

1772.

1. Trendelenburg, Joseph Frid: De utroque in feudo
secundum § 307 transactionis provincialis effectibus.
patris & feminis feuduaris non castratis.
2. Trendelenburg, Joseph Frid: De lucro dotis viduis
ab secunda vota non auferendo.

1773.

Walther, Lauron, Johannes: An et quatenus successores
contractus et conditiones ab ipso celebrata per
et obligationes acquirant?

1774.

1. Ainkard, Joseph Friedrich: Versuch einer
Einrichtung der juristischen Studien auf Novis
universitäten, wobei derselbe zugleich seine in
München Sommer-Vorlesungen anzeigt.

1774.

2. Truselenturg, Joseph Frid: Quaestiones juris con-
suetudine

3. Truselenturg, Joseph Frid: De Gl's denunciations
actoris epoque usq. et applicatione in foro.

1776.

1. Luwenstern, Nicolaus Georgius Bernhardt: De bono
rum publicatione in superiorum consue-
tudinum nemini Carolina sublata

2. Luwenstern, Nicolaus Georgius Bernhardt: De vitio
reprehensum in l. 22 pr. D. quod vi aut clam

3. Merpin, Francus Matthias: De sententiis et re-
judicata iustitia principis ac legis novae

1777.

1. Buchring, Fridorion Wilhelmus: Ad l. 1. in per-
tinetiis causae appellat. d. cum resti. promittit

2. Lauenster, Nicolaus Georgius Bernartus: De sacris
Honi collateralium et feudis novo jure antiquo
concessis secundum jus commune et Mecklen-
burgicum jure restringata.

3te = Martini, Joh. Matthias: De cautione criminali
et Scept.

1778.

1. Martini, Johann Matthias: Als die Academie zu
Bützow den glücklichen Hervorgang der durchlauchtig.
sten Fürstin in Frauen Larve, Herzogin zu Mecklen-
burg . . . durch . . . in kühnen Acten feiern
wollte, hat sie . . .

2. Martini, Johann Matthias: Feierliche Rede
von der bemerkhaften Glückseligkeit Mecklenburgs
von der Wohlthat seines Fürstenthümlichster Regenten
am 19. Juli 1778 da er am Tage der Beglückten

Hervorgangs des Durchlauchtigsten Fürsten zu Rand
Louise, Herzogin von Mecklenburg in den Hörsaal
der Academie zu Bützow gehalten

3. Reinhard, lat. Ford: De restitutione in integrum, quae
1779. fit l'uni manu

Amstorpis, Johannes Christianus: De femina mercator
et lit. 8 p. 2. tit. 1. Juris Hamburgensis

1781.

1. Martini, Johann Matthias: Bey der Feier des
gleichfalls des Hervorgangs des Durchlauchtigsten Fürsten
in Frau Louise, Herzogin von Mecklenburg, und
am 12ten Mart. des Jahres 1781 zu halber
einigen in der schloß Kirche zu gehaltenen Predes
.....

2. Martini, Johann Matthias: De jure circa
v. n. n.

3. —————

1781.

3. Martini, Joannes Matthaeus : De favore legi-
vorum naturalium, secundum principia ubi-
jouis nostrae non cakeudendo matto unicus
et ab alterius et incestuosos applicandi.

4. Stenupfer, Friedrich Wilhelm : De vauo metri
subordinationis in repetendo nomine testium.
sect. I.

1782.

Pfehn, Joannes Jacobus : An imperantis exercitium
juri circa sacra majestatis et consensum cleri
- der Gristlichkeit - sit adstrictum ?

1783

Martini, Joann. Matthe : De judice cantu in Scherri
mundis poenis arbitrariis

1767.

1. Neuenhoff, Jo. Dav: De morte lico parajurand
2. Wulff, Christophorus Augustus Henricus: De obligatione
domini et agnati et servanda ex feudd usales
defuncti delicta

1789.

1. Martin, Johannes Matthias: Natus ex spousa
successionis in feudd ex pers
2. Prehn, Franc. Jacobus: De prerogativa nominum
in tabulis publicis - den Stadt-Pfund-Brechen

F. 5. num. 51.

DE
ARBORIBVS IN FEODO
SECVNDVM §. CCCVII. TRANSACTIONIS PROVINCIALIS
MECLENBVRGICAE
A FEMINIS FRVCTVARIIS NON CAEDENDIS

1772.1

P. 329

AVCTORITATE
ILLVSTRIS IN ACADEMIA FRIDERICIANA
IVRECONSULTORVM ORDINIS

FRAESIDE

ADOLPH. FRID. TRENDELENBURG

S. PALATII CAESAREI COMITE
ART. LIBERAL. MAGISTRO PHILOSOPH. ET IUR. VTR. DOCTORE
IUR. ANTECESS. ORDINIS ICTORVM BVETZOV. SENIORE
SOCIETATI DVICALI TEYTON. QVAE HELMSTADII EST
HONORIS CAVSSA ADSRIPTO

VT AD

SVM MOS IN IVRE HONORES
ADITVM SIBI PARET

DISPVTABIT

ERNEST. IOAN. FRID. MANTZEL

ROSTOCHIENSIS MEGAPOLITANVS
IN DICASTERIO DVICALI QVOD ROSTOCHII EST ADVOCATVS
ET PROCVRATOR ORDINARIVS.

BVETZOVII
A. D. XXVIII. MAII A. O. R. c1515CCLXXII.

12 11 11 11 11

ALBONITZ IN BODD

BECKHOF 2 2000 11 11 11 11 11

A 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

11 11 11 11 11 11 11 11 11 11

§. I.

INSTITVTI RATIO.

Ne abuti viderer SERENISSIMI PRINCIPIS ac DVCS regnantis nostri, quem Deus amet, indulgentia, qua legis, quae non nisi honoribus academicis ornatos ad perorandas aliorum causas in foro admitti iubet, triennii vacationem superiori anno clementissime mihi concessit, intra ipsum illud vacationis tempus, vt legi, quam dixi, satisfacerem, adii Inclitum et Illustrem Iureconsultorum Ordinem in Alma Fridericiana, cui Diuus Auus ERNESTVS IOANNES FRIDERICVS MANTZEL per septennium et quod excurrit, Senior interfuit, decenter petens, vt ad honores academicos me admitteret. Qua quidem in re non possum singularem integri illius illustris Ordinis in me beniuolentiam per omnem vitam gratissima mente agnoscendam satis praedicare, nec, si possem, hoc loco multis laudibus efferrem. Quum vero leges moresque Academiæ exigant, vt qui honoribus academicis ornari cupit, libellum de re quadam ad artem, quam profitetur, pertinente conscriptum ad disceptandum proponat, ne hac in re quid in me desideretur, duo imprimis curanda mihi esse putavi. Alterum scilicet, vt ipsa
A quae-

quaestio, quam hoc libello tractarem, esset selecta, nec ex tritis illis, terque quaterque recoctis, quae vel solo auditu displicent, et taedium potius solent atque fastidium legentibus creare, quam legendi cupidinem excitare, alterum, ut in exponenda quaestione illa ita versarer, ut nec lecturos, quos forte argumenti nouitas utilitasque allicuisset, scribendi ruditas et imperitia deterreret, nec qualiscunque disputatio mea ipsis illis honoribus, ad quos aditum mihi parare debebat, plane indigna videretur. Primum autem, quod efficere studui, consequutum me esse spero, quum quaestionem elegerim ex imo patrio iure eiusdemque ea parte desumptam, quam Diuus Auus, cui sit terra leuis, dum viueret, singulari studio et amauit et perpoliuit, nec nouitatis nec utilitatis laude commendationeque destitutam. In altero autem, cui operam dandam esse dixi, etiamsi, quod intelligo, voluisse non plane satis est, tamen si qua in re defecerim, nobilemque et illustrem iuris nostri patrii locum, aut non satis erudite subtiliterque disputando, aut minus eleganter politeque scribendo, non digne pertractauerim, huius rei veniam excusationemque, et ob aetatem, et ob vitae rationem a viris aequis peritisque et rogo petoque quam enixissime, et obtenturum me esse spero atque confido, quippe qui iuuenis strepitui forensi dicatus, et ab hoc placato, quo iam uti debeo, dicendi genere plane alienus, nec praefidiis illis satis instructus, quibus omnino abundare debet, qui hoc, quo viuimus, saeculo in publicum quid edere vult, quod lecturis non plane displiceat, puto facilius excusari posse, quum non iuuenili aestu prurituque, sed ipsa necessitate adactus ad scriben-

bendum adcefferim. Quare id maxime efficere contendam, ut hac ipsa, quam iam rogavi, venia non plane indignum me habeant, qui sunt harum rerum intelligentes et aequi bonique earum aestimatores.

§. II.

IVRIS FILIARVM VS VFRUCTVARIARVM BREVIS DESCRIPTIO ET ORIGO.

Quae Megapoleos nostrae laus est et commendatio singularis, quod ab omni aevo fuerit morum atavitorum tenacissima sanctissimaque custos 1), aemula quasi vicinae Cimbriae, laudatissimae in hoc studio nunquam satis laudando 2), ea in primis quoque manifestari mihi et collustrari videtur exemplo iuris illius singularis, quod a longissime remotis inde temporibus in patria viguit, hodieque viget, vi cuius filiae 3) vasallorum 4) Meclenburgenfium nec prolem masculam feodi capacem 5) iureque suo succedendi uti volentem 6), nec eius spem quidem relinquentium, feoda paterna, nisi ad adscendentes ex refutationis iure reuertantur 7), ad dies vitae iure usufructus possident 8), quodue vernacula lingua *das Erbiungfernwrecht* 9), aut *die Erbfræulein-Gerechtigkeit* 10) dici solet, sicuti ipsas feminas hoc iure utentes *Erbiungfern*, *Erbfræulein*, *Erbtoechter* 11), latino sermone, virgines vel filias usufructuarias adpellare consuevit. Non est enim, quod hodie verear eruditorum hominum dissensum, dum celeberrimos patriae Iureconsultos sequutus notissimum illud et cele-

bratissimum ius, posthabitis veterum somniis, natis in tenebris, quibus tegebantur miseri illi, historiae et artis criticae luminibus destituti ¹²⁾, ad certissimas referam reliquias moris antiquissimi, quo maiores nostri utebantur in successione ab intestato, quippe qui nec in feodis nostris plane desit, sed hoc ius quasi vestigium memoratu dignissimum reliquit, ¹³⁾

1) Quam laudem patriae nostrae ut vindicem, licebit enim pauca huius rei gratia quasi in diuerticulo adiicere, ante omnia prouoco ad leges, quas sub nomine ANGLIORVM ET WERINORVM ediderunt solertissimi Legum antiquissimarum Germaniae collectores (a), quippe quas antiquissimas patriae nostrae proprias esse nemo dubitabit, postquam id ex TACITI, PTOLOMAEI, PLINII, STRABONIS testimoniis aliisque argumentis certissime probatum dedit D. DE WESTPHAL, vir post fata quoque immortalis memoriae ac gloriae (b), idque denuo firmavit, adiecto amplissimo recensu doctissimorum virorum idem probantium (c), quem si quis vellet adiectis non nullis recentioribus augere, poterat adire *illusis* IO. MATTH. MARTINI dissertationem inauguralem. (d) Omnibus illis tamen, sane non ultimo loco, addendus est, qui idem docuit, *Vir S. V. et Perill.* IOAN. CAR. HENR. DREYER Ictorum, qui de iure germanico bene meruerunt, nemini se-

cun-

a) HEROLDVS in *Libr. Origin. et Germ. antiquit.* p. 127. LINDENBROGIVS in *Cod. Legum antiq. Germ.* p. 479. LEIBNITIVS *Tom I. Scriptor. Rer. Brunsvic.* p. 87. et GEORGEISCH *Corp. iur. Germ. ant.* p. 445.

b) in elegantissimo libro *de consuetudine ex sacco et libro* p. 431. tit. iv. et in *Specim. Documentor. inedit.* Meca-

c) in *praefat. ad Tom. I. Monumentor. inedit.* quantiuis pretii thesaurum continentium p. 106.

d) *Buetzonii a. 1763. sine Praefide habitam de conditione atque statu hominum propriorum in Megapoli rum antiquo rum hodierno Cap. I, §. 2. not. 2.* pag. 4.

eündus (e). Dein certissimum huius laudis patriae monumentum nominare licet Ius illud vetustissimum *Suerimense*, manifestissima veterum illarum legum vestigia referens, de cuius origine longe vetustiori ea, quam illi adscripsit *vir Generos. et illustr. DE SELCHOW (f)*, variisque eiusdem fragmentis copiosius exposuit PRAESES (g), id quod tantae fuit celebritatis, ut eius auctoritas ne Megapoleos quidem finibus circumscriberetur, sed ad externos quoque vicinos populos, inprimis *Holfatiae, Pomeraniae et Rugiae* pertingeret (b). Tum referendum huc est ipsum ius *Parchimense (i)*, quo, ipso et aliae ciuitates veluti *Sternbergum (k)*, donatae sunt. Porro hanc gloriam patriae testatur iuris Saxonicum in eadem auctoritas, maior quidem olim, nec tamen postea per iuris Romani receptionem (l) adeo extincta, ut ne eiusdem vestigia reperire liceret

quin

e) in aureolo libello *de genuino usu iuris Anglo-Saxonici in explicando iure Cimbrico et Saxonico*. p. 215. sq.

f) qui in *elementis iur. germ. priuat. bod. Cap. 2. Sect. 2. §. 34. n. 2.* hoc ius refert ad a. 1222. ob non recte intellectum locum *S. V. et perill. DREYER I in der Sammlung vermischter Abhandlungen 1 Th. pag. 21.* vti docuit PRAESES loco mox nominando.

g) in *den gelehrten Beytraegen zu den Mecklenburg-Schwerinischen Nachrichten ad ann. 1766. Stueck 22. et sqq. p. 87. sqq.*

h) Vid. *DE WESTPHAL in praef. quam dixi, Tom. 1. Mon. ined. pag. 102. sq.* et *Cl. DREYER loco, quem nominavi pag. 23. not. 4.* vbi multos inuenies auctores hanc in rem pro more suo ex

instructissimo apparatu a viro doctissimo nominatos,

i) de quo singulariter exposuit *D. AVVS in diss. inaug. D. RINGWICHT Rost. 1757.* edita titulo: *Specialia iuris statutarii Parchimensis.*

k) ipsum diploma *HENRICI de a. 1309,* legere licet apud *DE WESTPHAL in Specim. document. ined. Meclenb. p. 123. sq.* et in *Diplomatario Meclenb. Tom. IV. Mon. ined. pag. 951.* item apud *FRANCKE in Alten und Neuen Meclenb. Lib. V. C. 24. p. 208. sq.*

l) de qua queritur *AVVS in Jure Mecl. ill. Cent. 22. iud. 5.* et in *diss. quam ipso praefide ipse ego defendi de ICris extraneis in iure Mecl. errant. Sect. 3. §. 19. et 25. 26.*

(*m*), quin eam ipsam probat, et nouum domestici iuris tenacitatis testimonium praebet frequentissima iuris antiqui Lubecensis, ex ipso iure Saxonico nati atque profecti (*n*), in multis ciuitatibus Meclenburgicis receptio, inde a saeculo decimo tertio facta (*o*). Denique probant hunc ardo-

m) de iuris Saxonici in patria auctoritate contra multos, tantum non omnes, patrios ICTos ipse patrius ICTus, celeberrimus DREYERVS in *diff. de ospitalitatis requisito in testibus habitibus* ad §. XXIV. *lit. e, pag. m. 125. sq.* pererudite disputat, vbi ad ea, quae de Gerada et Hergewetta dicit, non sine magno pondere addi possunt quaest. 27. VLERICI Ducis ad nobiles quosdam in patria, horumque ad eam responsio apud GERDES *Collect. 2. diplom. Mecl. p. 83. et 86.*

n) quod ne mixeris adeo certo a me dici, auctorem nomino grauissimum contra communem opinionem de iuris Lubecensis ex Statutis Sufatensibus deducenda origine, mira, sed sibi consueta, doctrinae copia differentem summum DREYERVM in *der Einleitung zur Kenntniß der allgemeinen Luibeckischen Verordnungen 3 Abth. 1 Hauptst. pag. 202. sqq.*

o) Ciuitates Meclenburgicas iure Lubecensi donatas recensent SIBRAND in *Vrb. Lub. iur. publ. P. 1. Sect. 10. et ex eo CAROCCIVS in der Anleitung zur Historie des Luibischen Rechts §. 24. sqq.*

et TORNOR, in *Praef. ad Tract. de feudis Meclenb.* Plures nominat, qui de hac re ex instituto tractauit, D. DE WESTPHAL in *diff. de indole practica iuris Lubecens. in ciuitat. Meclenburg §. 3. 4. et 5.* et, qui hunc simpliciter sequutus est Excell. RICCIVS in *Entwurf vom Städtegesetzten Lib. I. c. 6. §. 5.* cum quibus conferendus est KLVEVER in *der Beschreib. des Herzogth. Meclenb. P. 2. adp. III. §. 9. pag. 772. sqq.* Passim quoque huius receptionis respectu variarum vrbium Meclenburgicarum mentionem fieri apud scriptores historicos Meclenburgicos, CHEMNITIVM, FRANCKIVM, BYCHHOLZIVM, KLVEVERVM, et MATTH. IOAN. DE BEEHR, qui *Lib. 4. rerum Meclenb. c. 7. p. 644.* indicem quoque plurium ciuitatum, licet mancum, exhibet, facile intelligitur. Sed et varia de hac re obueniunt in D. AVI *Iure Meclenb. et Lubec. illustrato*, veluti qua *Questiohium Cent. II. ind. 22. 28. 75. Ribnitzium Cent. II. ind. 36. Gadebusib Cent. II. ind. 35. 47. et Cent. III. ind. 10. Neuen-Kahlen Cent. I. ind. 42. et Cent. V. ind. 25.* vbi eadem leguntur, quae inuenire

ardorem, ne recentissimis quidem temporibus extinctum, quaestiones d. VLRICI gloriose memoriae a. 1581 quibusdam ex ordine equestri circa feodorum iura (p), et aliae, a. 1589 ciuitatibus in patria celeberrimis ad indaganda iura earum et consuetudines propositae (q). Eleganter quoque et apte odium peregrini iuris testatus est ordo equestris circuli Stargardensis sub auspiciis imperii ADOLPHI FRIDERICI I. et IOANNIS ALBERTI II. Ducum glor. mem. (r) Constat etiam de *Mewiana* diligentia in con-

inuenire quoque licet in *Selest. iurid. Rostoch. Fasc. 3. Spec. 16. sqq. assert. 13. Warnemuende, Cent. II, iud. 43. Wab. in Cent. II, iud. 50.* sic quoque COTHMANNVS de hac donatione iuris Lubecensis qua *Rostochium* in *Resp. acad. 47. nr. 53.* et qua *Wismariam* *ibid. nr. 26.* disserit. Confer. etiam Eundem qua *Guestrouium* in *Vol. II, Resp. 51. nr. 297 — 312.* ibique in primis *nr. 302. et 310.* Nouissimum autem catalogum eumque certissimum, quod adserit, (*ein zuverlaessiges Verzeichniß*) ciuitatum Meclenburgicarum iure Lubecensi vntium exhibet S. V. et perill. DREYER in der *Einleitung zur Kenntniß der Luebeckischen allgemeinen Verordnungen* etc. 3. Abth. I *Hauptst. pag. 275.* Sed quum ibi ciuitatem Goldberg quoque nominatam inuenio, quam et D. DE WESTPHAL et KLVEVER referunt ad illas, quae iure Lubecensi vntuntur, iuuabit hoc loco notare, quod PRAESES mihi suppeditauit, scilicet inuenisse se in Actis concursus creditorum *Chriff. Lud. Lange*, iudicis quondam ciuitatis Goldber-

gentis, a. 1766. ad Ordinem ICtorum Buetzouienfium concipiendae sententiae prioritatis gratia a iudicio praefecturae Goldbergensis transmissis, extractum *des Abschiedes von 1570.* publica auctoritate transfuntum, in quo statuebatur, debere ibi praeter causas successio- nis coniugum secundum *ius commune*, non vero secundum *ius Parchimense* iudicari. Sed sciunt omnes in foris Meclenburgicis versantes, quam vexatissimam hanc esse de vsu iuris Lubecensis quaestionem.

p) Has quaestiones cum responsionibus ad eas datis exhibet GEORG. GVSTAV. GERDES in *Collect. 2. diplomat. Meclenburg. p. 80 — 87.*

q) Ex quibus quaestionibus datisque ad illas responsionibus Magistratuum confectus est elegans iurium Meclenburgicorum codicillus, quem dedit nobis DE WESTPHAL *Tom. I, Monum. ined. p. 2049. sqq.*

r) Quam IASMYNDI equitis orationem exhibet DE BEEHR *L. 5. Rer. Mecl. c. 7. p. 901.*

cinnando periculo iuris prouincialis Meclenburgici (S), cui procul dubio anſam dederunt deſideria ordinum prouincialium Meclenburgicorum a. 1621 de iure ciuili et a. 1685 de iure tam ciuili, quam feodali Meclenburgico concinnando humillime propoſita, quibus clementiſſime aduerunt Sereniſſimi Principes, vti conſtat ex promiſſionibus huius rei cauſſa datis in *Reuerſal. de a. 1621. art. 36* et in *Reſolut. ad Grauum. polit. I. Receſſui Suerinenſi de a. 1701.* ſubiectis. Nec leuis eſt exſpectatio codicis iuris prouincialis Meclenburgici, qui ſecundum *Transact. prou. §. 337.* denuo promiſſus et ex parte iam conſectus eſt.

2) Id quod vel ex ſolo incomparabili theſauro *Monumentorum ineditorum*, nominis perilluſtris WESTPHALIANI immortali decore, innumeris locis demonſtrare liceret, ſi opus eſſet, in re non ignota magno teſtium agmine vti. Pauca tamen vt proferam, ne, vt ſit interdum, penuria et inopia laborans de multitudinē et abundantia gloriari videar, pronoco ad *conſuetudines et Leges Ditmarſorum antiquas* a. 1447 in codicem iuris ſcripti redactas (a), et teſtimonium denuncio manibus, quibus bene precor, ipſius D. WESTPHALII (b), MICHAELIS GOLDASTI (c), IOACHIMI BLVTINGII (d), tuiſque PETRE FRIDERICE ARPI (e), qui et *Cimbriae olim et Megapoleos commune exiſtiſſi ornamentum*, tibi denique, quem Deus T. O. M. diutiſſime in viuic eſſe ſinat, Summe DREY-
ERE

s) quod inuenies apud DE WESTPHAL *Tom. I. p. 651 — 860.* I. c. 4. §. 7. *Tom. I.* eiusd. operis p. 951. ſq.

a) quas typis tradidit nobiſque ſeruauit incomparabilis DE WESTPHAL *Tom. III. mon. ined. p. 1732. ſqq.* d) in *Obſeruat. de orig. iur. Iurici. ibid. Tom. III. pag. 2165. ſqq.* et ad *Statuta antiqua nonnullarum ciuitatum*,

b) in *Praefat. ad Tom. III. operis*, quae leguntur in *Tom. IV. nr. XIX. et* quod dixi, p. 48. ſqq. *ibique in not. ſub ſequentibus p. 1898.*

c) in *Themide Cimbrica.*
f) qui huius laudis praeco exſtat in omnibus

ERE (f), quem *Megapolis* patria genuit, suscepit *Holsatia*, iam colit ornataque a TE ipso condecorata felix *Lubecensium* respublica.

3) Sed quaenam? Omnes enim promiscue et indistincte admittendas non esse constat. Breuiter respondendam videtur: Omnes ad hoc ius admittuntur filiae feodi possessoris, masculam prolem feodi capacem et iure suo uti volentem, ne postumam quidem, relinquentis, primi gradus, legitime natae, sine discrimine aetatis, loci commorationis etiam extra terras meclenburgicas, nuptae quoque, sed castitatem, propriam sexus sequioris virtutem, eamque non sine ignominia derelinquendam, sancte seruantes. Primum igitur, placet enim de non nullis horum, quae paucissimis verbis includere studuimus, pauca illustrationis gratia adiicere, de *illegitimis* dubitandum non est, quin excludendae sint ab hoc beneficio (a). Sed nec *legitimas*, etiam si per subsequens matrimonium legitimatae sunt, admittendas esse puto (b), non tantum quia secundum veriore opinionem legitimatorum in feoda nulla est successio (c), verum quoque quia fictae il-
lius

omnibus fere libris, quibus et nominis famam per orbem celebrauit litterarium et ipsam iurisprudentiam patriam condecorauit miroque lumine illustrauit, maxime vero in aureo libello, quem de genuino usu Iuris Anglo-Saxonici in explicando iure Cimbrico et Saxonico conscripsit, et in elegantissima prolusione de veteris Germaniae litium prolixarum nesciae indole et vestigiis quibusdam in *Holsatia* item in tribus *Meteoribus Observationum iuris Holsatici et Cimbrici*.

a) Vide diss. CASP. MATTH. MVEL-

LERI *Resp. DE LAUTZOW de virgine nobili Mecklenburgica eiusque iure circa feudum Rost. 1707. Cap. 2. §. 6. nr. 19.* et qui de hoc iure vsusfructus eleganter et docte exposuit, *Virum Excellentiss. IACOB. HENR. BALECKE*, iunctum mihi, quod pulcrum mihi duco, ad finitatis vinculo, in *der gruendlichen Abhandlung von dem Mecklenburgischem Erb-Ingfrauen-Rechte Rost. et Lips. 1762. Cap. 2. §. 3. n. *. p. 21. ff.*

b) Consentit Excell. BALECKE l. c. p. 22. Dissentit MYELLER l. c. §. 8.

c) Vid. CASP. HENR. MOELLER prim

lius fictionis retrotractivæ, quam barbæ, ut decet, vocant Doctores, et tribuunt legitimatiori per sequens matrimonium factæ, nulla plane vis est et auctoritas, neque in iure Romano, neque in iure canonico, quin potius legitimatorum per rescriptum Principis eadem iura esse possunt (*d*), et quod maximum est, ne ipsa legitimatio per subsequens matrimonium quidem secundum Germanorum instituta vllum ius succedendi tribuit (*e*). Contra vero nec *nuptias* huic iuri officere ex ipsis diplomatibus HENRICI IX. et X. (*f*), in quibus semper *Frowen edder Iuncfrowen* iunguntur, satis constat, eaque in re vnanimiter consentiunt ICTi patrii, ut nec filiam nobili sanguine ortam, homini civici ordinis, modo non plane indigno, nubentem ab hoc iure excludant (*g*), quin ERNESTVS COTHMANNVS (*b*), veram virginitatem et castitatem (quas confundere eum satis adparet) virgini nubenti nequaquam auferri, sed per matrimonium magis conferuari adeo contendit. Magis autem dubia et anceps videtur quaestio de iis, quas castitatem pudicitiamque *admisso delicto carnis violasse constat*. Leges quidem

prim. lineas Vfus pract. distinct. Feud. cap. 15. dist. 2. p. 312 sqq. quem multus sit in nominandis aliis, solum tantum nomino, eique iungo *Gener. et perill. DE PVFENDORF Tom. I. Obs. 90*

d) Vid. *Perill. AYRER de legitimatiori per rescriptum Principis plenissimum successiois effectum tribuente.*

e) Elegantissime hoc et pererudite docuit in speciali huius quaestiois tractatione celeberrimus DREYER in *den Nebenstunden* loco secundo pag. 257¹⁴⁹. inferta, in cuius §. 1. quoque cum BOHMERO, THOMASIO et ROHEISELIO, quos nominat in *not. 7. p. 262*, reiecit fictionem illam retrotractivam, et re, et nomi-

ne monstruosam,

f) apud MOELLERVM loco, quem dixi in *Adpend. nr. I. et II. p. 550* et *552*.

g) TORNOV. de *feud. Mecl. P. I. c. 2. Sect. 2. §. 27. pag. 214*. MVELLER

in *diff. de matrimonio nobilis cum ignobili c. 2. §. 15*. ENGELBRECHT de

singul. feudor. Meclenb. iurib. Sect. 2. §. 23. p. 69. D. AVVS in *select. iurid.*

Resloch. Fasc. 1. Sp. 8. qu. 4. p. 58, in *dissert. de femina Meclenburg. cap. 2. §.*

10. pag. 25. et in dissert. de marito filiae nobil. usufruct. assert. 3. p. 6 et assert.

10. p. 14. Excell. BALECKEL. c. cap. 2. §. 3. et 14.

h) *Vol. 1. Resp. 50. nr. 149.*

quidem nostrae scriptae has ab hoc beneficio plane arcant (i). Sed si de usu huius constitutionis hodierno quaeris, ambigendum tibi erit, si auctoritatibus duci te poteris. Nam olim quidem Ictos patrios indulgentiores et mitiores fuisse constat, quum pro stuprata responderunt a. 1580 (k). Postea et recentissimis temporibus hanc quaestionem obiter et incidenter tangentes ambigui fuere, et pro temporum diuersitate eam in quavis specie obueniente decidendam esse statuerunt, generaliter autem eam nec adfirmare nec negare ausi sunt (l). Sed *Excellentiss.* BALECKE in mitiorem partem inclinare et stupratas admittere videtur (m). Contra vero pro legis

i) Vid. *ordinat. polit. et prouinc. de a. 1572, Tit. von Todtschlag, Ehebruch, unehlicher Beywohnung etc. (IV.) §. Und sollen, verbis: Aber die beschlaffene Weibsperson soll ihres Ertrails (ad hanc pertinet etiam usufructus in feodum paternum) verlustig seyn, und derwegen keine Anforderung zu ihren Eltern oder Freunden haben, auch des Landes verweise werden. Haette sie aber albereit eigene Queter, beweglich, oder unbeweglich, erlangt, die soll sie Uns verbuehrt haben, und gleichgestalt Unferrer Lande in Ewigkeit verweise sein.*

k) Ipsum Responsum dedit AVVS in *Selett. iurid. Rostoch. Fasc. I. Spec. §. qu. 4.*

l) In Responso de a. 1760. a. 8 Ian. ad quod provocat AVVS in *differt. de marito fil. nob. vsufr. Meclenb. adferr. IO. pag. 16.* et quod exhibet *Exc. BALECKE l. c. c. 2. §. 14. p. 33. sq.* ibique *in fine*

pag. 35.

m) Licet enim is l. c. §. 3. n. ** p. 23. se adsentire dicatis, quae in Responso in not. praeced. nominato prolata sunt, quod tamen hanc rem in medio relinquere diximus, et postea cap. 6. §. 6. pag. 78. scribat: *Wuerde auch eine Erbiungser in ein liederliches Leben verfallen, so leidet es nach Maassgabe der Meckl. Policy-Ordn. keinen Streit, daß Sie dadurch ihres Erb-Iungfrauen-Rechts verlustig geben koenne, vbi remittit ad locum superiorem, quem indicauimus, tamen adparet qua prius, auctorem ex semet ipso esse explicandum. Ipse vero l. c. p. 23. diserte contendit, Responso illo negari usum huius dispositionis, ideoque quid sentiat dubium non est, quum eidem se adsentire statim subiungat, Quod ad posterius autem momentum adinet, facile perspicitur Virum Excell. loqui de persona turpiter i. c. more meretricio viuente,*

gis scriptae feruente certant TORNOVIVS. (n) et D. AVVS (o). Ego vero, si licet in tantorum virorum dissidio, quid ego sentiam sine piaculo dicere, etiam si duram hanc legis dispositionem putarem, qualem eam existimasse TORNOVIVS videtur, tamen cum hoc, et quem nominat, BRVN-
NEMANNO (p), ad VLPiani effatum notissimum (q): *quod quidem perquam durum est, sed ita lex scripta est*, confugerem, et qui legis usum negant, ut probent, quod contendunt, sublatam eam esse, obstrictos censerem. Primum enim cauendum esse omnino existimo cum S. V. et illustri CAROLO FERDINANDO HOMMELIO (r), Mularum Lipsiensium, ipsiusque adeo iurisprudentiae decore et ornamento, ne, dum aequitatis obtentu contra iuris scripti auctoritatem quid iustum iniustum esse adferimus, ipsi iniquitati summae latas fores pandamus. Dein vero, ut fieri solet in quaestionibus, quae de aequitate mouentur, quum non idem sit omnium hominum aequitatis sensus, hanc legem adeo duram non censeo, quin potius eandem, et vetustissima castitatis veterum Germanorum laude (s) dignam, et recentiorum constitutionum similium aliarum terrarum tenori apprimè congruam (t), priuato ausu ob solum aequitatis sensum, qui

n) Loco, quem diximus, §. 26. p. 212. sqq.

o) In *diff. de femina Mecklenburg. c. 2*, §. 10. pag. 25.

p) *exercitat. iustinian. 15. in fine.*

q) in L. 12. §. 1. D. *Qui et a quib. manumissi liberi non fiunt.*

r) qui pro summo iure contra aequitatis defensores eleganter, ut solet, et perdocte disputauit *respondente KVESTERO Lips. 1757.*

s) Vid. TACITUS de M. G. c. 19. et eximium eius commentatorem, venerandum senem, quem Deus amet, GEORG.

CHRISTI. GEBAVERVM in *uestigijs iuris germ. antiquiss. dissert. 7.* (prodiit olim 1741. de dote veterum germ. prolus.) pag. 220. ubi ad firmandam hanc laudem etiam posteriorum temporum, addidit SALVIANI MASSILIENSIS testimonia de Gothis, Wandalis, et Saxonibus. His iunge *Consulr. QVISTORPii Abhandlung von der Strenge der alten deutschen Gesetze in Bestrafung fleischlicher Verbrechen. Ross. 1767.*
t) in *Marchia Brandenburgensi* idem obtinere ex BRUNNEMANNI loco, quem

qui vereor, ne rectius intempestiva misericordia vocetur, non corrigendam esse duco. Nam licet humanitatis sensum non adeo exuerim, ut ne miseret me huiusmodi puellae, humani quid passae, in primis eiusmodi, qualem describit SCHOEFFERVS apud TORNOVIVM, ipsiusque poenae a lege eidem dictae, tamen a me impetrare non possum, ut eo vsque iudicis, quem nec mitiorem decet, nec seueriorem legibus esse, officio obliuiscar, ut ipsam legem abolendam, et, vbi haec aperte condemnat, absolendum esse putem. Porro qui negant huius legis vsu hodiernum, eamque consuetudine abrogatam dicunt, eos nihil iuuabit, ad alia huius Legis prouincialis capita itidem vsu abrogata, quin ne quidem ad ipsam poenam publicam delictis carnis ibi scriptam, nec magis hodie vsu seruata, prouocare. Nam quae vsus recepit in alio capite, ea ad alia trahi non debent, nec quae in poena criminali in primis vltimi supplicii, aut alia grauiori temperanda

pro

quem laudauimus supra sub lit. p obseruat TORNOV. quem nominauimus supra lit. n. et firmat MATTH. DE SCHVLENBERG, qui in *diff. de priuileg. et praerogatiu. nobilium mediator. in Germ. cap. I. §. 13. pag. 39.* diserte adserit in *Resolut. Grauum. de. a. 1593.* apud LVENIG Tom. I. pag. 1577. expresse caurum esse, ut corrupta, nec *Schmuck*, nec *Ehegeld*, nec *Erbe* postulare possit. Idem quoque notat ex *Recessu Gandersheimensi de ao. 1601. §. 30.* apud LVENIG Tom. II. p. 147. in Ducatu *Guelpherytano* stupratae tantum quartam partem dotis praerberi. Quod de *Clivensi* more, filias equestris ordinis sine consensu parentum nubentes a successione excludendi dicit TORNOV, id multis

variarum prouinciarum exemplis illustrari potest ex iis, quae adduxit *Perillustr. GEO. LVD. BOEHMERVS*, Goctingensium Musarum decus, Praceptor honoris causa nominandus, in *diff. de necessario parentum consensu in nuptiis liberorum c. 4. §. 87. not. z.* et GRIEBNERVS in *diff. de exheredatione liberor. sine consensu parentum nuptias contrahent. §. 8.* Ius *Brunsvicense Luneburgicum* parentibus potestatem concedens, liberos absque eorum consensu ad nuptias prouolantes excludendi a dimidia parte legitimae peculiariter illustrat DE WITZENDORFF *diff. inaug. de exhered. liberor. sine cons. par. nupt. contrah. Goett. 1757.* Conf. quae instadiximus sub lit. aa,

pro huius saeculi mitiori, nec plane improbanda, misericordia, contra nimiam antiquissimorum temporum seueritatem procedunt, adeo extendi debent, ut et beneficia iuris singularia his, quibus leges ea denegant, innita Themide quasi obrudamus. Tum nec inde praesidium huic in stupratam aut adulterio corruptam indulgentiae quaerendum esse sentio, quod stupratam dicant, et recte, a meretrice et prostibulo esse discernendam (v), quum verba legis patriae satis clare indigent, non scortum et meretricem tantum, verum quamcunque stupratam et corruptam hoc beneficio priuandam esse (x). Denique et hoc pro mea sententia militat, quod haec dispositio ad ipsius equestris ordinis preces emanauerit (y), posteaque repetita et nouo quasi robore firmata sit (z), huiusque non tantum ob seruandam eadem

v) de qua re eleganter ill. OELRICHS in responsione ad aliquot quaestiones perplexas coniugales.

x) Vide verba supra sub litt. ii. excerpta, et praecedentia, ad quae illa se referunt: *Wuerde aber ein Ehemann, oder lediger von Adel eine ledige Jungfrau, oder Wittwe vom Adel, die ihm nicht zuvor ehelich verlobt waere, schwaechen, so soll derselbige Theter sein Leben und Gut vermirket haben, von Schild und Helm abgetheilt seyn, und Unserer Lande in Ewigkeit verweist werden.*

y) Docent hoc ipsa verba Ordinationis l. c. §. *Damit nun hierin etc. verbi: als haben wir auf vorgehendes vnterthaenigs bitten und gutachren Unserer Ehrbaren Rittertschaft etc.* Vid. KLYEYER *Beschr. des Herzogth. Meckl. P. I. c. 20. §. 14. pag. 13.*

z) in *Reuersal. de a. 1621. art. 43. pag. 40.*

ubi notanter haec disponuntur: *Was die Bestrafung der vnter denen von Adel laenger mehr zu- und ueberhand nehmenden Unzucht fuers 43ste anreicht, ist derowegen in Unser publicirten Policy Ordnung Tit. vom Todtschlag, Ehebruch. §. Wuerde auch cum duob. sqq. albereit Verordnung geschehen. Darauf wir auf gebuehrliches Anhalten die Execution, ohne Ansehen der Personen, unweigerlich ergehen zu lassen, oder auch nach Befundung des delicti und der beschuldigten Personen Qualitaet, und Beschaffenheit, ausserhalb denen Faellen, so Leib- und Lebens-Straf auf sich tragen, den Verwandten die Vermaerung personae delinquentis zu verstaten, in Gnaden erbietig. De hac poena der Vermaerung i. c. perpetuae incarcerationis vid. AVIUS criminale Meclenb. Sect. 3. §. 6.*

dem pristinam castitatis laudem (*aa*), verum quoque ob ipsam possessionem feodi, qua priuantur agnati, quousque filia usufructuaria illud possidet (*bb*), quam maxime intersit, seruari legem, quam ipsi sibi expetierunt,

aa) Huius laudis mentionem facit DE BEEHR *Lib. VIII, Rer. Mecl. c. 16. pag. 1692. sq.* quod ad *sexum sequiorem*, quem propter *seueros patriae mores et antiquae virtutis studium maiore, ac in illa fere atia prouincia vicina, pudicitiam rueri cura, adserit*. Ipsam poenam minus recte descripsit, putans, quae eam patitur, *quatuor muris includi et indui, in quibus fame enecetur*. Aperte contra verba legis, quae hanc poenam permittit in delictis tantum ultimo supplicio non puniendis, quum tamen atrocis supplicio illo, quod sibi finxit DE BEEHR, cogitari vix possit. Caeterum ipsa *Ordinat. polit. et prou. l. c. §. Nachdem wir auch befinden etc.* hanc nobilibus in primis seruandam uitam virtutis gloriam, causam harum dispositionum adducit. Denique non possum, quin ad *Anglorum et Werinorum Legem Tit. 10. §. 2. prouocem*, vbi: *si libera femina sine voluntate patris cuiuslibet nupsit: perdat omnem substantiam, quam habuit et habere debuit*. apud GEORGIUM, *p. 450. vt adpareat et poenam hanc vstitam fuisse ab antiquissimis in de temporibus maioribus nostris, et in primis huic delictorum generi statutam,*

Neque silentio praeterire possum, quae in Codice antiquissimi iuris Vandalico-Rugiani dat *olde Wendische Rugianische Landrecht* dicto, quem euulgauit S. V. et perill, DREYERVS in *Monumentis anecdotois Tom. I. nr. III. p. 229. sqq.* eiusque *cap. 150. in fine l. c. p. 409.* inuenio excerptu dignissima: *Wo ock Oldinges einer vom Adell eine Iunckfrue ohne Vorwetzend und Willen der Oelderen edder Vormuender freyde, he muste se suelvest schmuecken, und mit Ebegetde so vebhe se sonstn hadde bekamen verforren gen und wedder kebren. De Oldenbedden idt also, Wo einer vom Adell (vorgetens adelichen Eberen und Gelimpes) eine Iunckfruwe vom Adell vneberede, klagede se nicht, quam idt vrb, 'men sackede se beyde in einen wilden Strohm, quam he darvan, de vneberende Personen Fruende nehmen alle Babrschop, weff baven Schuldr, de Landes-Fuersten dar Lebn, adde cap. 124. ibid. p. 378.*

bb) Verum vero tum demum agnatis proximis profit filiae usufructuariae corruptae ab hoc iure exclusio, si corrupta iam fuerit moriente patre, an tum quoque, si tempore mortis patris illaefae famae fuerit, et postea demum vsumfructum

runt (cc). Reliqua, quae de postumo filias ab usufructu excludente, et neptibus ultimi feodi possessoris ad hoc ius usufructus non admittendis, disputare in animo erat, ne longior sim, omitto et lecturos ad *Excell. BALXII* libellum, quem dixi (dd), remitto, id tantum addens, quaestionem de neptibus ex filio quoque non admittendis altioris posse indignis videri, vltiorique disquisitione non indignam, quum praeter ICtos patrios, quos nominat a se dissentientes, nuper quoque communem opinionem sequuti sint Perillustres et summi nominis Vir, GEORGIVS LVDOVICVS BOEHMERVS (ce) et consultissimus MICHAEL EBERHARD PREHN (ff).

4) Generali vasallorum voce vsus, indigitare studui, non nobilium tantum, verum etiam ciuici ordinis feodorum possessorum filiabus hoc ius omnino concedendum esse. Sicuti enim de iure Germanico in genere omnes ingenuos, burgenfes quoque, quos medii aeni barbaries vocauit, quum rusticos adeo feodorum esse capaces demonstrauit *Gener. et illustr.* DE SELCHOW

fructum amiserit ob stuprum commissum? quaeri potest. Et puto omnino posterius adfirmandum, ut Domino directo tribuendum esse ius usufructus durante vita stupratae, quo haec in poenam priuatur. Siue enim poenam priuationis feodi in masculo statutam obtinere neget, siue adfirmes, de qua re conferri potest *STRAND in II decadib. iurium singular. Meclenb. exemplo 19*, tamen haec ipsa specie feoda non ad Dominum, sed ad proximum agnatum deuoluuntur. Tum quum stuprata priuatur iure succedendi ex ipsis verbis: *und dertwegen keine Aufoerderung zu ihren Eltern oder Fremden haben*, satis adparet, id quod supra-

tac in poenam detrahitur, reliquis, qui ius succedendi habent, adcrefcere debere.

ce) Ita similiter ipse Ordo Equestris in notis ad Periculum *Cothmannianum Tit. 7. arr. 19*, apud *TORNOR.* pag. 86. vrget, ne extendatur hoc ius singulari in detrimentum familiae et agnatorum.

dd) *cap. 2. §. 3. not. *** in fine p. 23. §. 4. 5. 7. 8.*

ce) in *Princip. iur. feud. §. 335.*

ff) in *diff. inaug. de filia agnati, ante virginem usufructuariam defuncti, iuris usufructus secundum reuersales experie.*

chow (a), quare et ius *Lubecense* ciuibus suis dat ius acquirendi feoda (b), idemque variis ciuitatibus specialibus diplomatibus indultum est (c), licet in non nullis terris et prouinciis contrarium singulari iure obtineat (d), ita in patria nostra dubitari nequit, quin et alii, quam nobilitate gentilitia fulgentes, ad feodorum possessionem admittantur. Id quod praeter ea, quae late hac de re disputauit TORNOVIUS (e), ex eo quoque adparere mihi videtur, quod in *Transact. prouinciali* per integrum articulum XXIII, qui de re feodali praecipit, non nobilium tantum, sed in genere vassallorum mentio fiat, sub adpellationibus *der Besitzer der Lehne* (§. 441.) *Lehnmanner* (§. 442.) *Vassallen* (§. 452. 455. 466. 468. 470.) sicuti quoque in §. 419. diserte iunguntur *die von der Ritterschaft und Landbegueterle* eodem exemplo, quo ipse ordo equestris vtramque denominationem coniunxit (f), qui ipse saepissime quoque sola generali voce *Landbegueterle* vsus est (g). Quid, quod ipsum nomen *die Ritterschaft* omnes complecti praedictos possessores dudum obseruatum est (h). Recte quoque cum TORNOVIO (i) iudicauit MOELLERVS (k) ad hanc rem facere verba

a) in eximio libello *de iuribus ex statu ingenuorum in Germania pendentibus* cap. 2. §. 31. 32. 33. pag. 95. sqq.

b) Vid. *Ius Lub. Lib. II. Tit. III. art. 2.* ibique MEY. nr. 70.

c) de quibus legi merentur, quae doctè scripsit Excell. RICCIUS in *specilegio iuris germanici ad ENGAVIUM* ad §. 106. pag. 191. sq. et p. 208. Adde *Gen. et ill. de SELCHOW in elem. iur. germ.* §. 263. n. 5.

d) Vid. de SELCHOW. loco, quem dixi nr. 4.

e) *Part. I. c. 2. S. 2. §. 24. p. 205 sqq.*

f) in *Additament. ad Grau. Class. 6. grau. 9.* vbi ab initio: *die Ritterschaft und Begueterle*, et in *fine dem Adel und Landbegueterle*.

g) v. c. in *grau. polit. 15* item in *ad-ditam, Class. 4. Grau. I. et Class. 5. grau. 7.*

h) Vid. KLEVER *l. c. P. 1. c. 20* §. 16. p. 143. sq.

i) loco, quem dixi sub lit. e, pag. 207.

k) in *prim. lin. vsus pract. distinct. feudal. c. I. dist. 9. pag. 24.* et c. 6. *dist. 6. in fine p. 201.* ipse tamen olim hac in re aliter sensisse videtur, Vid. *Spe-*

cimen

C

verba *Resolut. Ducal. ad Grau. polit. 3.* quae absque omni mutatione translata sunt in §. 443. *Transactionis provincialis*, ideoque ita intelligenda, ut ipse Serenissimus princeps, qui iisdem usus est, ea interpretatus est contra desideria ordinis equestris, qui ea ad nobiles gente tales restringi voluit (1). Denique omnem, si qua esse potest, dubitationem tollit §. 457. eiusdem legis fundamentalis, qui creditoribus concurrentibus inuestituram feodi, quod possiderent, petendi necessitatem inposuit, nisi id Serenissimi Domini directi dispositioni committere mallerent. Quare ambigendum non videtur, quin filibus vasallorum civici quoque ordinis ius usufructuarium denegandum non sit. Qua quidem in re ita inter se consentiunt Icti patrii (m), ut, quantum sciam, praeter CASP. MATTH. MVELLE-

RVM

eimen r. commentationis succinctae de usu pract. diff. feud. quod edidit 1740. Cap. I. diff. 9. not. f. pag. 34.

1) in comitiis scilicet *Malchinesibus a. 1702.* Vide ea, quae de hac re refert *Consult. PREHN in diff. inaug. de filia agnati ante virginem usufructuar. defuncti iuris usufructus secundum reuerfales experite. §. 8. pag. 18.*

m) Praeter *TORNQVIVM* enim, quem nominavi sub *lit. e, Excell. BALECKE L. C. Cap. 2. §. 113. p. 32. sq. et*, quem ibi nominat, historiographum patrium diligentissimum *DAV. FRANKRIYM in Alten und Neuen Mecklenb. Lib. VII. C. 8. pag. 75.* atque *AVVM* meum in partes meas vocare possum. Licet enim *Exc. BALCKIYS* hunc subdubitanter nominet in *differt. de filia nobili usufructuaria Mecklenburg.* (repe-

titae praefect. de a. 1738) *post. XI.* tamen non tantum ex ipsis verbis, quibus usus est, et ex *TORNQVIVI* nominatione ibi facta, verum quoque ex eiusdem *differt. de marito filiae nobilis usufructuariae* iisque, quae ibi *adfertioni 4. pag. 7.* subiunxit, (quibus addi merentur, quae ibid *post adfert. 10. p. 14. sq.* scripsit), certissime mihi de ipsius consensu constat. Neque ex eo, quod *Perill. ERNEST. AVG. RVDLOFF in disquisitione de nazalibus commentitiis iuris usufructuarii filiarum nobilium in Megapoli §. 2.* denominatione: *Erbfrauleins-Gerechtigkeit* usus est, eius hac in re dissentium colligi posse puto, Quum enim non novum hoc et a se, quasi rectius meliusque nomen inuentum dicit, sed hoc ius ita *nuncupari solere adserit*, nec vnice hoc nomine, verum quo-

que

RVM (ii) dissentientem non habeam. Neque obstare puto, quod in diplomate HENRICI IX. de a. 1434. (o) filiarum nobilium tantum mentio fiat (p). Primum enim hoc diploma se refert ad consuetudinem in terris Meclenburgicis obtinentem, ideoque ex iisdem interpretandum est. Dein licet adferere non ausim, tum temporis solos nobiles feoda possedisse in patria, tamen quum certe maxima pars vasallorum procul dubio tum quoque, perinde vti nunc, ex equestri ordine erat, quin pauciores tum, quam hodie, ciuici ordinis iis immixti erant, mirandum non est, a potiori parte, vt fieri solet, denominationem esse defuntam. Ita enim et hodie sub

que generaliori: *Erbtoechter-Recht* vsus est §. 15. pag. 14, non magis ex eo solo nomine ab ipso adhibito cogi poterit, eum filiabus vasallorum ciuici ordinis hoc ius denegare, quam ex eo, quod TORNOVIUS, vt et AVVS meus filias hoc iure ornatas *nobiles* latino sermone nominare soleant, eos solas nobiles admittere voluisse confici potest. Alias enim dicendum quoque esset, qui voce *Erbbiungfern-Recht* vtitur, illum hoc ius denegare filiabus nuptis.

n) Hunc enim dissentire cum FRANKIO ET PREHNIO omnino puto, nec admittendam TORNOVI conciliationem l. c. p. 206. tentatam ex iis, quae MVELLEERS in saepius nominata dissert. C. 1. §. 10. nr. 50. de *virtutis nobilitate* praeferenda scripsit. Non tantum enim Cap. 2. §. 5. nr. 18. solos nobiles (quibus absolute ita adpellatis virtute nobiles intelligi non possunt) in Ducatu nostro feodi capaces dicit, verum quoque

Cap. 1. §. 10. nr. 54. per *nobilem in rubrica* se intelligere scribit, virtute et genere nobilem i. e. vt ego intelligo, generis nobilitatem morum prauitate non dehonestantem, et Cap. 2. §. 6. nr. 19. spuris vel *ideo* denegat ius usufructuarium, *quia nobiles non sunt*, quod de virtutis nobilitate intelligi nequit.

o) apud MOELLER in *prim. lin. cf. pr. dist. feud. pag. 550. ff.*

p) Verba enim: *Ich jennigh gut Mann*, item *alle Guderhande Frowen und Iunefrowen* nobilitatem denotare dubitare nequit, nisi qui vim vocum *gut Mann* in antiquis diplomatibus faepissime obuiarum plane ignorat. Vid. S. V. et *perill. PREYER in der Abbandl. von den Wirkungen der Genossenschaft* §. 4. n. 1. * in *der Sammlung vermischter Abbandlungen Parze 3. pag. 1244. sq. Add. DE BEHR. L. 1. Rer. Meclenb. Cap. 5. pag. 129. et 131.*

sub denominatione nobilium, et equestris ordinis, *des Adels, der Ritter-
schaft*, omnes, cuiuscunque ordinis sint, feodorum possessores intelli-
gere solemus, tam in quaestionibus iuris publici, quam iuris feodalis. De-
nique notari meretur in *art. XXVII. Reuersalium* de a. 1621. nobilium
sed semper generaliore[m] vasallorum denominationem plane non, occurrere.

5) Quare, si adsunt quidem filii vltimi feodi possessoris, sed
successionis feodalis incapaces, quaeritur vtrum filia, si qua est, admitti ad
vsumfructum possit? Et videtur omnino admittenda. Qua quidem in re
scio, nec dissimulo, dissentientem me habere *Excellentissimum* IACOBVM
HENRICVM BALECKE (a), Virum mea laude longe maiorem, sed quum
scio quoque, illum contra sentire, non quia ita sentire lubet, sed quia ita
sentendum esse existimat, singularis, quae est doctissimi Viri humanitas
non tantum spem mihi facit, sed plane certum me reddit, fore, vt dissen-
sum meum qualemcunque modeste expositum et ex solo veri amore natum,
etiamsi forte errori subnixum, aequo beniuoloque animo excipiat. Ratio-
nem autem, ob quam filiam, si mascula proles adest, etiamsi feodi incapax,
admittendam esse negat Vir clarissimus, in eo ponit, quod verba HENRICI
IX in diplomate, cuius saepius mentionem fecimus:

*Icht jennich gut Mann, van den Unsen, verssoerue suender Erff-
nam, nemelcken Mann-Geschlechte, und nyne Eruen anders naly-
the, men allene Frowen edder Iuncfrowen.*

omnino supponant defectum omnis prolis masculinae, a quibus recedi eo
minus possit, quo magis conslet, extendendum non esse hoc ius singulare
filiarum usufructuarum. Ego vero contra puto, pace doctissimi Viri,
primum his verbis, quae proposuimus, de sobole masculina feodi capace
tantum sermonem esse. Verba enim *suender Erffnam, nemelcken Mann-
Geschlechte* interpretor: *sine filio herede*, feodali scilicet, vt patet ex mate-
ria subiecta, quum de feodo sermo sit. Quare si *filius* quidem adest,
sed

a) in libello, quem quorics nomino, toties laudo *Cap. 2. §. 2. p. 28. seq.*

sed qui *heres* feodi existere nequit, quod ad successionem in feodum perinde erit, ac si plane non adesset. Neque vero, quod secundo loco moneo, obstant sequentia verba: *und nyne Eruen anders nalythe, men allene Frowen edder Iuncfrowen*, quum haec secundum verba proxime praecedentia iisque conuenienter intelligi debent facileque possunt, dummodo cogitemus, rarissime fieri, vt filius, si quis adfit, sit feodi incapax, neque hic ad id, quod rarissime fit, sed, vt alias receptum est, ad id, quod plerumque fieri solet, respexisse Principem, qui, quod in primis notari velim, credi non potest, haec postrema verba restringendi animo, sed vltioris explanationis et declarationis causa adiecisse. Porro quum hoc diplomate ius usufructuarium filiarum feodi possessorum non quasi nouum et inauditum constituitur, sed quod in terris Meclenburgicis, vt ibi vocantur, id est, Suerinensibus et Guestroviensibus tum iam obtinuisse expresse ibi dicitur, id demum ad Stargardienfes terras quoque extenditur, omnino quoque id ipsum diploma interpretationem capere debet ex iure in Suerinensibus et Guestroviensibus terris obtinente. Huius iuris explanationem authenticam autem habemus in *Reuersal. de a. 1621. art. XXVII*, in cuius fine haec occurrunt: *Endlich wollen Wir, da einer Unser Lehenleute, der nicht in Unserm Fuerstenthumen und Landen haeußlich geseßen, ohne maennliche Leibes- Lehns- Erben Todes verfahren etc.* quae expresse supponunt tantum, deficere *filium successorem feudalem*. Neque aucupanda puto verba statim insequentia, *und allein Tochter hinter ihm verlassen sollte*, quae certe hoc animo adiecta non esse, vt indicetur filios si qui adsint, etiam si feodi incapaces, excludere debere filias ab usufructu feodi, satis adparet, quum filiarum hic mentio fieri debebat, quippe de quarum iure sermo erat, vocula: *allein* vero non tantum ex eo, quod plerumque fit, explicari, sed et ita intelligi potest, et si quid video, omnino debet, vt materiae substratae adcommoedet, hac ratione: Si quis vafallorum nostrorum extra terras nostras domicilium habens absque prole mascula feodi capace dece-

dat, filias tamen relinquat, (quippe de quarum iure intuitu feodi possessio- nis tum vnicè tantum quaeri potest, quum reliqua, si qua adest, sobolis ma- scula feodi incapax ad eius possessionem admitti non possit,) has filias quo- que, perinde ac si pater perpetuum in terris nostris domicilium habuisset, ad huius iuris et priuilegii beneficium admitti volumus. Tum rationi iu- ris, quam analogiam nostri vocant, consentire magis videtur, filias vltimi feodi possessoris hoc iure vti, etiamsi fratrem feodi incapacem habent, quum hoc constituto id effici debeat, vt filia vltimi feodi possessoris, si eue- niat, vt patre mortuo, aut ad agnatos, aut ad Dominum directum feodum de- uoluatur, vsumfructum tamen feodi retineat. Quare intelligitur, patre mortuo, descendentium quidem masculorum feodi capacium maximum praecipuumque ius esse intuitu *omnis iuris*, quod defunctus in feodum ha- buit, huiusmodi generis descendentibus vero deficientibus, intuitu *ususfru- ctus* feodi potius ius esse filiarum vltimi possessoris, tam prae agnatis, quam prae Domino directo, vt tamen his particula *proprietatis*, quae dominio vtili inest, nec ad filiam transit, salua maneat. Quibus ita explicatis pro- beque intellectis, adparet, ne nos quidem, qui filiam, etiamsi frater sed feo- di incapax adest, ad vsumfructum feodi admittimus, interpretatione vti extensiuam. Extendendo enim interpretari is demum dici potest, qui quum mens loquentis, quam explicat, secundum verborum compagem dubia et incerta est, ob probabilem coniecturam vltra verba eorumque consuetam significationem progreditur, orationique sensum tribuit, qui verbis quidem per se non inest, inesse tamen probabiliter credi debet ob alias causas, men- tem scribentis loquentisue verbis, quibus vsus est, latiore indicantes. Ego vero contra ostendisse tantum et commonstrasse puto ex ipsis verbis, ipsa- que orationis compage, quis sensus sit Principis. Sed si quis aut nimis sub- tiliter haec disputata, aut plane falsa adeo iudicaret, meamque interpreta- tionem omnino extensiuam dici debere contenderet, darem hoc, ne vbi de re pugnandum est, vt saepe fit, de verbis oriatur controuersia, quam luben-

lubentissime. Sed tum, quam efferunt doctores, regulam de iuribus singularibus interpretatione non extendendis ita intelligendam esse puto, ut vetet ea tantum atque prohibeat eiusmodi interpretationem, quam ipsam legislatoris mentem excedere aut certo adparet, aut certe verendum est, eam vero omnino admittat, quae, licet vel vnius voculae strictissima significatione non contineatur, tamen nec toti orationi, nec substratae materiae repugnat, sed vtrique potius apprime congruit, ideoque ipsam legislatoris mentem manifesto adparentem tantum exprimit. Denique, ut hoc adiciam, dum hac via incedo, omnem me reprehensionem ipsius Excellentissimi Viri, contra quem, quid verum esse putem, libere expono, certissime aufugere sentio, quum comitem me eum in eadem habere in non nullis quaestionibus ad hanc rem spectantibus videam, in aliis certissime coniciam. Video autem Eum eadem ratione philosophantem, dum postulum praeferri vult filiae (b), et contra, dum filiam admittit ad usumfructum existentis quidem fratre eius, sed iuri suo renunciante (c), quae species in primis ei, de qua contendimus, plane similis, et si quis dubitare vellet, maiori dubitatione digna videtur, denique, ut alia taceam, dum filias etiam, quae genere nobiles non sunt, admittit (d), de quibus omnibus secus sentire debebat Vir clarissimus, si vnice voculae cuiusdam cortici inhaerendum esse existimaret. Sed nec dubito, ut alterum illud quoque adiciam, in quo Eum eadem mecum via incedere me conicere dixi, quia filiam vltimi feodi possessoris legitime natam admittat, licet filii eiusdem, sed spurii, adsint. At quare? Ideo sane, quia hi sunt successionis in feodum incapaces. Quare ergo, quaeso, quod in altero incapacium genere admittimus, in altero, furiosorum scilicet et mente captorum, de quibus solis cogitasse videtur Vir doctissimus, negemus, maxime quum prioris generis incapacium exempla, quod praefiscine dixerim, sint, ni fallor, frequentiora

b) Ibidem C. 2. §. 7. p. 27. ff.

c) eodem loco §. II. p. 29. ff.

d) itidem ibi §. 13. p. 32. ff.

tiora, quam posterioris. Sed sufficiat, haec, quod iterum sancte testor, solius veri amore disputasse de hac quaestione, quam ipse Vir Consultissimus, a quo amice modesteque dissentio, difficultatibus implicitam, ideoque ulteriori discussione non indignam iudicauit.

6) Adieci haec, vt adpareat, existentē filio feodi quidem capace, sed iuri suo in fauorem sororis renunciante, omnino quoque hanc admittendam esse ad vsumfructum feodi paterni (a).

7) Fieri enim omnino potest, vt, qui feodum refutauit in fauorem filii, hoc mortuo, neptem, ideoque vltimi possessoris feodi filiam, ab vsumfructus iure excludat, quum ambigendum non sit, quin feodum ad ipsum reuertatur, quod docent quoque MOELLER (a) et excell. BALECKE (b), cui quidem calculum in ea quoque quaestione adijcio, quam ibi contra D. AVVM et ICTos patrios ab hoc nominatos (c) adfirmavit, scilicet, refutante feodum auo et decedente eius filio, filiam relinquire, eaque feodum ex beneplacito et concessione aut iure vsumfructus retinente, sed mox moriente, ideoque feodo ad auum reuertente, hoc deinceps diem obiente et filiam relinquire, hanc omnino ad vsumfructum admittendam esse. Ad quam sententiam firmandam praeter ea, quae dixit Vir Consultiss. aliud adiicere liceat, non leue, si quid video, argumentum. Nam neque in agnatorum neque in Domini directi fraudem hac ratione quid committitur, quum, si auus feodum non refutasset, sed per omne vitae tempus tenuisset, neuter eorum filiam eius ab vsumfructu arcere poterat, ex ipsa refutatione eius autem, aliis, quam iis, in quorum fauorem ea facta est, emolumentū quid cum damno tertii tribuere, omni iuris ratione repugnaret.

Quare

a) Vid. D. AVI *differt. de filia nob. vsumfr. possit.* 41. ibique laudatum Responsum ICTorum patriorum, de a. 1604, et Excell. BALECKE l. c. §. II. p. 29.

a) in prim. lin. vs. pr. dist. feud. c. 16. dist. I. p. 338.

b) vbi antea §. 12. p. 31. §.

c) vbi mox. possit. 42.

Quare quod tum casu ita ferente accidit, vt plures feminae feodum quoddam vsufructus iure possideant, antequam illud interea ad agnatos transferatur, dubitationis causam praebere nequit, quum semper, quae vitur fruitur, sit vltimi feodi possessoris filia.

8) Ita recte describi et finiri hoc ius singulare in feodis Meclenburgicis obtinens, adparet ex ipsis eius fontibus et subsidiis (a), vt et iis, quae ad defendendam hanc finitionem nostram vberius disputauimus (b).

9) Est haec denominatio in patria fere vsitatissima, ipsorumque Legislatores auctoritate firmata (a).

10) Ita quoque nuncupari solere ius, de quo loquimur, auctor nobis est *Vir Perillustr.* ERNEST. AVGVST. RVDLOFF (a) Serenissimo Duci a Consiliis in Regimine.

11) Ambae priores denominationes sunt frequentissime obuiae, posteriorem generaliore, ideoque meliorem, quippe quae et gente non nobiles, et nuptas sub se comprehendit, inuenire licet in documento quodam. (a)

12)

a) Vid. *Reuersf.* de a. 1621, art. 27. de natalibus commentitiis iuris vsufructuarii filiar. nobilium in Megapoli S. vtriusque HENRICI IX et X. de a. 2. Confer. supra not. ad n. 4. sub tit. m. 1434. et 1471. apud MOELLER. p. pag. 18. 550. sqq.

b) Conf. *Exc.* BALEKE, c. 2. §. 2. et sqq.

ad n. 9.

a) Vid. *Reuersal*, quas modo nominavi,

ad n. 10.

a) in *disquisit. historico diplomatica*

ad n. II.

a) Vid. Rubr. adiuncti vltimi ad *Perill.* RVDLOFFII *disquisitionem* pag. 30. quod idem documentum etiam, ceu Appendicem ad LAMB. SCHLAGGERT *Chronicon Ribnizense* exhibuit D. DE WESTPHAL Tom. IV, mon. ined. pag. 887. sq.

D

12) Notissima et fatis decantata est fabula de ALBERTI II, quem alii III vocant, Megapolitanorum Ducis et Regis Sueciae privilegio, quo ius hoc filiabus Vasallorum Meclenburgicorum concesserit in compensationem liberalitatis, qua ornamenta muliebria Eidem obtulisse dicuntur, vt adimplerent summam 60000 marcarum argenti, qua intra triennium soluenda, pacem libertatemque redemisse a MARGARETHA Danorum Regina a. 1395 perhibetur, quam primus forte (a), sed saepius, cecinit NICOLAUS MARESCHALCVS THVRIVS (b), quem magno agmine sequuti sunt et Icti et historici patrii, tantum non omnes, veluti PETRVS LINDENBERG (c), (quem alias non adeo notum *ciuem quondam eruditum et recti ingenii atque animi virum* laudat ERNESTVS COTHMANNVS (d),) IOANNES FRIDERICVS CHEMNITIVS (e), BERNHAR-

a) Primum hunc fabulae illius auctorem cum D. AVO in *diff. de filia nob. usufruct. postt.* 3. censeat Perill. RVDLOFF l. c. §. 4. qui quidem in *Adpend. nr. IV. pag. 23. sq.* ex LAMBERTI SCHLAGGERT, cuius vita in idem incidit tempus, *Chronico Ribnizensi* MSC pro locum protulit, vbi is idem refert. Sed locus iste, qui inter supplementa huius Chronici germanico idiomate exarati legitur, itidemque a D. DE WESTPHAL *Tom. IV. Mon. ined. pag. 833. sq.* exhibetur, non videtur ipsius SCHLAGGERTI sed interpretis eius germanici esse.

b) Potiora loca fere haec sunt: in *Annal. Herulor. L. 7. c. 3. Tom. I. Mon. ned. p. 309. in destoracionibus antiquitat. Lib. 5. ibid. p. 1480. in Chronico Ribnico Lib. 1. c. 72. ibid. p. 621. in*

sue sq. et in Viris Obvtritorum Lib. 1. c. 90. Tom. 2. Mon. ined. p. 1554. quem postremum locum a multis inuenio sub numero capituli 89. nominatum veluti a Perill. RVDLOFF l. c. §. 4. p. 5. *Excell. BALEKE l. c. c. 1. §. 2. pag. 6. KLVEVERO Tom. 3. Part. 1. pag. 502. DAVIDE FRANCKE Lib. 7. c. 8. pag. 82. nor. lit. w. Consult. PREHN in diff. de filia agnati ante virg. usufr. defuncti iuris usufr. secund. Revers. exper. re §. 5. lit. b. p. 14.*

c) in *Chronico Rostoch. L. 2. c. 12. in f. p. 66. edit. de av. 1596.*

d) *Respons. Acad. 47. nr. 49.*

e) in *Chronico Magno Mecl. a GERDESIO Collect. 7. diplomatum Meclenb. ex Epitome BESELINI exhibitio, pag. 614. sq.*

HARDVS LATOMVS (f), CASPAR MATTHIAS MVELLER (g), SEBASTIANVS BACMEISTER (b), CHRISTIANVS GEORGIVS IARGOW (i), MATTHIAS IOANNES DE BEEHR (k), SAMVEL BVCHHOLZ (l), et GVENTHER DE PASSOW (m). Sed in dubium iam eam vocasse videtur THOMAS LINDEMANN (n), certe de ea dubitarunt PETRVS TORNOVIVS (o) et GEORGIVS ENGELBRECHT (p), licet tres hosce viros inter defensores antiquae opinionis referat *Generosiss. et Illustriss.* CHRISTIANVS L. B. DE NETTELBLA (q). Neque adeo certam habuisse historiolum illam ERNESTVM COTHMANNVM fere suspicor. (r) Plane vero eam reiecit GEORGIVS GVSTAVVS GER-

DES

f) in *Genealochronico Megopolit* Tom. IV. Mon. ined. pag. 326. in f.

g) in *dissert. Resp.* ELARDO DETL. DE LAVZOW *habita* saepe nominata c. 2. §. 4.

h) in *animaduersionib. in MARESCH. THYRII Annales* Tom. 1. Monum. ined. p. 551. sq.

i) in *KLYEVERO emend.* Tom. 1. pag. 532.

k) *Lib. II. rer. Meclenb. c. 7. pag. 320.*

l) in *dem Versuch in der Geschichte des Herzogth. Meclenb. 7. Abtheil. §. 10. Anmerck. p. 284. et 8. Abtheil. §. 21. Anmerck. p. 335.*

m) in *notis MSCptis ad Reuersales* de a. 1621. art. 27.

n) Dicit enim in *Exercit. feudat. Dissert. 2. cap. 5. §. 38. pag. 49. videri hoc ius non tantum vi concessionis domi-*

ni, sed et consensu et comprobatione vassallorum, maxime in feudis antiquis obtinere.

o) de *Feudis Meclenb. P. I. cap. 2. Sect. 2. §. 28. pag. 217.*

p) in *dissert. de singularib. feudis Meclenb. iurib.* Sect. 2. §. 5. pag. 29. quam SEBAST. BACMEISTER, licet eam nominet in *animaduers. in MARESCH. THYRII annales* Tom. 1. mou. in 1. p. 552. non legisse videtur.

q) in *Progr. de Albertino privilegio successiois feminar. nobil. Mecl. in feud. §. 2. nr. 5.*

r) Licet enim in *Vol. II. Resp. 77. nr. 1.* huius iuris sub nomine privilegii mentionem faciat, quod itidem factum in *Reuersal. de a. 1621. §. 27.* notanter tamen in *Resp. 89. nr. 86.* addit ex privilegio vel consuetudine id esse,

DES (s), cui mox ad sensum prae buerunt DAVID RICHTER (z) et D. AVVS (v). Sed quum hi omnes breuiter tantum et quasi in transitu hanc rem tetigerant, optime de hac doctrina meritus est *Vir Perillustis* ERNESTVS AVGVSTVS RVDLOFF, qui ex instituto fabulam illam explofit (w). Quum vero haec nouiter a GERDESIO prolata impugnaverat IARGOVIVS (x), GERDESIVS quidem pro tuenda sua opinione aduersus illum sufficere putabat, eum remisisse ad *Clarissimi* RVDLOFFII libellum (y), spes tamen, quam conceperat vir optimus, fore, vt, inspecta et perfecta elegantissima illa et eruditissima disquisitione, IARGOVIVS quoque communem hucusque errorem deponeret, insigniter ipsum fefellit, quum nouo ille conatu contra hanc nouam opinionem ipsumque *Perillustrem* RVDLOFFIUM infurrexit (z). Sed bonam causam vterius defendit et firmavit *Generosissimus et Illustrissimus* CHRISTIANVS L. B. DE NETTELBLA (aa), quum iam antea in eandem sententiam cum laude *Perill.* RVDLOFFII transferant IOANNES DAVID KOELER cum IOACHIMO DIETERICO DE PREEN (bb), ERNESTVS JOACHI-

MVS

- s) Collect. 2. diplom. Meclenb. pag. 90.   mentit. iuris usufruct. filiar. nobil. in
 t) in progr. de ALBERTO Rege Sue-   Megap.
 ciae et Duce Mecl. p. 15.   x) in additament. ad P. I. KLVEVE-
 v) in diff. de filia nob. usufr. posit. 3.   RI emend. ad pag. 537. (pro quo nume-
 et 4. postea quoque in Select. Iurid. Rost.   ro scribendum est: 533.)
 Fast. 1. Spec. 7 posit. meclenb. I. pag.   y) in Collect. 6. pag. 532. sq.
 56. verba instrumenti de d. Schoebnoehre   z) in Tom. III. P. I. KLVEVERI
 1395. profert, quaerens vtrumne ea   emend. p. 459. usque ad 467. et in pri-
 quid facere possint ad illustrandam quae-   mis pag. 501. not. i. usq. ad p. 518.
 sitionem de origine huius iuris, de qua   aa) in Progr. quod diximus supra
 re melius forte iudicare posset integrum   sub litt. p.
 illud instrumentum inspiciens.   bb) in dissert. historica de Orig. et
 w) in elegantissima disquisitione,   incrementis iurium et priuilegior. nobi-
 quam supra laudauimus, de natatib. com-   lirat. Meclenb. §. 24. nr. 3. pag. 49.

MVS DE WESTPHAL (*cc*), et DAVID FRANCKE (*dd*). Neque aliter sensisse puto D. HENRICVM NETTLBLADT (*ee*), qui huius rei mentionem faciens, quaerit, non decedit, non tamen quaesiturus, si quod veteres dixerunt, pro vero habuisset. Nouissime autem potiora argumenta pro debellanda fabula illa ex istorum virorum scriptis selegerunt, *Vir Excell.* IACOBVS HENRICVS BALEKE (*ff*), et *Consultiss.* MICH. EBERH. PREHN. (*gg*)

13) Fuisse enim hunc veterum fere omnium populorum consentaneum morem, vt feminas, existente prole mascula, ab omni successione arcerent, ex PERIZONIO obseruat *Vir S. V. et illustr.* HOMMEL (*a*). In primis autem Germanos omnes, et in his maxime maiores nostros, hoc ius constanter seruasse dudum eleganter docuerunt viri docti, ex quibus adduxisse sufficiat illustria et celeberrima Musisque suauia nomina DREXERI (*b*), BOEHMERI (*c*), SENCKENBERGII (*d*), THOMASII (*e*), BALKII (*f*), quorum vltimus optime eruditeque commonstrauit rationem deducendae originis iuris nostri usufructuarii filiarum vasallorum Mecklenburgensium ex hisce institutis successiois antiquae, non tantum

si

cc) in *Praefat. ad Tom. II, Monum. inedit.* pag. 81, not. lit f.

dd) in *alten vnd neuen Mecklenburg Lib. 7. c. 8. pag. 80. sq.*

ee) in *dem Entwurf einer Mecklenb. Historie 3. Buch 2. Cap. n. V. pag. 42.*

ff) in *der gruendlichen Abhandl. von dem Mecklenb. Erbiungfern-Recht. cap. I. §. 2.*

gg) l. c. §. 5. vbi *Perill. RVDLOFFII* argumenta excerpt.

a) in *den academischen Reden ueber*

MASCOV *de iure feudorum ad cap. 13. §. 5. pag. 437.*

b) in *diff. inaug. de inaequali masculorum et feminar. secundum iura Cimbrica successione §. 5. sqq.*

c) *de iuribus ex statu militari Germanorum pendens cap. 3. §. I.*

d) *de filia vltimagentis suae in regnis et principat. succedente cap. 5. §. 42.*

e) in *select capit. historiae iuris feud. german. §. 17. 20. et 22.*

f) *vom Erbiungf. R. cap. I. §. 4. sq.*

si feoda in patria nostra oblata esse adsumitur, verum quoque si vel maxime data ea esse conceditur (g), quae posterior argumentandi ratio *Perillustri* BOEHMERI, Musarum Goettingensium, quin ipsius Themidos Astreaeque decoris et ornamenti, observationibus suffulta et superstructa, plane noua in hoc genere est, laudeque ac diligentia viri Excellentissimi dignissima. Caeterum dum *origines* huius iuris usufructuarii ex vetere *succedendi* ratione deriuandas esse censeo, nolo quemquam putare, me in grauissimum illum incidere errorem, quo ipsum hoc ius usufructuarium, prouti nunc obtinet, confunditur cum successione illa, quae non nunquam extincta gente masculina feminis in feodum tribuitur, quem quidem errorem, toties non tantum a patriis iureconsultis (h), sed ab ipsis exteris (i) damnatum, turpem omnino mihi in patria versanti habere. Sed et hoc monendum mihi videtur, quae dixi intelligenda esse de primis huius iuris initiis in terris Meclenburgicis. Nam quod ad terras Stargardienfes adinet, omnino veriozem censeo eorum sententiam, qui in

his

g) de qua quaestione vid. MOELLER BOEHMERO, digno tanto auctore, in *prim. lin. vs. pr. diss. feud. c. 4. diss. 8. pag. 146.* Iq. ibique nominatos scriptores *Conf.* etiam quae scripsit in *Specim. I. c. 1. diss. 1. pag. 3.* Caeterum monuisse sufficiat, plerumque alias solere doctores nostros ex pristina conditione allodiali in feodis oblatis retenta deriuare hoc ius. Vid. *Consult. FREHN in diss. inaug. de filia agnata ante virg. vsufr. defuncti iuris vsufr. secundum Revers. experte §. 5.* ibique sub *lit. a.* nominatos. Digna quoque sunt, quae commendentur, eruditissime de feminarum in feodis oblatis successione scripta a *Consult. IYVSTO CHRISTOPH.*

BOEHMERO, digno tanto auctore, in *diff. de iurib. et obligat. ex feudor. oblat. descendentibus Praeside perill. DAN. NETTELBLADT* quem Praeceptorem venero a. 1770. habita *cap. 2. §. 17. sqq.*

h) *TORNOW de feud. Mecl. P. 1. c. 2. S. 2. §. 25. pag. 211.* D. AVVS de *filia nob. vsufr. mecl. post. 29. et de femina vasalla §. 17.* MOELLER in *prim. lin. c. 15. diss. 4. pag. 323. in f. Exc. BALEKEL. c. cap. 3. §. 20.*

i) Vid. *Gener. et illustr. DE SELCHOV Elem. iur. germ. L. 4. c. 2. S. 3. Tit. I. §. 648.* Contrariam WESSEN-

RECIE

his putant originem huius iuris ex privilegio ab HENRICO IX. a. 1434 feodorum possessoribus dato deducendam. Quamvis enim hoc quoque negauerit GERDESIVS (*k*), cautius vero in suspenso reliquerit *Perill. RYDLOFFIVS* (*l*), non dubito tamen, hunc, postquam ipsum hoc diploma apparuit, ex tenebris, quibus latuit, a D. MOELLERO (*m*) protractum et euulgatum, in hanc quoque transiisse sententiam cum *Excoll. BALKIO* (*n*), et DAVIDE FRANCKIO (*o*), quod et ipsum GERDESIVM facturum fuisse persuasum mihi habeo, si contigisset ipsi, hoc diploma inspicere, et ex eodem intelligere, non continere illud, quod putabat, solam iurium privilegiorumque in terris Stargardiensibus iam obtinentium confirmationem, sed novam concessionem iuris in terris Suerinensibus quidem et Gustrouienfibus iam obtinentis, sed nunc demum ad Stargardienses quoque extensi. Quod ut curatius intelligatur ab iis, qui non sunt iuris historiaeque patriae adeo periti, monendum est, tum quidem iam innotuisse diploma HENRICI X. de a. 1471, quod ipse GERDESIVS publicauerat (*p*), et post illum D. WESTPHALIVS (*q*), sicuti et PERILL. RYDLOFF (*r*), D. MOELLERVS (*s*) et FRANCKIVS (*t*) illud dederunt, sed prius illud HENRICI IX de a. 1434 non quidem plane ignotum fuisse, quum CHEM-

NITIVS

FECCI errorem notavit D. AVVS de filia nob. usufr. Meclenb. posit. 29. non ferens quoque MEVIUM in Consil. 77. filiam ex constitutione Meclenburgica ad vitam heredem feudi dicentem. Vid. ultimam quam Scripsit senex ille, cuius cineres colo, dissertationem de ICtis ex- rancis in iure Meclenb. errantibus, quamque ipso praefide a. 1767. d. 25. Sept. Bützovii ubi tum versabar studiorum caussa, defendere contigisse mihi insigniter lactor, Sect. 3. §. 7. pag. 38.

k) Collect. 2. pag. 88. sqq.

l) l. c. §. 23.

m) in adpendice documentorum primis lineis adiecta pag. 550. sqq.

n) l. c. cap. 1. §. 2. in fine.

o) l. c. L. 7. c. 27. pag. 257.

p) l. c. p. 90. sqq.

q) in GEORG. WESTPHALII Diplomatario Meclenburgico nr. LXXXIII. Tom. IV. monum. ined. pag. 1087.

r) l. c. adpend. nr. IX. pag. 29. sqq.

s) ubi mox pag. 552. sqq.

t) l. c. Lib. 8. c. 16. pag. 151.

NITIVS eiusdem in *Chronico magno*, quem locum ipse GERDESIVS excerpfit, et alibi (v) mentionem fecerat, attamen hoc ipsum, quum illa CHEMNITII testimonia ex libris MSCptis desumpta essent, paucis innotuisse (x), et ipsum diploma ad manus eruditorum tum demum peruenisse, quum D. MOELLERVS illud publicauit.

§. III.

TRANSITVS AD QVAESTIONEM PROPOSITAM
ET ORDO DICENDORVM.

Quamquam autem ius illud plane singulare multis ICtorum patriorum libris commentationibusque illustratum est 1) tamen non ita plenissime descriptum atque plane exhaustum videtur, vt non interdum post amplas doctissimorum viro- rum menses, detur spicilegii colligendi occasio. Facile enim perspicitur, in re tanti ambitus, tantique momenti, eaque paucis admodum legibus finita 2), fieri omnino non posse, quin quotidie in foro oriantur quaestiones, quae dubiae videntur et in vtramque partem disputari possunt, quarum quidem numerus longe maior est, quam qui possit libris commentariisque concriptis comprehendi. Inter has quae-
stiones

- v) in *Genealogia Regum Dominor. p. 284*, qui §. 10. pag. 283 dubitauit adeo, verum hoc diploma ad annum 1434 an ad annum 1437. referendum sit. *TORNOVIUS de feud. Mecl. P. I. c. 2. §. 2. §. 28. in f. p. 218*, vbi huius priuilegii mentionem facit, nominat a. 1427, quod nescio, an vicio operarum factum sit.
- x) vt nec FRANCKIO illud notum fuerit vid. *Eius A. u. N. M. L. 7. c. 27. p. 257*. nec BYCHHOLZIO, vti fatetur l. c. 7. *Abtheil. §. 10. Anmerk.*

ftiones quum iure meritoque referri mihi videtur illa, quam hisce plagulis tractare institui, quippe quam scio in foro iam occurrisse 3), quamue obiter quidem tactam a viris doctis, 4) nondum vero ex instituto pertractatam inuenio, neque inutilem, nec plane iniucundam, dignamque omnino putavi, quae qualicunque industria mea paullo curatius examinaretur. Ex quo enim feodorum possessoribus datum est ius, quotannis duodecim quercus et quinquaginta fagos vendendi gratia caedere, absque speciali Serenissimi Domini directi consensus requisitione 5), quaeri omnino non incuriose potest: Vtrum hoc ius etiam filiae usufructuariae durante tempore usufructus concedendum sit? Quam quidem quaestionem quum negandam esse omnino putamus, vt patcat, quare eam negemus, huius rei rationem reddemus, tum ex ipsa usufructus natura, tum ex limitibus, quibus patria iura et instituta hoc ius feminarum usufructuariae circumscriptere, quibus expositis videbimus, quae contra disputari cum aliqua specie possint, iisque obuiam eundo demonstrabimus, nullam iis vim inesse ad infringendam nostram sententiam.

I) Indicem scriptorum, quibus hoc ius singulare patriae explicatum et illustratum est, dedit D. AVVS (a), quem tum ex iis locis, quae nominavit MOELLERVS (b), tum ex his, quae nos in calce paginae ad margini-

a) in *diff. de marito filiae nobilis usufructuariae Meclenburgicae*, quae est inauguralis *Consutissimi* HENR. FRANC. MART. BEHM *Buetzouii* 1763. habita ibique ad *adsertum* I. pag. 2. sq.

b) in *prim. liu. v. s. pract. distinct feud. cap. 15. dist. 4.* in fine p. 324. vbi GERDESII et LINDEMANNI loca huc spectantia refert, posterioris locum tamen non recte designans. Est enim ibi legendum

E

gendum

marginem adscripsimus, aliqua ratione locupletiolem reddere poteris. Caeterum

gendum *disp.* 2. c. 5. §. 38. cui addi potest *disp.* 3. c. 7. §. 10. COTHMANNI quoque et TORNOVII libros, quos AVVS in genere tantum allegat, specialius designat. Cothmanniana tamen Responsa tantum duo nominavit. Nos omnia hic recensimus, quae huc spectant ex *Vol. II. scil. Resp.* 65. *nr.* 35. *R.* 67. *nr.* 1. et 40. *R.* 84. et 85. *R.* 89. *nr.* 86. *R.* 90. *nr.* 28. 32. KIRCHOFIVM quoque, quem nominavit Auus tantum, si specificè indicari vis, sunt loca illa: *Tom. II. Consil.* 44. et *Tom. V. conf.* 32. quod posterius consilium inuenies quoque apud THOMING. *Vol. I. Resp.* 4. Nos addamus, in SCHARFII *Consultationibus*, quas Auus itidem allegauit, nihil occurrere ad Ius usufructuarium feminarum Meclenburg. spectans, bene vero apud CHARREIVM *Cent.* 3. *Conf.* 13. et 73. cui ab exteris iungi possunt WESENBEC. *Vol. I. Conf.* 1. STRVV. *Syntagm. iur. feud.* C. 10. *apb.* 7. *nr.* 3. *p. m.* 381. et qui post MATTH. DE SCHVLENBURGIN *in diff. de privilegiis et praerogatiuis nobilium mediator. in Germania cap. I. §.* 13. *pag.* 36. nuper adcessere, *Perill.* GEORG. IVD. BOEHMER *in principiis iuris feudat.* §. 335. et *Generos. atque illustr.* DE SELCHOW. *in elem. iur. Germ.* §. 648. Caeterum et Pomeraniae ICTi, ob patriae morum-

que vicinitatem, omittendi non sunt. Sed in MEVII *consiliis*, quae alias multa ad feoda Meclenburgica spectantia continent, nihil inuenio, quod ad hoc ius patrium spectet, praeter id, quod in *Consil.* 77. *nr.* 35. *sq.* legitur de filiis ante patrem mortuis filias ab usufructu non excludentibus, quod tamen suum facere nolle testatus est D. AVVS in *diff. a me defensa de ICTis extran. in iure Mecl. errant.* *Sect.* 3. §. 7 *p.* 38. licet ego quidem omnino existimem MEVIOTI haec iura adsentendum esse. Vid. *Excell. BALEKE l. c. c.* 2. §. 6. *p.* 27. neque memor fuit venerandus Senex eius, quod antea scripserat in *diff. de filia nob. usufr. Mecl. post.* 16. *vbi sophisticam dicit observationem, qua non nemo aliquando usus fuit, quod filii, etiam non super iuuiscentes patrem, excludant filias.* Nec in *Consultationibus Collegii ICror. Acad. Gryphiswald.* quae multa quoque Meclenburgica continent, praeter id, quod in *Resp.* 35. *nr.* 55. de iurisdictione, venatione et piscatione feminae usufructuariae competente occurrit, quidquam, quod ad hoc ius spectet, me inuenire memini. Sed commemorandus omnino est IOAN. BRANDAN, ENGELBRECHT *in. diff. inaug. de Successione filiarum nobilium in feuda Pomer.* *cap. I. §.* 6.

rum singulares libros, quibus de hoc iure expositum sit, quos addere pos-
sim, mihi non succurrunt, praeter eristica scripta in causa celebri, quae in
gente *Iasmundica* orta est, typis edita (c) et dissertationem inauguralem
Viri Consultissimi MICHAELIS EBERHARDI PREHN (d), ipsam
illam quaestionem, de qua in lite ea contendeatur, tractantem, et Respon-
so iuris a *Perillustri* GEORGIO LVDOVICO BOEHMERO, nomine
Ordinis ICtorum Goettingensium, more suo, id est, summa eruditione, ela-
borato ornatam. Neque enim IOANNIS DE KLEIN liber, in quo prae-
ter alia iuris patrii feudalis singularia, hoc quoque ius data opera illustrare
instituit,

c) Prodierunt haec typis excusa sub
titulo: *Kurze Beleuchtung des Zurufs; An das Publicum ueber die gedruckte
Sammlung einiger das Privilegium des
Mecklenburg. Erb. Iungfrauen - Rechts
betreffenden Stücke, mit Beylagen*, quo-
rum adiunctorum numer. ab initio tantum
erat XIII, postea vero ad XVII creuit.
Quod scriptum quum versetur in perpaucor-
um manibus, placet illustrationis gratia
hic tantum commemorare, prodidiisse pri-
mum sub titulo: *Sammlung einiger* —
— *Stuecke* septem illa documenta,
quae in hac postrema collectione sub to-
tidem numeris posita sunt, contra hanc
collectionem vero postea sub Titulo:
An das Publicum alia quaedam scripta
edita esse, quae quidem nec ipse possi-
deo, tum insequutum esse paucorum
dierum intervallo hoc scriptum cum ad-
iunctis XIII, septem scilicet prioribus,

et sex aliis. His postea adcessere reli-
qua, scilicet primum duo, sub nr. XIV.
et XV. quorum illud est Supplica-
tio consilii arctioris Ordinum prouin-
cialium (des engern Ausschusses) ad
Serenissimum Strelizensem, de prohi-
benda allegatione nouissimi periculi iu-
ris feudalis Meclenburgici, hoc vero Res-
ponsum Generosiss. et Perill. IOAN. SAM-
FRIED. BOEHMERS, qui ornat et dirigit
almam Musarum sedem ad Viadrum, po-
stremum duo alia sub nr. XVI. et XVII.
quorum prius est inclitii et illustris ICto-
rum Ordinis Goettingensis Responsum,
interprete perill. GEORGIO LVDOVICO
BOEHMERO, vt diximus, datum, alterum
vero Responsum S. V. et illustris CAR.
FERD. HOMMELII,

d) *de filia agnari ante virginem usu-
fructuariam defuncti iuris ususfructus
secundum Reuersales experite Goer, 1768.*

instituit, cuiusque titulum exhibet HENRICVS NETTELBLADT (e), in lucem prodiit, neque *Priuegia illa matronarum et virginum nobilium in Ducatu Megapolitano*, quorum tanquam Codicis MSCpti idem mentionem fecit (f) vnquam ad manus meas peruenerunt.

2) Leges enim, quae de hoc iure speciatim praecipiunt, praeter notissimum *articulum XXVII. Reuersalium de a. 1621.* expresse cum reliquis, qui de re feodali patria disponunt, in §. 434. *Transactionis prouincialis* firmatum, praeter generalem confirmationem horum Reuersalium in §. 3. factam, non habemus. Ad fontes tamen et subsidia in explicando hoc iure adhibenda merito referenda sunt diplomata illa vtriusque HENRICI IX. et X. de quibus plura supra diximus *ad §. praeced. n. 13. pag.*

3) Id quod inprimis ex eo mihi constat, quod PRAESES mihi retulit, oblatam esse hanc quaestionem Illustri ICTorum ordini in Academia patria Fridericiana, qui et ipse Responsum, ab inclito hoc ordine celeberrimo cuidam ICTo practico Guestrouienſi sub d. 18. Febr. a. 1764. datum, mecum communicauit, quod insigniter in tractanda hac quaestione mihi profuit. Idem quoque mihi auctor est, se nuper ex actis, ab illustri Dicaſterio aulico et prouinciali ad ordinem suum transmissis, perpexisse, a femina nobili quadam, feodum quoddam iure vsusfructus possidente, exegisse patronum ecclesiae, ad cuius parochiam feodum illud fructuarium pertinebat, vt materiam ex filua praedii, vsusfructus iure a se possessi subministraret ad extruendum aedificium verbi diuini ministri, qui illius quoque praedii rerum sacrarum curam habebat, eoque nomine aduersus ipsam actionem instituisse in illustri Cancellaria Suerinenſi, illam vero actionem hancce excipiendo, actori opposuisse, se iure vsusfructus tantum possidentem absque consensu agnati successoris materiam praebere non posse, ob limites huic iuri in *Reuers. de a. 1621. art. 27.* constitutos, ideoque

e) in *Succincta notitia Scripſorum Ducat. Megap. p. 136.*

f) *ibidem pag. 139.*

de hoc consensu impertiendo agendum esse aduersus ipsum vasallum. Quae quidem de re vltior postea contentio suborta est inter partes, sed hac ratione absque iudiciali sententia sopita, vt agnatus ille, ad quem pro-uocauerat, qui et ipse aliud praedium possidebat, ratione cuius aduersus ipsum similiter de subministranda ad aedificandum materia actio erat instituta, declarauerit, se quoque illam litem fructuariam motam in se suscipere, et de iuribus vtriusque praedii litigare velle.

4) Primus, qui hanc quaestionem, quantum sciam, tetigit, est D. AVVS (a). Alter, qui sollertissimum omnium fere quaestionum, quae ad hunc locum spectant, se praebet indagatorem, *Excellentiss.* BALEKE in libello, quem saepius nominauimus, *vom Erbiungfern Recht*, nec hanc plane omisit (b). Vterque, vti adparet ex verbis ipsorum ad marginem exscriptis, feminae usufructuariam ius illud denegat. Sed contrariam sententiam tribuere quis facile posset aut ipsi PRAESIDI, aut *Consultissimo* DANIELI IACOBO BOLTE, nisi fide ipsius PRAESIDIS adlerere possem, errore factum esse, vt quae in *quaestionibus varii iuris controuersis*, quas *Consultiss.* BOLTE eodem PRAESIDE pro sum-

a) in *dissert. inaug. Consultiss.* NICOL. CHRISTI. ROENBERG de iuribus agnato durante iure usufructuario virginum nobilium Meclenburgicar. circa feudum competente §. 8. not. * p. 12. vbi contra obiectionem ex §. 307. *Transact. prou. motam, virginibus usufructuariis*, ait, *dispositio circa suam vendendi causa deneganda ob hanc anicam rationem esse videtur, quia non iure domini utilis, sed solo usufructuario, per textum Reuersalium determina-*

to gaudent. Hinc quidquid iuris ipsis per Reuersales concessum non est, illud per legem nouissimam, quae de vasallis et ipsis feudorum proprietariis loquitur, ipsis tributum esse haud potest. Addimus vasallum successorem durante iure substrato gaudere non posse dicto §. per principia.

b) Dabimus huius quoque verba, vt quae proxime ad quaestionem nostram pertinent, iunctim hoc libello adpareant. Ita vero ille *Cap. 5. libri sui §.*

mis in iure honoribus consequendis proposuit, ultimo loco posita sunt, in contrariam utriusque sententiam exprimerentur (c). Praeter hos vero, qui igitur omnes inter se et nobiscum consentiunt, neminem scio, qui hanc tetigisset quaestionem.

5) Datum atque concessum est hoc ius in *Transact. provinc. §. 307*, his verbis: *In Ansehung der Holzsaellung in den adelichen Guetern behaelt es bey dem unterm 24 Febr. 1750 von Uns zum allgemeinen Landesbesten erlassenen — Patent in allem durchgaengig sein Bewenden. Jedoch mit dieser Erklaerung, daß 1) dieienigen Allodial-Guetern, welchen in den von Uns oder Unjern Vorfahren darueber ergangenen Allodial-Verleihungen besondere Rechte und Freiheiten darunter beygelegt worden, auf keinerley Art benachtheiligt oder eingeschraenckt seyn, und daß 2) alle Lehngueter jaehrlich zwouelf Stueck Eichen*

II. pag. 70: Es ist in dem §. 307. des Erbvergleichs versehen, daß die Vasallen bey den Lehngueteren jaehrlich 12 Stueck Eichen und 50 Stueck Buechen zum Verkauf zu faellen berechtigt seyn sollen. Wie nun die Erbiungser nach Maaßgabe der Reversalen ueberall keine Eichen und Buechen faellen lassen kann, so fraget sich ob solches der Lehnvetter waebrend des Erbiungsern-Rechts thun koenne? Ich glaube nicht, weil sie in der Mastung dadurch etwas verliere werden.

c) Est enim haec quaestio ultima, numero XXIV; *Virgini usufructuariae denegari non potest ius cadendi ligna*

secundum modum, qui definitur circa feuda in dem Landgrundgesetzlichen Erbvergleich de a. 1755. art. 16. §. 307. nr. 2. Quae quidem contra PRAESIDIS mentem esse, vel ex eo adparet, quod is in Responso ab Ordine ICtor. Buertzoviensium dato, anno proxime praecedente illi, quo haec quaestiones publicae ad disceptandum proponebantur, contrariam sententiam defenderit, idque in ipso disceptationis actu declarauerit. Natus est autem inde error, quod PRAESSES veram suam circa hanc quaestionem sententiam Respondenti suppeditauerit, is vero, non recte perspecta illius mente, contrariam posuerit, quam tamen falsam esse deinceps ipse agnouit.

Eichen und funfzig Stueck Buechen, ohne Anzeige und Schuldigkeit zur Consens-Suchung, ein mehres aber nicht, zum Verkauf zu faellen, hiemit fuer stets berechtiget seyn sollen. Quod ita ex singulari clementia Serenissimi Ducis concessum et indultum est vasallis, quibus antea plane non licuit grandiorum arborum insigniorem quantitatem, sed singulas tantummodo quasdam absque speciali hanc in rem impetrato Serenissimi Ducis Regnantis consensu cadere, id quod tunc temporis non tantum speciali Edicto recentissimo *D. Ducis CHRISTIANI LVDOVICI gl. m. (a)* constitutum, sed plane consentaneum quoque erat anterioribus legibus provincialibus, tam generalibus (*b*), quam specialibus edictis (*c*), quibus ab omni tempore prouisum est deaustationi siluarum, tum ne quid fiat in fraudem Serenissimi Domini directi, tum ne quid inde detrimenti capiat res publica (*d*). Ex quibus adparet, quare ante Transactionem provincialem promulgatam quaestio nostra moueri plane non potuerit. Quanto studio autem iam antea prospectum sit, ne feminae usufructuariae nimiam sibi

a) *de a. 1750. d. 24. Febr.* quod est inter adiuncta *Transact. provinc. sub nr. IX.*

b) *in Ordinat. polit. et provinc. de a. 1572. Tir. (XIV.) Vom Raden und Verwuestung der Hoelzung. Die Holz-Ordnung de a. 1702. d. 1. Jul. item Holz- auch Jagd- und Wild-Ordnung de a. 1706. d. 29. Apr.* quae duae posteriores tamen per *Resolut. Caes. ad Gran. de a. 1724. d. 19. Oct. arr. 10.* ad praedia nobilia non extendendae sunt.

c) Qualia sunt edicta *de a. 1666. d. 3. Maii de a. 1683. d. 11. Maii de a. 1693. d. 8. Apr. de a. 1702. d. 16. Jun.* in quo trium praecedentium mentio fa-

cta est, quod tamen, concessa illa vasallis ampliore potestate, vi sua destitutum et separatim in vim decisionis allegati prohibitum est in *Transact. prou. §. 308.*

d) Posterius indicant verba *Transact. prou. zum allgemeinen Landesbesten.* Vid. duas dissertationes *D. LVI de prouidentia publica circa siluas et arbores maxime de iure Meclenburgico*, quae ambae a. 1759. *Rostoch.* prodire, in cuius priore §. 21 — 46. secundum ordinem temporis recensuit omnes constitutiones provinciales ad siluas et rem lignariam ac forestalem quacunque ratione spectantes, quibus adiecit alias in posteriore §. 18 — 21.

sibi circa filias disponendi potestatem arrogent, et quam multae inde natae sint lites, tum ipsae Reuersales docent, tum Responsa veterum Ictorum patriorum ad dirimendas eiusmodi lites data (e).

§. IIII.

ARGVMENTVM EX NATVRA VSVSFRVCTVS
DESVMPTVM.

Primum autem, dum ex ipsa vsusfructus natura quaestionem, quam proposuimus, negandam esse ducimus, non putamus fore, qui neget, vel dubitet tantum, ius, quod filiabus vasallorum, quae sunt vltimae stirpis suae, ratione feodorum paternorum competit, vnice in vsufructu consistere 1), quippe ex quo descendit consueta earum denominatio, quae filiae vel feminae vsufructuariae adpellantur. Vsumfructum autem si in genere definias, nullo habito respectu ad limites speciales, quibus ille potest per leges varias positivas vario modo circumscribi, vix aliter poteris describere, quam quod eum dicas, ius in rem alienam 2) percipiendi ex eadem vtilitatem 3) salua manente eius substantia, saluaque domini proprietate. Ex quo cogitur, vsufructuarium, quippe ab omni proprietate rei exclusum, re fructuaria quidem vti et frui 4) posse, sed nequiquam eadem abuti 5), ideoque

e) Et huius generis quod a. 1602. 3. ex quo illud quoque in priorem *dis-*
sert. de provid. publ. circa filias §. 37.
d. 6. Dec. ideoque iam ante Reuersales *p. 25.* translatum est, vbi etiam aliud
datum legitur in D. AVI *Select. iurid.*
Rostoch. Fasc. 3. Spec. 6. qu. 8. pag. 53. Respons. *de a. 1747. §. 38.* inferum est.
et in Iure Mecl. illustrato Cent. 5. iud.

que illum, quidquid ad fructus rei non pertinet, sed ipsam rei substantiam ingreditur, consumere non debere. Iam vero quum filua non caedua ad ipsum feodum pertineat, et fundi praediique quasi pars sit, nec fructus praedii dici queat 6); omnino intelligitur, fructuarium omnem a caedendo grandiores arbores in filua non caedua plane abstinere debere, quippe qui alias rem ipsam fructuariam minueret, eiusque partem, non fructus tantum, percepturus esset 7). Quae quum ita sint, adparet, nec feminae usufructuariae concedendum esse, vt grandiores arbores ex filua non caedua in sui tantum utilitatem et vendendi causa caedat 8), nisi quis velit notissimos vsusfructus terminos egredi.

1) Quod ne temere et ob solum nomen in scholis et foro vfitatum a nobis adferi adpareat etiam iis, quibus patria instituta eorumque fontes non adeo innotuere, dabimus hic ipsa verba legum diplomatumque quibus hoc ius regitur. Ita autem constitutum legitur in Diplomate HENRICI IX. *desuelven schoelen und moegen eres Vaders Erve und Lehn brucklicken besitzen, na eres Vaders Dode, dewile dat se leuen.* Et in diplomate HENRICI X. haec leguntur: *Wy Hinrick — bekennen apenbar — — so alse wie nun van rechtewegen Unses Seel. lesen Voddern Herthogs Ulrichs sind kamen, van Erves halven; tho dem Lande to Stargarden, un Unß Unse Gemeine, Manne und Stede dasuelvst, Ervhuldigung dahn hebben, daruemme, bede willen solch unser leuen Truiven (a) hebben wy begafet und begnadet (b) alle Fruwen und*
Jung-

a) ita, vt puto, rectius est apud MOELLERVM p. 552. pro *Fruwen* quod legitur apud GERDESIVM p. 91. forte operarum vitio.

b) in exemplo, quod est idioma Saxoniae superioris conscriptum, haec ita efferuntur apud GERDES, pag. 92. *dass wir*

*Jungfrouen in dem vorseveren Lande to Stargard besethen, de nu sind und to kamen moegen to ewigen Tyden mit solch Gnaden, Gewahnheit unde Gerechtigkeit alse in Unsem Lande to Mecklenburg stete Gewahnheit und Recht is. Erue un Lehen de Tydt eres Lesens to besitten, up Mat un Wise, alse dat vorseveren is. Denique omnium clarissime loquuntur Reuersales de a. 1621. art. XXVII. hisce verbis: dass die Erb Iungfern die ihnen angefallene Lehnguether Zeit ihres Lebens frey, ungehindert jemens, doch allein iure ususfructus einhaben, nutzen und genieessen sollen und moegen, item postea: ungeachtet ihres habenden Niesbrauchs. Hisce consentanea sunt, quae leguntur in variis periculis Iuris feodalis Meclenburgici (c), quibus omnino non vt legibus, sed, quum de iure iam constituto sermo sit, omniaque sibi consentiant (d), quasi testimonii de eo, quod vsu iam obtinet, valide et recte vti nos posse videmur. In Periculo autem *Husano*, vbi de hoc iure sermo est (e), saepissime occurrit phrasit: *des genießlichen Gebrauchs, den die Erb Iungfern Zeit ihres Lebens haben*. Neque poenitet, initium huius capitis ex exemplo MSCpto, quod possidet PRAESES (f), in quo hoc est numero XVI, hoc loco exscribere, quum illud, vt in variis aliis locis, ita quoque in hoc notanter a *Gerdesiano* differet,*

mir darum und um Bitte willen solcher unsrer lieben gerueen, begabet und begnadet haben und gegenwaertig bequaden —

c) De quibus ita exposuerunt, vt historiam eorum exhiberent PRAESES et *Consultriff. IOAN. FRIDER. PEITZNER in diff. inaug. de iure fructuum in primis post Augustum maturefcentium in separatione feodi ab alodio secundum iura Longobardica et Meclenburgica* §. 28. pag. 114. 199.

d) Sub his restrictionibus omnino pericula illa hunc vsu praestant, illis autem neglectis, qui ad ea temere pronocant, insigniter peccare obseruatum est in dissertatione, quam modo nominauimus §. 29. pag. 122.

e) Quod est in cap. XVII. eius exempli, quod exhibet GERDES in *Collect.* I. pag. 42.

f) de quo exemplo vide quae narrata sunt in dissertatione PEITZNERI *inaugurali* §. 28. not. o. p. 116.

sciret. Verba autem, quae ibi leguntur haec sunt: *Laesset der Lehmann keine Soehne noch Sohnes-Soehne, sondern allein Tochter nach sich, obwohl das Lehn auf des Verstorbenen Lehnsfolger, oder an dem Herrn faellt, so moegen doch die Tochter das Vaeterliche Lehn-gut, es sey alt oder neu, Gnaden- oder Kauf-Lehn aus sonderlicher Mecklenburgischer Landesgnadung die Zeit ihres Lebens, jedoch ohne Schwachung des Lehn-gutes und der in dem Lehn-gute gehoerigen Bauers-Leute und Gaerten, Holzungen, Bauhoejen genießen und gebrauchen.* In Periculo COTHMANNIANO (g) in oppositione ad successionem femininarum, de qua antea, ita pergitur: *Dennoch wenn der Lehmann keine maennliche Leibes-Lehns-Erben, sondern allein (ehelich) (b) gezeugte Tochter nach sich laesset, so genießen und gebrauchen die Tochter — das erledigte Lehn-gut Zeit ihres Lebens.* MEVIVS quoque in iure provinciali Meclenburgico (i) apte concinneque hanc rem ita exprimit: *Den Erb-Jungfrauen gebuehret Zeit ihres Einhabens der Lehn-gueter Nutzen und Genieß iure vsusfructus auf Fug und Weise, als die Leibgeding rechtswegen eingehabt und genuetzet werden.* Denique D. AVVS in Periculo Iuris feodalis Meclenburgici a se confecto ipsa Reuersalium verba repetit hunc in modum (k): *Die Erb-Jungfern, welche Benennung, weil sie sich auch ueber Verheirathete und Wittuen erstrecket, von niemand soll captirt werden, nutzen und genießen die ihnen angefallene Lehn-gueter Zeit ihres Lebens frey und ungehindert, doch allein iure vsusfructus.*

2) Omnino necessarium duxi vsufructum ita finire, vt ius in rem alienam cum dicerem, vt hac ratione distingueretur, tum a iure illo
utilita-

g) Tit. VII, art. 6. apud TORNOV. P. I. pag. 21.

i) Parte II. Tit. VII, §. 6. Tom. I. Monum. inedit. pag. 716.

b) Hanc vocem apud TORNOV, vicio operarum omiffam cenfeo.

k) Titulo XIII, pag. 109. *ibique* ur. I.

utilitatem ex re propria percipiendi, quod coniunctum est cum proprietate, vel tota in dominio Scilicet pleno, vel parte eiusdem in dominio utili, quod dicunt, tum a iure illo utilitatem ex re aliena quidem percipiendi, quod tamen non in rem sed in personam tantum competit. Neque vereor, quin quis mihi obiiciat, hac ratione me non usufructum in genere et abstrahendo a legibus positivis definire, quum notiones iuris in rem et in personam ex iure Romano desumptae sint. Facile enim harum rerum intelligentes perspicient, has notiones occurrere in iure Romano quidem, (licet ne explicite quidem in ipsis libris iuris Romani, eaque ratione, uti hodie in scholis fieri solet, explicantur,) non vero ex eodem, quasi unico et proprio fonte esse profectas. Nam etiam si hoc darem, iuris Romani studium in primis dedisse occasionem ICtis nostris, ut generales formarent iuris in rem et in personam notiones, manifesto tamen adparet, has ipsas non esse iuri Romano tantum proprias, quin potius eas in omni iure positivo obvias esse, et ipsi rei naturae adeo convenire, ut nec in iure naturae negligi possint. Quod si cui ex iis, quae docte et eleganter, maxime tamen ad Romanorum instituta VLRICVS HVBERVS (a) pro defendendis GROTII finitionibus contra GERHARDVM FELTMANNVM (b) disputavit, non satis adparet, illum remitto ad ea, quae mira perspicacia subtiliter aequae, ac docte et eleganter, licet paucis, hac de re disseruit *Vir perillustis* IOANNES HARTWIG REYTER (c), iuris in rem et in personam formas curatissima philosophandi ratione distin-

a) in digressionibus *Iustinianeis Lib.* 4. cap. 4. sqq. guens
inducit, quod
ipsa eius verba adducat,

b) qui in tractatu de iure in re et ad rem cap. 10. §. 34. sq. GROTIUM taxavit, quem quidem HVBERVS non nominat, attamen l. c. §. 3. sub nomine *praecauti scriptoris*, quem ibi et in sequentibus acriter perstringit, certissime

c) in paucarum plagularum, sed doctissimo libello, quem a 1755. sub rubro: *Aenigmatis, quod Imperatori L. vi. C. de nudo iure Quirit. toll. visum in dominio quiritario ac bonitario sicutio, quae simul notiones iuris in re et ad rem enalutiores sistit.*

guens et finiens. Quae quidem monuisse superfluum videri poterat, quum qui CHARONDAE, hanc distinctionem solis iuris romani interpretum recentiorum ingenii inuentam existimanti (d), adfentiret, hodie neminem fore facile quis putaret. Sed quis ignorat, hoc ipso saeculo peccari in finibus horum iurium regundis a viris, qui sua philosophandi ratione omnem iurisprudentiam, quum reformare eam, vt dicunt, emendare, corrigere et in formam artis redigere student, plane interuertunt.

3) In generali hac vtilitatis percipiendae designatione subsistendum hic mihi esse putavi, quum curatior finitio vtilitatis ab usufructuario percipiendae, quousque ea extendatur, quibusue limitibus circumscribatur et contineatur, perinde ac illud, vtrum hoc ius offibus fructuarii tantum inhaereat, an ab ipso in alios transferri possit, notionem generalem non ingredi, sed ad speciales et singulares iurium positiuorum determinaciones pertinere existimauerim. Possunt enim haec omnia pro legislatoris arbitrio varia ratione determinari. Ex quo facile etiam adparet, subtiliorem iuris Romani inter vsum, qui necessitate vtentis circumscribitur, et vsum fructum, qui latius patet, distinctionem, quam fora nostra ignorant, studio me omisisse.

4) Dum *vti frui* posse usufructuarium dixi, re fructuaria, nolui quidem has voces ea ratione distinguere, qua solent ICTI Romani maxime in loco de vfu et usufructu, vt *vti*, ex necessitate definiatur, *frui vero* sit largiter et ad voluptatem vti, sed ita has voces separare et seiuungere volui, vt *vti* re aliqua, sit ipsam rem ad id, quod volumus, in vtilitatem nostram adhibere, quem sensum Romani quoque huic voci tribuere solent (a), *frui vero* re quadam, sit fructus i. e. emolumenta et commoda cuiusuis generis ex eadem percipere, quam vim DONATVS (b) huic verbo inesse docet,

d) vbi notauit FELTMAN l. c. §. 2. *dati vel. contra.*

a) L. 1. §. 1. L. 21. §. 1. D. *commo-* b) ad TERENCE. *Adelph.* V. 8. 20.

docet, quamque ei tribuit *Vir S. V. doctissimus* ERNESTI (c) in explicando loco CICERONIS (d), quo *Tibi fauemus*, inquit, *Te tua frui virtute cupimus* (e).

5) Vt *abuti* sit rem vtendo consumere, vti explicat NONIVS MARCELLVS (a), qua ratione ICTIS notissima (b), CICERO (c) quoque vsus et abusus discernit. Cuius generis abusus, si velis ab eo fecernere, quo male quis vtitur re sua (d), hunc ex more saeculi nostri poteris *mortalem* nominare, illum vero *naturalem* dicere.

6) Non immorabimur vltiori explicationi siluae caeduae et non caeduae ex iure Romano, quum satis clara sit siluae caeduae finitio, quam exhibet CAIVS in libris nostris (a), ad quam elegans est GERARDI NOODTII (b) obseruatio. Nostris terris nostraeque aetati magis conuenit explicatio a D. AVO data. (c) Sed dabitur quoque infra (d), aptior de hac re, quatenus de ea disceptari potest, dicendi locus.

7) Vi-

c) in *Clauae* Ciceron. l. v. *frui*.

d) in *Bruzo* c. 97. l. 331.

e) Adde, si lubet, quae de vtriusque vocis duplici hac significatione exposita sunt in *diff. inaug. Consult.* IOAN. FRID. FEITZNERI *de iure fructum in primis post Augustum maturefcentium in separar. Feodi ab allodio secundum iura Lougob. et Meetenb.* PRAESIDE, quo et nos vtimur, habita, §. 1. pag. 2.

a) cap. 2. *de propriet. sermon. nr.* 69.

b) Vid. L. II. §. 2. D. *de iurciur.* L. 5. §. 1. et 2. D. *de vsufr.* ear. rer. *quae vsu corsum.*

c) in *Topic.* c. 3. f. 17.

d) Vid. L. 25. §. II. D. *de hered. petit.*

a) in L. 30. pr. D. *de V. S.*

b) *Lib. I. de vsufr.* c. 7. *circa silu. Tom I. Operum Col. Agrip.* 1732. in *f. editorum* pag. 357.

c) in *diff. I. de prouid. publ. circa siluas* §. 14. 15. Add. *Dissert.* 2. §. 5. Vid. quoque *conf.* ERNESTI FRID. WEBBERI *diff. inaug. Gortingae* 1755. *habitam de iure sibi habendi arbores in fundis villaticis turbine deiectas speciatlyter in terris Bremensibus et Verdensibus* §. 23.

d) ad §. proxime sequentem V. n. 8.

7) Videntur haec ex ipsa generali vsusfructus notione, de qua hic tantum loquimur, adeo manifeste cogi, vt vltiore disputatione non opus sit. Caedendo enim arbores grandiores, quae ipsius fundi partem constituunt, fundus ipse imminuitur et deterioris conditionis fit, ideoque nec salua eius manet substantia, nec salua domini proprietas, quod vsusfructus naturae plane repugnat. Neque hoc loco, vbi, vt dixi, de vsusfructu in genere tantum, non de singularibus finibus et limitibus eius in iure aliquo speciali et positio eidem constitutis, disputare institui, ad iuris romani auctoritatem prouoco, vt quae dixi probem. Iuuabit tamen hoc loco solius illustrationis causa notasse, ipsos quoque Romanos, quos perquam exacte et subtiliter naturalem rationem in constituendo iure sequutos esse, satis constat, eadem quoque probasse, quum diserte PAVLVS (a) grandes arbores caedendi ius denegat vsusfructuario, et VLPPIANVS (b) id referat ad ea, quae fiunt in perniciem proprietatis, quale quod fructuario, qui causam proprietatis deteriolem facere non debet, committere non licet.

8) Quare longe alia ratio est, iuris caedendi arbores in ipsius praedii fructuarii vtilitatem, zu des Lehns scheinbaren Nutzen und Frommen, vt loquuntur Reuersales. Nam quum femina vsusfructuaria nec conditionem feodi, quo vtitur fruitur, deteriolem reddere debet, et aedificia in eodem constituta sarta tecta conseruare tenetur, (die Gebaue unter Dach vnd Schwell in gutem Wesen zu erhalten, sunt verba Reuersalium) aequitati omnino conueniens est, vt materiam quoque, quae in ipso praedio est, huius rei causa, eo modo, quo solet bonus paterfamilias, adhibeat. Non absimili ratione VLPPIANVS (a) philosophatur, qui dum quaeritur: Vtrum fructuarius ex silua palari (b) vel salicto (c) vel arundineto quid

a) in L. II. D. de vsusfructu et quemadmodum quis vtarur fruatur.

b) in L. 13. §. 4. D. eod.

a) in L. 9. §. fin. D. d. t.

b) palaris silua a palo dicitur, ex qua pali et pedamenta caeduntur. Sunt enim pali, ligna acuta, quae solent in terram defigi, et quibus in primis in vineis pedantur.

possit vendendi gratia sumere, id negat, si *fundi* vsusfructus legatus est, et sit praeter eum silua, vel salictum vel arundinetum, ex quo paterfamilias, qui legauit fundi vsusfructum, ipse sumere solebat, licet tum et salice et arundine et palis ipse vti posset eo modo, quo solebat paterfamilias, concedit tamen, si non fundi, sed ipsius salicti, siluae palaris, arundineti vsusfructus relictus sit, vt tum, etiamsi paterfamilias non solebat, vendere posset, et, quod magis huc pertinet, arbores euulsas adeo, vel vi ventorum deiectas, vsque ad vsum suum et villae posse vsusfructuarium ferre, cum Labeone adfirmat, qui putat etiam materiam ipsum, quantum ad villae refectionem, succidere posse (d). Pariter quoque POMPONIVM (e) puto huius rei rationem habuisse, dum ex silua caedua pedamenta, et ramos ex arbore sumere simpliciter vsusfructuario concedit, ex non caedua in ipsam vineam sumere hos ramos tantum, et quidem ita permittit, vt ne deteriorem fundum reddat. Nam quum dixit in vineam eum posse quoque ex silua non caedua sumere, in eo videtur differentiae et discriminis rationem posuisse, vt in vineae, quippe ad fundum fructuarium pertinentis, vsus tantum, non vltra, ex silua non caedua sumere liceret arborum ramos, veluti vt pro palis inferuant, ex silua caedua vero simpliciter, siue ad vineae fundiue vsus, siue ad aliud quodcunque emolumentum fructuarii, etiam vendendi causa ligna caedere permissum esset.

§. V.

dis utebantur veteres. Ita TIBULLVS
I, 7, 33.

Hic docuit tenerem palis adiungere
vitem.

de quo et aliis palis significatibus vide
GESNERI thesaurum.

c) salicem satis notum est, esse arborem aquaticam facillimi prouentus, vsus quotidiani ad vicendum, plectendum, de

qua locus classicus est PLINII Lib. XVI.
hisor. nat. c. 37.

d) Vid. L. 12. pr. D. d. t. et quae ad illud commentatus est ANTON FABER in Rationalib. adde GERARD, NOODT loco, quem nominaui supra ad ur. 6. lit. b. pag. 46.

e) in L. 10. D. d. t.

§. V.

ARGVMENTA EX IP SO IVRE MECL ENBVRGICO
DEDVCTA.

Sed quum haec ex generali tantum vsusfructus notio-
ne disputauimus, nondum inspectis specialibus legum po-
fitiuarum limitibus, dubitatio inde oriri poterat, vtrumne
arbitrio legum nostrarum fines vsusfructus filiabus vltimi
feodi possessoris competentis eousque paterent, vt hoc ius
tribuendum illis esse intelligeretur. Quare iam, de quo alter
erat differendi locus, de his legibus institutisque patriis in hac
quaestione dispiciendum erit, vt adpareat, nulla ratione posse
feminas feoda vsusfructus iure possidentes ad hoc ius ad-
mitteri. Paucis, autem haec comprehendamus. Primum enim,
quum ius feminarum vsufructuariarum sit plane singulare
et soli Megapoli, certe quod ad hodiernum vsu[m] spectat,
proprium 1), ideoque eo minus interpretatione extenden-
dum 2), quo magis id et domini directi 3), et vasallorum
4) iura angustioribus limitibus circumscribit, deinde quum
et ius illud, quotannis duodecim quercus et quinquaginta fa-
gos citra Serenissimi Domini directi consensum specialiter
impetratum vendendi causa caedendi, itidem plane singulare
5), nec feminis vsufructuariis nominatim indultum sit 6),
temere omnino ageret, qui nihilominus, quod speciali cle-
mentia vasallis indultum est, ad has contra iuris rationem
transferre veller. Sed si porro addis, in totum arceri femi-
nas fructuarias a iure caedendi grandiores arbores, et inuete-
rata

rata consuetudine 7), et lege scripta anteriore 8), hac ipsa recentiori, de qua loquimur, non tantum non sublata, sed firmata adeo et magis stabilita 9); tum si consideras, in Serenissimi domini directi 10) et in agnatorum, si qui sunt, in feodum fructuarium succedentium 11), summum id vergere detrimentum, quum tamen historia iuris feudalis patrii satis doceat, quanto studio ordo equestris cauerit, ne nimis extenderetur hoc ius usufructuarium 12); si porro nec hoc omit-
tis, quod multo magis verendum sit in feminis usufructuariis, quam in ipsis vasallis, ne hoc iure in detrimentum prædii abutantur 13); denique si probe perpendis, neminem unquam, vel ante hanc nouissimam legem, vel post eandem dixisse, fieri posse, ut femina usufructuaria consensum Principis de caedendis grandibus arboribus in suam utilitatem vendendis peteret, aut impetraret 14), neque vero hanc legem ulli, qui facultate caedendi arbores vendendi gratia plane non gaudet, eam indulgere, sed potius loqui illam de his, qui alias possunt impetrata venia arbores in feodo caedere grandiores, iisque demum indulgere, ut determinatam quantitatem absque speciali venia caedere atque vendere possint: his omnibus bene consideratis, recteque intellectis, sane luce meridiana clarius tibi adparebit, nouam hanc legem prouincialem, si pro subiecta materia intelligatur, ad feminas fructuarias extendi non posse, sed quod eadem in fauorem vasallorum dispositum est, nihil plane ad has adtinere. 15).

1) Frustra enim alibi quaesiueris hoc ius in patria nostra plane singulariter obtinens, ut nec in ipsa *Pomerania*, cuius alias instituta, in primis

primis circa feoda, mirum in modum cum patriis conueniunt (a), illud hodie inueneris. Hodie inquam. Nam olim id etiam in Pomerania non ignotum fuisse, D. AVVS (b) iam notauit auctore MEVIO, quem nominat (c), cuiusque verba dabimus: *Anfangs, ita ille, haben die Tochter das Recht gehabt, daß wenn iemand ohne Leibes-Lehns-Erben verstorben, dieselben Zeit ihres Lebens die Lehne behalten, wie aus ostgedachten Priuilegio Ottonis zu befinden. Hernach aber ist dasselbe abgeschafft und gleichwohl die Tochter und Schwestern* — in reliquis, quae sequuntur, recenset iura hodierna filiarum nobilium in Pomerania, de quibus praeclare et singulariter exposuerunt IOAN. SAM. HERING (d) et IOAN. BRANDANVS ENGELBRECHT (e), qui in primis quoque de iure succedendi, quod filiabus de nouo, in casu, si vltimus feodi possessor absque prole mascula et agnatis aut simultanee inuehlitis decedit, indultum est (f), singulariter commentatus est (g). Priuilegium autem illud, cuius MEVIUS mentionem fecit in superioribus, est OTTONIS II, Ducis Pomeraniae, de a. 1464. cuius alias sub nomine: *Land-Privilegia von Herzog Otten dem Bischoff von*

a) Quod dudum obseruauit TORN-
VIUS P. 1. de feud. Meclenb. c. 2. S. 1.
§. 19. pag. 161. vna cum MEVIO, cu-
ius ibidem verba adduxit.

b) in *diff. de filia nob. & sifr. Mec-
lenb. post. 3.*

c) *Consil. 44. nr. 46.* Huic loco
iunge *Consil. 45. nr. 163.* et *Consil. 38.
nr. 45. 48.*

d) *de iure virgin. nobil. in feud. Po-
merau. orient. Sedin. 1733.*

e) in *introductione in notit. iurium
feudor. Pomeran. Suecic. Cap. 8. §. 43.
pag. 133. sqq.*

f) Verba haec sunt *Generosiss. et per-
ill. AVGVST. DE BALTHASAR in
diff. de origine feudorum in genere, prae-
cipue oblatorum in Pomerania, horum-
que indole §. 23. pag. 51.* vbi fontes
huius concessionis nominat *Resolut. Reg.
Nobilib. dat. de a. 1669. d. 10. Apr.
§. Demnach auch L. Staende. Resolut.
Reg. de a. 1682. nr. 2. et nouiss. Pri-
uileg. Nobil. de a. 1720.* vbi hoc etiam
ad feoda noua extensum.

g) in *diff. inang. de successione filiar.
nobil. in feuda Pomeran.* Plures de hoc
iure scriptores inuenies in *diff. perill. DE
BALTHASAR*, quam diximus l. c.

von Cammin und der Landschaft ertheilet mentio fieri solet (*b*). Meminit quoque horum privilegiorum eorumque tenoris ALB. GEORG. SCHWARZIVS (*i*), OTTONEMQUE ea, ERICI Ducis exemplum sequutum dedisse dicit. De ipsos quoque ERICO, eiusque in hanc rem iam antea concessio privilegio, paulo ante (*k*) refert, datum illud esse *Rugenwaldi a. 1459. am Sonnabend nach Viti et Modesti*, eiusque verba, quantum ad hoc ius filiarum vasallorum adinet, hunc in modum excerpit: *Wer et ock, dat jenige Lehne, in diesem Lande to Pamern loß suerven, sonder Lives Erben, und desuelve, de van dem Lehn verstorven, Doechter nalele, so schoelen de Doechter eres Vadern Erve und Lene besitten to eren levende*. Denique addam, quae ENGELBRECHT, plurium diplomatum mentionem faciens, hanc in rem scripsit his verbis: *l) Equidem iam in vetustioribus privilegiis Ducum ERICI. II. de a. 1459 et 1463. OTTONIS II. de a. 1464. et BOGISLAI X. de a. 1474. ordini equestri collatis, id constitutum erat beneficii, ut, si vasallus absque prole mascula decederet, ad superstitēs ipsius filias, exclusis ad interim agnatis, feuda paterna ad dies vitæ usque possidenda devoluerentur, quam in rem ius aliquod usufructuarium filiabus competiisse communiter adserunt, hancque successionis speciem in Principatu etiam Rugiano receptam fuisse e codice iuris provincialis Rugiani adparet. Nescio quidem, vtrum intelligat illum codicem antiquissimi Iuris Vandalico-Rugiani, cuius supra *m*) mentionem feci. Certe hac adfertione incitatus perferutatus sum hunc codicem, et quae inveni, hic danda esse putavi. En ergo initium capitis CLXIII. hisce ver-*

bis

h) Vid. Apparatum diplomatico-historicam oder Verzeichniß allerhand zur Pommerischen und Rugenischen Historie dienlichen Landes-Gesetze, Constitutionen etc. I. Ausfertigt, 2daa edit. de a. 1735.) pag. 48.

i) in dem Versuch einer Pommerischen

Ruegenischen Lehnhistorie 2. Th. 3. Cap. pag. 588. ff.

k) *ibid.* pag. 574.

l) in *Introduct. in not. iur. feudor. Pom. Svec.* c. 6. §. 24.

m) Vid. *supra* ad §. II, n. 3. *lit. aa.* in fine pag. 15.

bis ⁿ): By Tyden der Olden erueden de Doechter, so neine Soehnes da wehren, dat Lehn to eeren Leuende, na ehren Dode geuen de Agnaten, et in eorum defectu, Princeps, wo se wolden den Kindern na ehrer Moder Erue, edder der Fruwen edder Iunckfruwen naegeste Bordth, ehre freuelicke Gerechtigkeit, und nehmen ehre Lehn an. Weren da neyne Kinder edder Lyues Erven, de Agnaten, so vehle eines Schildes und Helms, nehmen dat Lehn an, mosten de Fruwe uthrichten, und alle Schulde bethalen. Haec de iure antiquo. De iure istius temporis, quo Codex conscriptus est, intelligenda videntur, quae leguntur ibidem cap. CL. his verbis ab initio ^o): Steruet einer van Adell, und leuet de Dochter und keine Soehns, de Dochter eruet des Vaders Hoff als dat Erue, dat sind de Aedificia edder wanninge, unangesehen, dat idt is wedder de gemeine Lehnrechte, dat Lehn kame ad agnatos, edder idt wuerde dem Landes-Fuersten, edder feudi domino voropet, und in der Freyheit sindt se bleuen, darna alse men se nicht tom Lehne wolde gestaden, und sitten nach Actum (^p) Gebruck. Nomen quoque einer Erffjuncfrawe in hoc Codice (^q) inuenio, attamen, quantum video, non in hoc sensu, quo hodie in patria hac voce utimur.

2) Ius hoc, in specie obueniens dubia, interpretatione non extendendum esse, sed restringendum, ita eleganter docuit *Vir Excellentiss.* BALECKE (^a), Ictorum quoque patriorum, TORNOVII, ENGELBRECHTI, MOELLERI, et D. AVI scriptis in rem suam tam plena manu adductis, ut otium mihi plane hac in re fecerit. Neque scio, sed Lecturis committo, vtrum, quae supra (^b) de recte intelligenda hac regula disputari, tanti sint, ut operae pretium videatur ad haec eos remittere.

ⁿ) in DREYERI *Monument, anecd.* Tom. 1. pag. 426.

^o) *ibid.* pag. 407.

^p) in quo verbo nescio, an lateat sphalma typographicum.

^q) in capite 153. l. c. pag. 411.

^a) in libello praestantissimo, quem saepius nominavi *vom Erb- lungfern-Recht* cap. 1. §. 14 — 17.

^b) Vid. *supra* §. 11, nr. 5. pag. 23.

3) Domini directi iura respectu aperturae feodi, quam dicunt doctores in scholis et in foro, minui per usufructum filiae ultimi possessoris in aprico est. Quamuis enim, uti recte expressum est in exemplo MSCpto *Periculi Husani Iuris feudalis Meclenburgici*, loco, quem supra dedi (a), statim per mortem vasalli filiam fructuariam relinquentis, fiat consolidatio, intelligitur tamen, Dominum viuentem filia fructuaria utilitatem ex feodo percipere non posse. Neque, quod hic incidenter moneo, *Perillustris* GEO. LVD. BOEHMER, quum hoc ius filiabus ultimi vasalli, deuoluto ad agnatos feodo competere adserit (b), ita intelligendus est, quasi neget, idem locum etiam inuenire, si feodum Domino aperitur, quippe quod adeo certum est, ut putarint alii, prouti mox notabimus, hoc solo casu illud tantum obtinere. Neque certo hoc ignorauit Vir doctissimus, sed sufficere putauit, exprimere id, quod frequentius fit, et quod potius est, et de quo certe extranei interdum dubitarunt. Sane enim multo frequentius fit, ut feodum ad agnatos deuoluatur, quam ut aperiatur domino, et quum proximius ius sit agnatorum, quam domini, illorumque ideo ius, quum succedant, potius omnino dici possit, iure Domino in casu aperturae feodi competente, facile intelligitur vel quolibet tacente, filiam, quae agnatum ab usufructu feodi ad ipsum deuoluti excludit, multo magis excludere quoque debere Dominum, cui feodum apertum est, in primis in Megapoli, ubi tanta est Serenissimorum Ducum clementia, ut plerumque feoda sibi aperta soleant iis, qui bene de republica meruerunt denuo clementissime conferre (c). Quare ita intelligendus est Vir celeberrimus, quasi dixisset; filiabus — in feodo, etiam ad agnatos deuoluto, (non tantum Domino aperto, quod erronee nonnulli putarunt,) competit ius usufructuarium ad vitae

a) Vid. supra ad §. praeced. IIII. 335. *Edit. secundae de a. 1767.*
n. I. pag. 43.

b) in libello, qui consensu omnium, 443. *Transact. prou. de quorum loco-*
omnibus sui generis palmam praeripuit, rum vero sensu disputauimus supra ad
in scripto: *Principia iuris feudalis* §. §. II. n. 4. pag.

vitae tempus. Vt scilicet breuitati studens, qua ipsa dici non potest, quantum libello suo laudem conciliauit, in primis quum iam versabatur in exponendo aliquo iure singulari vnius prouinciae, quod ex instituti ratione, quae omnino inspicienda est, non nisi obiter et in transitu quasi tangere poterat, id maxime exprimeret, de quod certe dubitatum aut erratum fuit, omisso eo, de quo nec vnquam quis dubitauit, nec facile dubitabit. Neque de ea specie, de qua nunc sermo est, excludenda, contra regulam notissimam, quae vetat ex vnius adfertione interpretando inferre alterius negationem, intelligi debere Virum perillustrem clarissimum, manifesto adparet ex eo, quod ipse dudum ante interpres illustris collegii, quod ornat, de hoc iure nostro respondens, illud ex ipsis nostris domesticis doctoribus adeo late finit, ut dixerit, dari id *in casu, si vltimus feodi possessor sine descendibus masculis decesserit*, quo ipso, et casum aperturae, et successionis ad agnatos deuolutae omnino comprehendit. Quae quidem qualiscunque nostra explicatio non displicebit Viro summo, quum ipsa, qua Tanti Nominis Virum colimus, reuerentia, incitauit nos, haec, non Ipsius defensionis causa, quippe qua Eum plane non indigere probe intelligimus, sed ideo tantum adiicere, ut hac ratione praecauere studeremus, ne quis forte, ut fieri interdum et maxime in iis solet, quae proficiuntur a viris, quorum fama celebratur per orbem, vel ineptiendo, vel cauillando detorqueret verba clarissimi Viri, iisque sensum, de quo ipse nunquam cogitauit, temere adfingeret.

4) Agnato, ad quem morte vassalli, filiam fructuariam relinquens, feodum deuoluitur, hoc ius singulare patrium omnino quid detrimenti adferre, in dubium sane vocari a nemine potest, nisi qui in errorem illum incidat, quo lapsus est WESENBECIVS, qui licet non leuis momenti vir sit in historia iuris feudalis patriae (^a), tamen ante forte,
vt

a) Nemo enim iurum patriae periculum iuris feudalis, quod conceperat huius ignorat, VLTRICVM Ducem periculosum, WESENBECIO transmisit, cuius

vt coniecit AVVS (b), quam ad singularem illam iuris nostri notitiam perueniret, hoc ius obtinere putauit et scripsit plane erronee (c), eo tantum casu, quando feodum ob stirpis masculinae et inuestitorum defectum, Principi aperiretur, non etiam, quando adhuc inuestitus superesset. Quem quidem errorem quum dudum notauit AVVS (d), humaniter, vt par erat, tantum virum in iure plane singulari et proprio vnus tantum prouinciae eoque, nec in ea ipsa adeo certo, errantem excusans, nos tantum, sed eadem excusatione videntes, addimus, MATTHIAM DE SCHVLENBURG (e) hoc itidem pro vero habuisse.

5) Nam quum de iure communi feodali, vasallo non liceat deteriorem reddere conditionem feodi (a), deteriorem eam autem omnino facturus esset, dum pro lubitu caedere arbores grandiores vellet, quare etiam ipsa filua in feodum data ciuilitate vt debet vasallus, ne proprietatis inde minuatur (b), dicendum omnino erit, secundum haec ipsius vasalli ius caedendi arbores grandes vendendi gratia ex Longobardorum institutis admodum restrictum esse. Et plane de iure Meclenburgico variis antea legibus prospectum erat, ne vasallus grandes arbores insigniore quantitate et numero caedere, nisi in ipsius feodi vtilitatem, posset, de quo supra diximus (c), et vberius quoque exposuit TORNOVIUS (d), cum LINDEMANNO, quem nominat.

6)

cuius litterae huius rei gratia ad Ducem Serenissimum datae. a d. 7. Ian. 1582. exstant apud Gerdesium Coll. 2. pag. 77. et in dissert. quam a vo Praefide defendi, et pluries nominavi de ICris extraneis in iure Mecl. errantibus, Sect. 3. §. 8. p. 38. sq.

b) in *diss. de filia nob. vsufr. Meclenb. posit.* 25. add. *posit.* 13.

c) *Vol. I. Consil. I. nr. 44. item nr. 55. 56.* quae posteriora loca excerptae AVVS l. c. §. 25.

d) loco, quem modo diximus.

e) in *diss. de priuilegiis et praerogatiuis nobilium mediatorum in Germania Giesiae 1733 habita* Cap. 1. §. 13. pag. 36. (edit. primae, quam diximus.)

a) II. F. 8. §. I.

b) Vid. STRAUV, *Syntagm. iur. feud.* c. 6. §. 9. nr. 2. p. 197.

c) Vid. supra ad §. III. n. 5. p. 39.

d) *P. I. de feud. Meclenb. Cap. 2. S. 2. §. 35. pag. 227. sq. et P. 2. c. 5. S. 1. §. 5. pag. 113. et S. 10. pag. 140. sq.*

6) Hoc adparet ex ipsis verbis *Transactionis prou.* quae dedimus supra (a), ex quibus perspicitur, plane nullam in iis fieri feminarum usufructuariorum mentionem.

7) Quam manifeste loquuntur Responfa veterum ICtorum priorum ante ipsas reuersales data, quorum supra (a) exemplum ex anno 1602. allegauimus.

8) En verba art. XXVII. *Reuersal. de a. 1621.* huc facientia: *Doch sollen die Erbiungfern die einhabenden Lehen weder ganz, noch zum Theil zu alieniren, zu veraeußern, oder auch zu deterioriren und zu ver-ringern, und das harte Bau- und Mastholz weiter, dann zu des Lehms scheinbaren Nutz und Frommen, zu verhauen, keinesweges bemaechtiget, oder dem Lehenfolger auf den einen oder andern Fall allen erweislichen Schaden und Nachtheil zu erstatten, auch die Gebaeu unter Dach und Schwell in gutem Wesen zu erhalten, schuldig und verpflichtet seyn.* Quousque autem extendenda sit haec prohibitio, et quaenam arborum species sub genere designato *des harten Bau- und Mast-Holzes* comprehendantur, adeo expeditum non est. Certe quod ad *abies* et *fraxinos* adinet, contententes inter se inuenio Iureconsultos patrios. D. A. V. S. enim variis locis (a) *abies* et *fraxinos* ad filuam caeduum referri, et a filia usufructua-

ad n. 6.

a) ad §. III. n. 5. pag. 38.

ad n. 7.

a) ad §. III. n. 5. lit. e. pag. 40.

ad n. 8.

a) Ita in Responso priuato a. d. 3. Ian. 1747. dato, et in Iure Meclenb. illustr. Cent. 4. iud. 60. typis expresso, pag. 232. scribit: *Insonderheit wird auch*

(loquitur de Reuersalibus iura feminarum feodi usufructuariorum determinantibus) *wegen des harten Bau- und Mast-Holzes, zu welchem ersten wohl allerdings die Tannen und Eschen zu rechnen, Vorsehung gethan.* In Responso autem eodem anno m. Martio dato ab ipso ICtorum Rostochiensium Ordine, non tantum illa a se scripta comprobata dicit in ge-

H

nerc

fructuaria caedi posse negat. Contra vero *Excell. BALEKE* (*b*), feminis feoda vsusfructus iure possidentibus ius eas, quasi ad siluam caednam spectantes, caedendi tribuit. Ex ipsis verbis virorum dissentientium, quae eam ob causam margini adscripti, adparet, in eo illos consentire, quod distinctio Romanorum in siluam caednam et non caednam fere conueniat cum nostra *des harten und weichen Holzes*, dein quoque, vtrumque distinctio-

nis

merc. c. p. 231. verum quoque ex eodem, quae huc spectant, excerptis in *diff. de proind. publ. circa siluas* §. 38. pag. 38. his verbis: *Es ist ganz irrig, daß die Tannen der Discretion der Erbiungfern unterworfen. Die Reversalen reden vom deterioriren und verringern* ——. Kein *bares NB.* Bau- und Mast-Holz verhalten. Eichen und Buechen sind nun beydes zugleich. Die Tannen und Eschen gehoeren allerdings zum erstern. Sie wachsen nicht aus den abgebauten Staemmen. Et addit: *Tollantur ex materia ad aedificandum abietes in his terris, et sane aedificationes forent ultra dimidium impeditae vel rariores* In eadem autem *differt.* §. 15. pag. 8. data ante in §. praeced. hac arborum caeduarum finitione, quod sint, quae succisae rursum ex stirpibus atque radicibus ad pristinam formam renascuntur, ita mentem explicat: *Abietes et fraxini non ferunt fructus comestibiles, et tamen illas annumeramus siluae non caeduae. Praestat, cum character dato, nempe ex stirpibus et radicibus non renasci, feliciter*

coniungere notionem des Bau-Holzes, adeo ut pariter respiciatur distinctio inter hart et weich Holz. Abietes, fiat ocularis inspectio, in aedificiis, nauibus et aliis multas faciunt partes, pariter ac fraxini. Sunt quasi caedi Mectenburgsum.

B) in libello, quem saepe nominauimus Cap. 3. §. 6. pag. 43. vbi ita: *Ich kann mich davon (scil. de opinione a v i cuius antea mentionem fecerat) nicht ueberzeugen, indem eines Theils nach dem gemeinen Redebrauch nur Buechen und Eichen unter der harten Hoelzung verstanden zu werden pflegen, andern Theils der in dem Wiederauwachse vermuetlich bestehende Grund des Unterscheidens auch auf Eschen und Tannen geht, und danachst, in Betracht, daß einem Nießbrauchs-Inhaber sonst ueberhaupt nach gemeinen Rechten auch harte Hoelzung zu verhalten frey steht, nur daß es ein Wald bleibe* *BOEHMER* *introd.* in *ius Digest.* Tit. de vsufr. §. 7. lit. β. *jene Einschraenkungsworte der Reversalen keine erweiternde Erklaerung zulassen.*

nis characterem in modo, quo renascuntur arbores quaerere. Sed eatenus eos dissentire video, quod *Excell.* BALEKE in eo subsistat, quod facile et breui temporis spatio renascantur, arbores caeduae, AVVS vero, vt ex ipsis stirpibus radicibusque succis renascantur, requirat. Sane si de Romanorum siluis caeduis differere placeret, facile esset demonstratu, sicuti nomen ipsum a caedendo desumptum indicat, eas fuisse, quae ex minoribus constant arboribus, quae singulis annis vel certis temporibus caedi solent, facileque et velociter, maxime ex stirpibus radicibusque renascuntur. Quare quae CAIVS (c) proponit, vt siluam caeduam describat, non videntur re ipsa discrepare, sed puto pro veterum in finiendo more, respiciendi in primis vocis originem, quam *ἔρυμον* Graeci vocant (d), maxime differentiam latere in duplici vocis deriuatione, vtrum scilicet ideo caedua dicatur, quia ad *caedendum* habetur, an ideo, quia *succisa* e stirpibus radicibusque renascitur. Quam ob rem FORNERIVM (e) non sequeretur, qui putat duplicem significationem hic tradi, et priorem ita explicat, vt sit, *quae lignorum aut materiae causa caederetur*, quasi quaeuis silua, dum ad caedendum esset destinata, caedua inde dici posset. Quod non puto recipiendum esse. Lignum enim ex silua caedua defumebatur, ex non caedua materia. Materiam enim a ligno perinde distinxisse veteres, vt nos hodie *Nutz* et *Brenn-Holz*, nemo ignorat, in libris nostris mediocriter versatus (f), quare et *cremiales* (g) vocantur, a *cremio*, arbores caeduae. Ita constanter

c) in L. 30. D. de V. S.

d) de cuius recto vsu et abusu elegans est locus QVINCTILIANI *Lib. I. instr. orat. c. 6.* de posteriori varia ridicula exempla dedit PASSINGELLIVS VI. 12. X, 5. XII, 14. XIII, 10. et multa alia congegit MENAGIVS in *amoenitat. iur. civ. c. 39.*

e) ad Tit. de V. S. ad c. 1. 30. pag. m. 97.

f) Vid L. 12. pr. D. de vsufr. et quemadm. L. 55. pr. 56. D. de legat. III.

g) ita legendum est pro: *gremiales*, quod est in L. 7. §. 12. D. *solutio marit. vrim.* vt recte obseruat, reiecta illa inani, quam GODOFREDVS ad d. L. profert, deri-

flanter apud veteres fluae caeduae distinguuntur a proceri nemoribus (b), et constare illas exiguis illis paruulisque arboribus, quibus maxime id solet proprium esse, vt succifae renascantur ex stirpibus et radicibus, cuius generis nos dicere solemus *Buschwerck*, vel ex solo PLINIO veteribusque rei rusticae scriptoribus (i) disci potest. Nec refert, palos, pedamentaque in vsum vinearum et hortorum ex filuis caeduis sumi. Hoc ipsum enim non efficit, vt ad materiam referri possint. Materiae enim ea vis

deriuatione, quasi a gremio dictae sunt, quod gremio furculi, virgulae solent ad comburendum e filuis portari, WEBER in *diff. de iure sibi habendi arbores in fundis villaticis turbine deiectas* §. 23. p. 46. licet ipsum non recte illud verbum a cremando deriuare existimem, quum potius illud sit a cremio. Cremia enim, vt COLV MELLA de R. R. XIII, 19, 3. auctor nobis est, sunt tenuia ligna, quibus fornacem incendebant. Sed quum haec cremia quoque sub nomine gremiorum in L. 54. §. 4. D. de Legat. III. occurrant, et frequens sit apud Romanos litterarum g. et c. permutatio, imprimisque in Codice Florentino saepius g pro c ponatur, yti vel folius notissimi CAII ICI nomine docemur, quod GAIVS semper in Florentino libro scribitur (Vid. HIERON. ALEXANDRI Praef. ad CATI Instit. et IAC. OISELII Prolegom. ad eand. quae inuenies in SCHVLTINGII *Iurispr. ante-Iust.*) non multum intererit, quae cremiales siue gremiales scribas le-

gasue, quamuis prius omnino rectius sit. Adparet enim, non duas voces hic occurrere, quarum altera pro altera sit substituta, sed vnam eandemque vocem variis litteris scriptam, quod sane in multis aliis quoque euenit.

h) Quod melius non possum, quam PLINII iunioris exemplo auctoritateque probare. Is enim *Lib. V. epist. 6.* in elegantissima et notissima *Tbusculani* sui descriptione inter alia haec habet: *Lara et diffusa planities montibus cingitur; Montes summa sui parte proceri nemora et antiqua habent. Frequens ibi et varia venatio. Inde caeduae fluae cum ipso monte descendunt.* Quid, quaequo, aut elegantius potest, aut aptius ad rem nostram dici?

i) Docet hoc satis ratio, qua fluae caeduae mentio facta est a CATONE I, 7, et ex hoc a VARRONE I, 7, 9. item a COLV MELLA III, 3, 1. Spectat huc quoque PLINII locus qui *Lib XII l. hist. nat. c. 4.* vbi de palmis dicitur, genera- que

vis est, ut arte adhibita ex ea quid, quod variis vſibus inferuiat, confici poſſit, eaque vtimur in primis ad aedificandum variaque ſupelleſtilis genera conficienda, ſicuti et nos voces: *Nutz-* et *Bau-Holz* frequenter coniungere ſolemus. Quibus perſpectis, dubitandum non erit, quin et abietes et fraxini ſint ad ſilviam non caeduiam referendae. Sane enim non tantum eſt apud CLAVDIVM poetam (k)

altior at cunãis abies, umbroſaque late
et apud VIRGILIVM (l)

— — — *abies in montibus altis,*
quos montes altos ſcit quilibet eſſe nemorum proprios (m), quin ad nemora diſerte eam refert idem poeta, dum canit (n)

— — — *vndique colles*
Incluſere caui, et nigra nemus abiete cingunt.

verum

que earum plura dicit, et prima ait fruticem non excedentia. Mox de *procerioribus* diſſerit, tum poſt aliquod intervallum addit: *Sunt et caeduae palmarum quoque ſilvae, germinantes ruruſus ab radice ſuccifae.* Adde ſi lubet PLIN. XVII, 13. ubi de arboribus citius et velociter creſcentibus latius exponit, et quae XVII, 20. de variis caeduis arboribus proſert, ubi in fine quidem fraxinum inter caeduas nominat, quod tamen facile conciliare et explicare poteris, ſi conſeras quae XVI, 13. de duplici fraxinorum genere dixit, et hodie quoque vulgo nota ſunt.

k) de *Rapto Proſerp.* 11, 107. ad quod poema docte nuper commentatus eſt V.

CL. BERNH. GEORG. WALCHIVS plurimumque expectationem fecit in *uberioris commentationis de Claudiani carmine de R. P. inſcripto Specimine Goertingae* in 4. 1770 edito.

l) *Bucol.* Ecl. VII, 66.

m) Quare COLVMEſſA II, 2. inſit. *Probauerunt, ait, maxime montem non ſub tuncm et aſperum, ſed nemoroſum et herbidum.* Hinc clamor montium et ſilvarum apud HORAT. *Carm.* III, 29, 38. Hicque ſunt montes veſtiti et ſilueſtres apud CICERON. de *Nat. Deor.* II, 53. ſ. 132. *veſtitusque denſiſſimi montium* ibid. c. 64. S. 161. Adde, ſi lubet, PLINII locum, quem dedimus ſupra ſub lit. b.

n) *Anaeid.* VIII, 598.

verum quoque abietem *expetitam nauigiis* esse a PLINIO (o) accepimus, et pertinet huc VIRGILII (p)

— — — *casus abies visura marinos.*

Ita PALLADIUS, ubi de *materie caedenda* agit (q), ante omnia abietis mentionem facit, quam *gallicam* vocari dicit, eamque describit *leuem rigidam et in operibus siccis perenne durabilem*. Qua descriptione nihil potest aptius, nec quod magis nostris abietibus conueniat inueniri. De fraxino autem ad hoc genus referenda, ne longiores sumus, nil immorabimur adpellationibus illis, quibus VIRGILIUS eam ornat, dum *ingentem* eam vocat (r), et *in situs pulcherrimam* (s), nec HORATIUM audiemus exclamantem: (t)

— — — *O Naiadum potens*

Bacharumque valentium

Proceras manibus vertere fraxinos,

sola PLINII voce contenti, qui postquam de aliis arboribus exposuit, ita pergit, *Materiae*, inquiens (v), *caussa reliquas arbores natura genuit, copiosissimamque fraxinum. Procera haec ac teres, pennata et ipsa folio, multumque Homeri praeconio et Achillis hasta nobilitata. Materies est ad plurima utilis*. Sed ita, dicit quis, apud Romanos —. At quum et nos similem, ut diximus, habeamus distinctionem, eaque omnia ex ipsa natura harum arborum profiscantur, haec ipsa Romanorum testimonia multum omnino ad rem nostram facere videntur. Sed ne quis de vsu loquendi hodierno et nostro dubitet, adiciamus de eodem testimonium artis periti. Quaesuit enim PRAESES scriptis hanc ob rem codicillis ad CARLVETERVM, honestissimum virum, qui Buetzonii habet superiorem rei

o) *Lib. II. hist. nat. c. 10.*

p) *Georg. II. 68.*

q) *de R. R. in Novembre Tir. 15.*

r) *Georg. II. 65. 66.*

s) *Bucol. Ecl. VII. 65.*

t) *Carmin. III. 25. 14.*

v) *Lib. XVI. hist. nat. c. 13. init.*

rei forestalis curam et inspectionem : Quercusne et fagi tantum, an abietes quoque et fraxini sub germanica denominatione *des harten Holzes*, continerentur? et quis sit utriusque generis *des harten und weichen Holztes*, verus constansque character, ex quo certo diiudicari possit, ad quodnam genus quaevis arborum species et forma referenda sit? Ad quas quidem quaestiones, quas dedit vir humanissimus, responsiones exhibebimus ipsa, qua scripsit, vernacula lingua, ne qua in re dubitatio oriatur. *Zu der harten Hoelzung gehoeren 1) vornehmlich die Laubhoelzer, als besonders Eichen, Roth- und Weiß-Buechen, auch Zache-Eschen. 2) Unter dem Nadelholze gehoeren dazu Tannen, Fichten, Gruehen oder Lerchen-Baeume. Diese Art harter Hoelzung wird deshalb also genannt, weil solches zum Bau- und Nutz-Holze dauerhaft und brauchbar vor andern ist, und hieraus beurtheilet man diese Gattungen. Zu der weichen Hoelzung gehoeren Ellern, Bircken, Weiden, Haseln und dergleichen. Weil dieser Art Hoelzer vor andern schnell und geschwinder, sowohl aus dem abgehauenen Stamm, als auch sonst wachsen, dabey aber nicht dauerhaft und fest sind, werden sie mit dem Namen der Weichen Hoelzung belegt.* Ex his ergo iudicent Lectores, pro quo et contra quem controuersia decidenda sit. Vltimum certe, quod pro sua sententia *Excellentiss.* BALEKE adiecit argumentum, de usufructuario secundum ius romanum, desumptum, facilius iam, si quid video, vincendum erit. Primum enim nec ipsi iuri Romano id conuenire puto, vt usufructuarius possit ex filia non caedua arbores vendendi gratia caedere, de qua re et supra diximus (*), et dicemus infra (y) pluribus. Dein vero quid valere poterit ius Romanum contra legem domesticam? Porro, quum sub ipsa denominatione *des harten Holzes* abietes quoque et fraxini comprehenduntur, non sit interpretando extensio, dum has quoque caedere prohibitas dicimus feminas fructuarias. Denique vereor, ne inter se pugnare videan-

tur

*) ad §. IIII, nr. 7. 8. pag. 47.

y) ad §. VII. n. 5.

tur, quae, ut supra diximus, antea Vir Excellentissimus de iure feminarum fructuariatum interpretatione non ampliando elegantissime docuit, et haec, quae iam dicit de restringendis iis, quae feminis fructuariis interdicta sunt. Nonne enim, qui extenuat ea, quae facere prohibentur filiae fructuariae, hoc ipso interpretatione eas iuuat, eaque, quae permissa iis sunt, ampliat atque extendit?

9) Firmatum esse in *Transactioe prouinciali* non tantum in genere tenorem *Reuersalium de a. 1572 et 1621.* (a) verum quoque in specie omnia ea, quae in iis de re feodali disponuntur, cum expressa huius quoque articuli XXVII nominatione (b) supra iam est a nobis obseruatum (c).

10) Quanti Serenissimi Domini Directi interfit, ne femina fructuaria arbores grandes caedat, non tantum si feodum ipsi apertum, et consolidatione facta ad ipsum reuersum sit, verum quoque si agnati supersint, qui in feodum succedant, satis adparet, quum omnis feodi deterioratio, ad quam procul dubio pertinet arborum grandium in fundo natarum diminutio, in detrimentum ipsius cedat. Si quis autem forte obiiciat, Serenissimi Principis, qui semel permisit, quotannis certam lege definitam quantitatem arborum vendendi gratia in feodis caedi, interesse non posse, vasallus feodi possessor, an femina, vsufructus iure feodum possidens, eas arbores caedat, haud difficile perspicitur, nullam plane huic argumento vim inesse, quum satis adpareat, peti eodem id, ut aiunt, quod est in principio, seu de quo controuersia est. Quousque enim Princeps, quod ipsis vasallis concessit, non expresse quoque ad filias vsufructuarias extendit, hasque eodem priuilegio ornat, quo illos auxit, dici non potest, eum simpliciter concessisse, ut quotannis tot arbores, quot lex definiuit, in feodis caedantur, sed potius eum hoc iuris vasallis tantum dedisse. Quare sane intelligitur,

a) §. 3.

b) §. 434.

c) ad §. 111, n. 2. pag. 36.

gitur, in detrimentum principis facturum esse interpretem, qui quod ille vassallis tantum permisit, interpretationis extendentis auxilio ad feminas fructuarias transferre vellet.

II) Quantum agnatis officeretur, si feminae fructuariae possent quotannis quantitatem quercuum fagorumque lege nostra comprehensam vendendi gratia caedere, quilibet vel me non monente adeo clare perspicit, ut oleum et operam perditurus essem, qui pluribus hoc demonstrare allaborarem. Quamvis enim omnino concedendum non sit, ut agnatus successor, finito usufructu filiae ultimi possessoris, tot quercus fagosque absque speciali consensu simul caedat, quot successivae per annos ususfructus, si ipse feodum possedisset, caedere potuisset, quum hac ratione insigniter deuastaretur silva, quae sensim minutis eidem particulis dentis succrescit, ideoque plane hoc in fraudem legis fieret, quae quod quotannis sensim paulatimque absque insigni detrimento silvae fieri concedit, non simul cum deuastatione ipsius silvae fieri permittit, quod clare demonstrat edictum de d. 24. Febr. 1750, tamen satis adparet, femina usufructuaria hoc ius exercente amittere illum, quod amissurus non erat, si ista hoc iure excluderetur, ideoque praeripi ipsi occasionem, deinceps, si e re sua videret, maiorem quantitatem caedere, huius rei causa consensum impetrandi. Sed et de eo curatius quaeri potest, an et quatenus agnatus successor durante usufructu filiae ultimi possessoris arbores caedere possit in feodo? Negant id D. AVVS et *Excellentissimus* BALEKE (a), uterque ex ea ratione, quia hoc fieret in detrimentum ipsius feminae usufructuariae, quae hac ratione ex arboribus caesis perditura esset faginationis commodum. Ex quibus conficitur, primum, si permittente femina usufructuaria id fiat, nihil ob stare, quominus successor agnatus caedat, non requisito Domini consensu. Nam licet alias successor iure suo de feodo disponen-

di

a) in locis, quae supra iam exscripsimus ad §. 111, nr. 4, lit. a. et b. pag. 37, 19.

di vti nequeat, durante usufructu, tamen filia huic iuri, vel plene, vel in tantum renunciatis, non quidem in ipsum transfert ius hoc caedendi arbores, quippe quo ipsa non gaudet, attamen efficit, vt cesset impedimentum, quod exercitio huius iuris obstat, nec Domino ius contradicendum erit, quousque vasallus adest, qui eodem vti possit, siue ipse possideat, siue femina usufructuaria, vt hoc iure vtatur, permittat. Dein quod ad arbores demortuas, aut steriles frugesque non ferentes spectat, non dubito, quin eas intra numerum praescriptum itidem agnatus caedere vendendi gratia possit. Quod si vero arbores demortuae vitio suo vel leui aëris vi prostratae et fractae sint, in fructu omnino eas esse censeo, nec feminae usufructuariae inuidendas (b). Sed si viuuae et sanae vi ventorum et turbine deiectae sint, de quibus alia ratione multus est doctorum dissensus (c), nihil tamen videtur aequitati et iuris rationi conuenientius in hac, quam nunc tractamus, quaestione, quam vt agnato successori, quippe vero vasallo et domino vtili, eas tribuamus (d). Denique in hanc quaestionem quoque influit, quod quaesiuimus supra de abietibus et fraxinis. Has enim arborum species, si habentur pro non caeduis, dicendum erit, quatenus illae sine detrimento feminae usufructuariae auferri possunt, caedendi ius competere agnato successori, et singulas quidem absque requisitione consensus domini, integram autem quantitatem non nisi consentiente Domino, sin vero ad caeduas eas referre placet, usufructuariae dandum erit, vt modice eas caedat, vti bonus paterfamilias solet, et ita vt maneat filia

b) Quod naturali ratione usufructus conuenire mecum iudicant veteres Romani Vid. L. 18. D. de usufr. et quemadm. neque id puto a naturali ratione alienum, vt in locum arborum demortuarum alias substituat femina usufructuaria. Vid. WEBER diff. inaug. de iure sibi habendi arbores in fundis villati-

gis turbine deiectas. §. 26.

c) de quo multos nominauit scriptores WEBER l. c. §. 27. not. a, b, c. pag. 54.

d) Vid. L. 12. L. 19. §. 1. D. de usufr. add. A VI diff. 1. de prouid. publ. circa silu. §. 38. et omnino Consultat. Gryphic. Resp. 49. per tot.

filua. Sed prius illud magis placet, secundum ea, quae hac de re disputauimus.

12) Hic fons est haecque caussa multarum controuerfiarum et litium, quibus olim de hoc iure eiusque finibus regundis disceptabatur, prout testantur *Reuersales de a. 1621. art. XXVII.* his verbis: *Weil auch wegen der Erb-Iungfern, und wie weit sich derselben Priuilegium erstrecket, eine Zeithero viel Streit und Irrungen suergegangen, als haben Wir auf Unser getreuen Ritterschaft selbst eigen unterthaeniges Gutachten die Sachen dahin verabscheidet, daß etc.* Ex his probe perpenfis adparebit, quare in hoc articulo semper fere agnatorum in oppositione ad feminam vsufructuariam, mentio facta sit, quod facile poterat quem, inprimis extraneum, in eam inducere opinionem, quasi hoc ius tantum in casu deuolutae ad agnatos successione, non vero in casu aperturae Domino factae, locum inueniret, nisi in vna specie (a) propofita dominus quoque directus nominatus esset. Quod facile quilibet intelliget, ex eo factum esse, quod ordo equestris tantummodo de finiendis controuerfiis inter successorem agnatum et feminam vsufructuariam, de quibus tum agebatur, sollicitus fuerit. Quam studiose enim cauerit ordo iste, ne quo casu filia hoc iure plane excidat, ex verbis finalibus intelligitur (b). Curatius vero inspicienti decisiones, quae in hoc articulo continentur, ipsaque verba ponderanti, satis adparebit, omnia fere tendere ad

restrin-

a) illa scilicet, vbi de parte vsusfructus inter plures sorores diuisi, mortua vna, ad agnatos vel Dominum pertinente agitur, verbis: *der verstorbenen Antheil auf die naechsten Agnaten und Lebentraeger, oder an Uns den Lehen-Herrn, nachgestalteten Sachen, respectiue verstanten und fallen soll.*

b) vbi disponitur, hoc ius quoque ad filias eorum pertinere debere, qui extra patriam domicilium habent constitutum. Plane conuenienter veteri consuetudini, licet non plane certae. Vid. Resp. nobil. ad quaest. 5. D. VLRICI DUCIS apud GERDES p. 84. sq.

restringendum hoc ius, eumque in modum circumferibendum, vt ne in detrimentum agnatorum id extendatur. Quod si vis specialibus exemplis illustrari, prouoco ad ea, quae de restituendis ad dimidiam partem impensis, quibus ab ipsa fructuaria melior facta est fundi feodalis conditio, cauta ibi sunt, de qua re conferri meretur Ictorum patriorum diligentia (c). Sed ne vnicum hoc sit exemplum, iungo aliud, quod praebent mihi ea, quae de exstruktionem nouarum aedium ibi disposita sunt. Noua enim aedificia absque praescitu agnati successoris exstrukere hic plane prohibetur femina fructuaria (d), quod tamen eidem diserte permiserat HVSANVS in suo periculo iuris feodalis (e). Sed et istorum temporum remotiorum incertitudo circa huius iuris vsum ex quaestionibus a D. VLTRICO Duce non nullis ex equestri ordine propositis (f) satis superque adparet, inprimisque docet responsio ad quaestionem quartam data, quam maxime agnatos huic iuri insidiosos esse (g). Sed quid opus est tot testimoniis ex variis argu-

c) Vid. ENGELBRECHT, respondente DE BERNSTORFF, de singulartib. Feudor. Mecl. iurib. Sect. 2. §. 22. pag. 67. et quae ibi nominatur diff. MVELLERO LAVTZOWIANA de virg. nob. Mecl. c. 2. nr. 72. Add. TORNOVIUS de feud. Mecl. P. 1. c. 2. S. 2. §. 30. p. 220 sqq. et, quem instar omnium in hac materia consulere licet, Excell. BALEKE in sing. libro saepe laudato Cap. VII §. 1. — 8.

d) Es soll aber die Erb-Iungfer gar keine neue Gebaue, ohne Vorwissen der Lebensfolger, anzurichten bemaechtigt, oder dafuer keine Wiedervergezung gewaertzig seyn. Sunt ipsa verba Reuersalium.

e) His verbis: Sie moegen auch wohl in ibrem waeterlichen Lebngurb neue Baue- und Vieh-Hoefe, Schaefereyen, Ackerwerk, Muehlen und dergleichen Nutzbarkeit (doch ohne Schuerung des Leben-Gurbs) anrichten. Ita in c. XVII. apud GERDES p. 43.

f) Quas inuenies apud GERDES. pag. 80. inter quas quaest. 3 — 7 spectant ad hoc ius usufructuarium.

g) vbi haec: Wir gedenken Faelle, da eine Schwester der andern succedirt, gedenken auch Faelle, da sich die anwartende Agnaten, des erledigten Lehns auf solchen Fall angemaaßet, vnd dasselbige eingenommen haben. Quae quidem verba

argumentis collectis? Ipse ordo equestris enim palam et diferte declarat (b), esse hoc ius magis coarctandum in fauorem agnatorum, quam in ipsorum detrimentum extendendum.

13) Quid enim quaeso retineret feminam usufructuariam hoc iure ipsi dato, quo minus quam strenue illud exerceret, non tantum quotannis caedendo numerum lege definitum, verum quoque feligendo arbores, quas inuenire posset, optimas, quippe plurimum vendendas, hacque ratione et sibi et heredibus suis prospiceret? quum contra vassallus, qui et proprietate fundi ex parte gaudet, et eum ad heredes transmittit, si viderit tantam arborum copiam in praedio non esse, vt quotannis illa sine insigni feodi detrimento tanto numero minui possit, non adeo facile hoc iure, licet possit, vfusus sit, ne re sua abuti, heredibusque nocere videatur, in selectu quoque arborum caedendarum non praesens tantum lucrum, sed et futurum sibi suisque obueniens damnum inspecturus et curaturus.

14)

ba occasionem praebent, quaerendi: An pluribus existentibus fructuariis feminis, morientium ius ad superstites transferatur iure successionis? Id quod negandum quilibet nobiscum dixerit, qui curate inspexerit Reuersalium de hac re dispositionem, quippe quae plurium seminarum in usufructu hoc successionem plane excludere videtur, solo iure adcrescendi tantum admissio.

Gerechtigkeit der Erb-Ingfrauen, als nur eine Begnadigung und Privilegium, nicht zu weit in detrimentum familiae et agnatorum zu extendiren. Ita quoque consilium arcetius Ordinum provincialium in Arrestato, quod dedit d. 23. Febr. a. 1760. super quaestione ad hoc ius fructuarium spectante, quarto loco posito inter adiuncta der kurzen Beleuchtung des Zurufs; an das Publicum ibique pag. 5. haec scripsit; das Erb-Ingfern-Recht, welches ohnehin ein ius singulare; hinc inde strictissimam interpretationem habens, ist und bleibt etc.

h) in notis ad *Cothmanniani Periculi Tit. 7. art. 19.* apud TORNOV. P. 1. pag. 89. vbi haec; auch ohnedem die

14) Quippe quum, feminae usufructuariae tribuere ius vendendi causa caedendi arbores grandiores, tam usufructus naturae repugnare, quam consuetudini ipsique legi scriptae contrariari, in superioribus satis nos ostendisse putamus, dubitari quoque non poterit, illam omnino de caedendis huiusmodi arboribus consensum domini petere non posse, quippe quae petitio supponit, petentem quid facturum, ad quod ipsi ius competit. Caeterum si de consensu loqueris, quo extra ordinem ius, quod alias non competit, feminae conceditur, non de ordinario consensu, sed de singulari iure concedendo sermo erit, quod ipsum tamen absque agnatorum consensu non procederet. Sed et alii hoc loco occurrendum erit obiectioni, qua quis in nos uti possit, quasi adeo inauditum et ab omni iuris ratione alienum non esset, quam quidem nos diximus, ut femina usufructuaria peteret domini consensum, quum ipse A V V S hanc legem rogauerit suaseritque (a); *Bey andringenden Creditoribus sollen sie (die Erbiungfern) mit Rath und Beystand des Lehnsfolgers, Cessionarios suchen, auch wohl auf gnaedigste Concession einiger Verausserungen des Holzes, und sonstige expedientia antragen.* Sed quis non videt, sermonem hic non esse de vendendis arboribus in utilitatem feminae usufructuariae, ut haec pretium inde consequatur, sed in ipsius feodi successorumque feodaliu commodum, licet et ipsa per consequentiam inde utilitatem obtineat (b). Neque in hac ipsa specie proposita femina fructuaria vendere arbores, dici potest, licet consensu eius in venditionem omnino opus sit. Quare, si quid sentiam, aperte dicendum est, ne in hac specie quidem proposita puto feminae imponendum esse, aut satis apte imponi posse, ut consensum Domini petat de

his

a) *in Periculo suo. Iuris feud. Meclenb. Tit. 13. pag. 111. nr. VII.*

b) Conferri merentur quae ad hanc rem facientia inueniuntur in dissert. MVELLERO LAVTZOWIANA c. 2. nr. 68. sqq. TORNOVII Tract. de feud.

Mecl. P. I. c. 2. S. 2. §. 37. pag. 231. Jure Mecl. illustr. Cent. 4. Ind. 60. pag.

233. AVI diff. de filia nob. usufruct. Meclenb. post. 21. et Excell. BALEII libello vom Erb-I. R. Cap. 4. §. 9. pag. 61. sq.

his, quae scripsit D. AVVS, quin potius sufficere existimo, vt consensum suum agnato declaret, isque, dum petit Domini directi consensum, hoc doceat, ideoque monstret, petenti ipsi ex parte feminae fructuariae nihil obstare. Neque plaris in me valere videntur, quae itidem scripsit AVVS (c): *Wegen der Glashuetten behalten Wir gleich in andern Holzsaellungs-Erlaubnissen die Ertheilung Unsers Consensus nach Befinden bevor.* Sunt enim haec verba adeo generalia, vt facile adpareat, hac ratione voluisse auctorem iis speciebus prospicere, in quibus fieri posset, vt, non femina, quasi iure suo vtens, concessionem consensus de vendendis in sui folius vtilitatem arboribus, sed ipsi agnati petant, qui hac ratione feodo et sibi met ipsis prospici curent,

15) Quam quidem adfersionem nostram in gratiam eorum, si qui sunt, qui magis auctoritatibus aliorum, quam ipsis rerum argumentis mouentur, firmare etiam nos posse ICTorum patriorum testimoniis, ex supra allatis nominibus AVI, *Excellent. BALKII, Consultissimorum ROENBERGII et BOLTII, PRAESIDIS*, ipsiusque integri adeo ICTorum ordinis in ALMA FRIDERICIANA (a) satis superque constat. Addamus quoque, ne aliquod genus illustrationis desit, simile exemplum, quo ex iis, quae in ipsorum agnatorum fauorem disposita sunt, non posse quid in gratiam feminarum vsufructuariarum cogi, clarissime adparet. Subministravit mihi autem hoc exemplum a renunciatione iuris venandi defunctum, sollertissima *Excellentissimi BALKII* diligentia (b), qui more suo, id est, docte et peracute docet, quae in *Transactione prouinciali* (c) disposita sunt, ne si quis feodi possessor iuri venandi renunciauerit, id fraudi sit agnato, ad quem postea feodum deuoluitur, non posse recte

c) ibi, vbi mox pag. 113. nr. XV.

b) Vid. laudatissimum eius libellum

a) Vid. quae scripsimus supra ad §.

de hoc iure Cap. 5. §. 15. pag. 71.

III, n. 3, et 4. lit. a, b, c. pag. 36. sq.

c) §. 302.

ad feminam usufructuariam transferri, quippe ad quam, tanquam heredem patris, transit quoque obligatio ex renunciatione eius oriunda, ablinendi ab omni venatione.

§. VI.

ARGUMENTA IN CONTRARIAM
PARTEM.

Sed videamus quoque, ut erat propositum, quae contra disputari possunt. Primum autem inter ea, quae in contrariam partem dici possint, iis, quae de usufructus notione differuimus, haec opponi posse videmus. Etiam si quis daret, esse ea, quae supra a nobis de usufructu eiusque limitibus prolata sunt, rei naturae plane conuenientia, ipsique iuri Romano consona, attamen, sicuti plane incongruum foret, in re, quae patria instituta concernit, Romanisque plane ignota est, ad Romanorum legum rationem confugere, quid Quirites in comitiis iusserint quaerere, Praetorem adire iudicemue aut arbitrum honorarium ex formula concepta, aut ex aequo et bono, quod ipsi pro Latii more videretur, sententiam ferentem ¹⁾, ita nec vnice et fidenter esse rei naturae inhaerendum, quippe cui non in totum seruiant leges ex arbitrio hominum profectae, idque ineptissime fieri, vbi de usufructu quaeritur ex iure germanico metiendo, ideoque quum certum sit usufructum de iure germanico fines ordinarios adeo egredi, et tam late patere, ut ipsum, quod dicunt, dominium utile complectatur ²⁾, hunc quoque usufructum legitimum

gitimum ex patriis moribus proficiscentem, omnino eo usque extendendum esse, ut ad ipsos dominii utilis fines pertingat 3). Dein, si vel maxime luberet in usufructus limitibus ex iuris Romani placitis finitis subsistere, tamen filiabus fructuariis dandum fore, quod nos iisdem denegaremus, quum et ipsum ius Romanum usufructuariis concedat, caedere arboresex silua etiam non caedua 4), et etiam si id non daret, tamen secundum eius rationem patriis moribus accommodatam, inuidendum non esse feminae fructuariae ius illud, quod est in §. 307. *Transactionis provincialis* constitutum, quippe quum hac ipsa lege efficiatur, ut redditus, qui ex venditione duodecim quercuum et quinquaginta fagorum quotannis obueniunt, ad fructus ciuiles ordinarios fundi referri debeant, quos percipere iure suo fructuarius potest 5). Porro de eo minus dubitari posse, vel hac sola ratione, quod secundum instituta domestica filia eodem modo, quo pater ipsius, possit fundo uti frui, ideoque ius filiae percipiendi emolumenta ex feodo metiendum sit ex eo, quod patri licet 6). Denique tantum abesse, ut verba transactionis provincialis, quibus nouum hoc ius constituitur, filiabus fructuariis obtent, ut potius haec easdem mirum in modum iuuent. Quamuis enim diserte filiarum mentionem non faciant, quippe quo facto nulla foret de hac re contentio, tacite tamen id iis inesse, quum in rem concepta sint, ideoque de quouis possidente, non inspecto iure, quo possideat, sine omni extensione intelligenda, minime contra rationem priuilegiorum, quae plenissime sint interpretanda, ad solos vassallos, quorum itidem mentio expresse facta non est, restringenda.

1) Quod quidem tam conclamati iuris est, ut post ea, quae hac de re docuerunt viri de patriis institutis insigniter meriti, quorum nomina sunt ipsae laudes, IOANNES GOTTFRIED BAVER (*b*), CASPAR HENRICVS HORN (*c*), CASPAR VITRVVIVS (*d*), ipsique patrii Icti, inter quos merito suo primo loco nominandus IOACHIMVS ERNESTVS DE WESTPHAL (*e*), et qui huic sola aetate secundus est, ipsius ex forore nepos S. V. et *Perill.* DREYER (*f*), item *Consultissimus* IOACHIMVS LVCAS STEIN (*g*), et, qui his nuper adcessit, patriamque Academiam ornat, *illustris* GVILIELMVS AVGVSTVS RVDLOFF (*h*), paternae laudis aemulus, id denuo dicere, superfluum, de eodem vero dubitare, plane ineptum foret. In primis autem non esse ius feminarum nostrarum fructuarium ex usufructu Romano

a) in elegantissima prolusione, qua sollemnia inauguralia HAV WELMEYERII Goettingae 1747. indixit.

b) in progr. de iure german. regulariter attendendo, antequam vel ius Canon. vel ius Roman. vel ius feudale Longobardicum locum inueniat. Lips. 1742.

c) in dissert. de praerogatiua morum Germaniae in concursu cum legibus receptis Viteb. 1702. recusa quoque est in ZANGERI et aliorum de except. et replicat. opusculis pag. 535. sqq.

d) in der Erleuterung von dem Vornung des Deutschen Rechts vor dem Römischen, Greifsw. 1751.

e) Multis locis, veluti, in diff. de distincta practica ratione in iure priuato Romano-Germanico, Rost. 1724. §. 31. de iuris Rom. indole et obligandi diuersa

ratione ac dignit. in foris apud Romanos et German. Rost. 1725. in Medit. de iuris Rom. distinctae tractationis origine, ratione et fructu in theoria et praxi, quae praemissa est orationibus Chemnitianis Sund. et Lipsiae. 1726. editis.

f) in praestantissimo libello de usu genuino iuris Anglo-Saxon. in explicando iure Cimbrico et Saxon. pag. 20. sq.

g) in dissert. inaug. an et quatenus iuri Romano competat praerogatiua prae veteri iure Germ. in decidendis controuersis iudicialibus Cap. 3. §. 56. pag. 55.

h) in egregia Commentatione de iure Germanico iussa metodo tractando, quam Goett. 1767. edidit §. 22. sqq.

mano diiudicandum, toties inculcatum est ab AVO (i), MOELLERO (k), Excellentissimo BALKIO (l), vt caecutire aut insanire deberet, qui nihilominus hoc scopulo offenderetur.

2) Hanc esse naturam vsusfructus germanici, multis argumentis docuerunt GEORG. BEYER (a), et IOAN. SCHILTERVS (b), quorum hic in eo ponit differentiam vsusfructus germanici et romani, quod iste plus de domini natura participet, scilicet ius habendi sibi rem vsusfructuariam, seu potius communem, eumque conuenire dicit cum dominio ciuili, quod Romani tribuunt marito in dotem, quin diserte hunc vsusfructum dicit (c) speciem esse domini utilis, docetque ex MARCVLPHO (d), domini vocabulo veteres in formulis etiam vsusfructus ecclesiastici non abstulisse, quod magis firmabitur, si addere placeat, quae de huius generis vsusfructu in precariis, quas vocabant, seu praestariis latente, earumque origine eleganter et docte, vti solet, disputauit Vir immortalis memoriae D. IVST. HENN. BOEHMER (e), cui est singularis haec felicitas diuina prouidentia concessa, vt, quam per orbem celebrauit nominis gloriam, ea non filiis tantum, sed iam etiam nepotibus paternae auitaeque laudis aemulis maxime illustraretur,

et

i) in *diff. de filia nob. vsufr. Mecl. posst.* 7. et 9. in *iure Meclenburg. illustr.*

Cent. 4. ind. 60. p. 232. et alibi passim.

k) in *prim. liu. vs. pr. dist. feud. cap. 15. dist. 4. §. 324.*

l) in praestantissimo de hoc iure libello *Cap. I. §. 13. pag. 15. sq.*

a) Qui in *delineat. iuris germanici caput 10. inscripsit: de vsufructu gentium germanicarum cum dominio utili plane conuenienti.*

b) in *praxi iuris Rom. in for. Germ. Exercit. 17. §. 19.*

c) *ibid. §. 20.*

d) *Formul. 23. vbi haec: propterea has litteras in Te adfirmamus, vt, dum adiuuis, vsualiter ipsam rem tenere et dominare debeas.*

e) in praestantissimi operis, quod *iur. ecclesiasticum protestantium* inscripsit, *Tom. II. Lib. III. Tit. 14. §. 2. sqq. pag. 741. sqq.*

et ad instar radiorum folis multiplicato lumine splendet. Quin etiam ius alienandi, nisi pacto illud ademptum esset, usufructuariis de iure Germanico competiisse ex *speculo Sueuico* (f) BEYERVS et SCHILTERVS (b) demonstrant. Eaque omnia tribuunt viduae in dotalitium, quod veteres dixerunt *Lidolaip* (i), quasi diceres *Leihe zu Leib* (k). Quin ipsum illud dominium vtile, quod vasallis in feodum competit, nihil aliud, quam usufructum huiusmodi esse, ex fragmentis nostris consuetudinum feodaliū Longobardicarum distincte adparet. Ita enim scripsit OBERTVS DE ORTO filio suo ANSELMO (l): *Huius autem generis* (beneficii scilicet, quod paullo ante ipsis SENECAE (m) verbis definiuerat) *species quaedam est, beneficium illud, quod ex beniuolentia ita datur alicui, ut proprietates quidem rei immobilis beneficiatae penes dantem remaneat, usufructus vero illius rei ita ad adipientem transeat, ut ad eum heredesque suos masculos, siue feminas, si de his nominatim dictum sit, in perpetuum pertineat, ad hoc, ut ille, et sui heredes fideliter domino seruiant.* Ideoque vasallo possessio quidem tribuitur, sed *proprietates* ad alium spectans ipsi plane denegatur (n). Quare nec nouum illud est, eruditissimos et celebratissimos ICTOS, inter quos solos SENCKENBERGIVM (o), et HOMMELIVM (p), at quanta nomina

f) Vterque tam BEYERVS quam SCHILTERVS nominant *Cap. 49. §. 4.* Sed nescio cuiusnam exempli. Respexerunt procul dubio illum locum, qui est in SENCKENBERGII *corp. iur. germ. Tom. II. caput 305. sub nr. IV. §. 19.* quod caput apud GOLDAST. est 301. et apud SCHILTERVM c. 33.
g) loco, quem dixi, §. 26.
h) loco, quem dixi, §. 20.
i) vti est in *Legibus ROTHARIS cap.*

173. quod est *Legum Longobardicar. Lib. II. Tir. XV. §. 2.* apud GEORGISCH in *corp. iur. Germ. pag. 974.*

k) BEYER l. c. §. 25. HEINECC. *Elem. iur. germ. Tom. I, Lib. II, Tir. 2. §. 37.*

l) II. F. 23. *in fine.*

m) *de Benefic. L. I. c. 6.*

n) II. F. 8. §. 2.

o) in *program. de diuis. fructuum anni*

mina! nominasse sufficit, reiectis illis ineptis et inconcinnis dominii directi et vilis vocabulis, domino feodi, quem directum dicere solent, simpliciter dominium, vafallo autem vsumfructum tribuere.

3) Quam in rem poterat quis ad HVSANVM nostrum patrium Ictum, quasi testem prouocare, qui in *Cap. I. Periculi sui iuris feodalis Meclenburgici* haec habet: (a) *Lehen hat den Namen von Lehen (b) oder Leihen, denn es wird dem Lehnmanne verleuhnet oder geliehen, und heisset ein iedes unbeweglich Guth, oder das vor unbeweglich gerechnet wird, welches der Herr jemanden also verleihet (*), daß desselben oberherrliches Eigenthum bey dem Lehen-Herrn bleibet, aber dem Lehnmann und seinen maennlichen ehelichen Erben, oder da er keine maennlichen Erben verlaesset, seinen ehelichen Toechtern, (doch nicht laenger denn (d) ihr Lebenlang) der genießliche Eigenthum und Gebrauch davon zukommt, dem Lehn-Herrn dagegen getreu und hold zu seyn, vnd gebuehrend zu dienen.* Ex quibus, HVSANVM feminae vsufructuariae perinde, vt vafallo, ceu domino vtili, tribuere das genießliche Eigenthum vnd Gebrauch, nec vllam eum ponere inter heredes masculos in ipsum feodum succedentes, plenumque ideo vafal-

li

anni emortualis inter successores feodales et allodiales quod Goert. 1737, et postea curis secundis adhibitis in *Fascic. 11. meditation. ius public. priuat. et histor. concernentium pag. 231. sqq.* recusum prodiit, §. 2 — 5.

p) in den academischen Reden ueber *Mascows Buch de iure feudor. Cap. XI. §. 1. pag. 357. sqq.* in primis p. 360 — 366.

a) Verba damus secundum GERDE-

SIVM in *Collect. I. Diplom. Meclenb. pag. 33.* a quibus quae discrepant* in MSCpto exemplo huius HVSANI periculi, quod PRAESES possidet, diligenter notabimus et adiciemus.

b) in MSCpto PRAESIDIS rectius: *Lehen.*

c) in MSCpto: *verleuhnet oder verleibet.*

d) MSCptum inserit voculam: *auf*

li ius acquirentes, et filias feodum paternum iure vsufructus retinentes differentiam, quam quod harum ius tantum ad dies vitae restringat. Idem quoque variae aliae HVSANI loquutiones indicare non obscure videntur, veluti in *cap. XV. die behielte solch Lehnguth auf ihr Lebenlang vor dem Groß-Vater* et *cap. XVII. so faellt auf dieselben des Vaters Lehnguth, iedoch nur auf ihr Lebenlang* item: *in seinen Mecklenburgischen Lehngueteren folgen ihm die Toechter — auf ihr Lebenlang.*

4) Id quod in hoc ipso loco, de femina feodi vsufructuaria tractando video defensum esse a duobus ICTIS in patria, *Excellentissimo BALKIO* (a) scilicet, et *Consultissimo PREHN* (b), vtroque ad summum virum D. IVSTVM HENNINGIVM BOEHMERVM (c) prouocante, cuius quanta sit in vtroque iure auctoritas, vel ne inuidiose quid ei tribuere videar, quanta eruditionis laus et gloria, nemo, nisi plane in arte nostra hospes, ignorare potest.

5) Est enim expediti iuris, omnes fructus ordinarios rei fructuariae ad fructuarium pertinere, nec melius potest, quam hac ipsa *ordinariorum* fructuum notione ius fructuarii secundum Quiritium placita finiri, vbi dubitandum plane non est, quin et fructus ciuiles ad fructuarium spectent, maxime quum hi ad ordinariorum genus plerumque sint referendi. Quae quidem omnia adeo nota sunt, vt opus non sit, iis

a) vom Erb. Iungf. Recht c. 3. §. 6. *iuris vsufr. secund. Reuerf. experie* §. pag. 43. ipsum locum exscripsimus supra 7. pag. 16. ad §. proxime praeced. V. u. 8. lit. b. in margine pag. 58.

b) in dissert. inaug. de filia agnata ante virginem vsufructuariam defuncti *ad Tit. de vsufructu et quemadm. §. 7. lit. β.*

immorari. Ita enim ex hac ipsa obseruatione ratio reddi solet, quare partus ancillae in fructu non fit, id est, ad fructuarium non pertineat (a).

6) Omnino negligenda non est haec iuris fructuarii feminarum nostrarum in feoda paterna determinatio, quae ipsos eius fines limitesque quasi describit, eaque, quod maxime notandum, ex ipsis huius iuris nostri fontibus hausta. Ita enim est in antiquissimo HENRICI IX. diplomate, quo saepe in hac quaestione vsi sumus, iureque optimo utimur: *Desuelven schoelen und morgen eres Vaders Erve un Leen brucklicken besitten, na eres Vaders Dode, dewile dat se leven, als ere Vader dat vorgehatt unde beseten hefft.* His egregie conueniunt, quae Nobiles patrii saeculo XVI. ad quaestionem tertio loco a D. VL-RICO Duce sibi propositam: *Welcher gestalt eine Mecklenburgische Erb-ungfrau ihres Vaters Lehnguether Zeit ihres Lebens gebrauchen solle und das Fuerstenthum Mecklenburg bis daher also gethan?* hunc in modum responderunt: *Zum dritten wissen wir es nicht anders, denn daß sie es also brauchen moegen, als ihr Vater billig thun sollen, und einem getreuen fleissigen Hauswirth gebuehet, also daß die Lehngueter nicht geschwaecht noch geringert werden, und wird solcher Gebrauch in allen Eurer Fuerstlichen Gnaden Landen Unsers wissens also gehalten (a).* Ita quoque huic responsioni conuenienter HVSANVS, certe uti est apud GERDESIVM (b), hanc rem finit hisce verbis:

ad n. 5.

a) de qua re ex veterum Romanorum institutis et secundum ipsorum philosophiam breuiter expositum est a PRAESIDE in *diff. inaug. PEITZNERI, de iure fructuum in primis post August. maturescunt, in separat. feodi ab allod. §. 2. pag. 6. sqq.*

a) apud GERDES *Collect. 2. pag. 80 et 84.*

b) in *cap. XVII.* prouti illud exhibet GERDESIVS, *Collect. 1. pag. 42.* In MSCpto Codice enim, quem PRAESIDES possidet, et ex quo initium eiusdem capituli supra dedimus ad §. IIII. n. 1. pag. 41. sq. haec verba non leguntur.

verbis : *Laest der Lehmann keine Soehne noch Sohnssoehne , sondern alleine ehelich gezeugte Toechter nach ihm , so faellt auf dieselbe des Vaters Lehenguth , jedoch nur auf ihr Lebenlang , und das moegen sie bewohnen , genieessen und gebrauchen , in aller massen , wie es der Vater bewohnet , genossen und gebraucht hat.* Quibus collatis cumiis verbis , quibus vñ sunt Nobiles in responzione sua , id tantum adparebit discriminis , quod hi paullo follertiores curatioresque fuerint in exprimenda mente sua . Cauentes enim , ne detorquerentur verba , ius feminae fructuariae metiendum dixerunt , non ex eo , quod pater eius fecit , (poterat enim forte euenire , vt plus iusto fecisset , abutendo iure suo ,) sed ex eo , quod facere pater debebat .

§. VII.

RESPONSIO AD ARGVMENTA CONTRARIA.

Denique , ne quaestione in vtramque partem disputata , quid adfirmandum , quid negandum sit , quasi anceps in medio relinquam , his ipsis , quae in contrariam partem iam protuli , qui erat vltimus disputationis locus , obuiam eundem et occurrendum erit . Quanquam autem , quum contra nosmet ipsos disputabamus , non id egimus , vt ea tantum proferremus , quae facillime remoueri posse iudicabamus , supprimeremus vero , atque tacendo praeteriremus , quae maioris ponderis tantique momenti videbantur , vt vinci a nobis posse desperandum nobis esset , quin potius ex optima fide , non pro nobis , aut nostra sententia , sed pro eo , quod verum videtur certantes , omni animi mentisque intentione , quae grauissima videbantur et maxime veri speciem habent

habentia ita, quantum a nobis quidem fieri potuit, proferre studuimus, ut nihil iis detraheremus, sed ipsius, si fieri posset, orationis pondere augeremus, sunt tamen in promptu quae his omnibus in aduersam partem disputatis, respondeamus. Respondebimus autem ad ea eodem ordine, quo proposita ea sunt, ad quatuor potissimum capita reuocata, ne miscendo confundendoque, quae obmota sunt, aut iis detraxisse. quidquam, aut quid plane omisisse videremur. Primum autem, quamuis ex nostra quoque sententia ineptius vix quidquam fieri possit, quam ut, quae propria sunt patriae iura ex Latii institutis, moribus, legibusque scriptis, quasi proprio fonte diiudicentur, demusque libenter, uti omnem usumfructum iuris germanici, ita in primis eum, quem patria instituta filiabus vltimi feodi possessoris in feodum concedunt, non esse ad normam ususfructus romani reuocandum, neque neque, fieri omnino posse, ut arbitrio legislatoris iis, quae ex ipsa rei natura proficiscuntur, et addatur multum, et multum detrahatur, attamen fortiter negandum putamus, tum eoque procedere legislatoris arbitrium, ut ipsam rei naturam plane immutare et transformare possit 1), tum ususfructum iuris germanici 2), et in primis hunc, qui filiabus vltimi feodi possessoris de iure Meclenburgico competit 3), veram esse domini vtilis speciem. Neque omnem scitorum Romanorum ad hoc ipsum ius nostrum adplicationem ab eo arcendam, sed potius cauendum tantum esse existimamus, ut sobria ea sit, iustisque finibus contineatur 4). Dein vero, quod altero contrariorum loco positum erat, neque con-

cedendum putamus, leges Romanas dare fructuario ius caedendi arbores grandiores in sui tantum vtilitatem et vendendi gratia 5), neque dandum, ius caedendi huius generis arbores vendendi causa ad ius vtendi fruendi vllō modo referri posse aut deberi, quin potius ad proprietatem illud referendum esse censemus 6). Quare, quum §. 307. *Trans-actionis prouincialis* auxit ius vafalli in feodum, incrementum is adiecit proprietatis particulae, quae dominio vtili dependenter a dominio directo inest, minime vero iuri vtendi fruendi, quod plenissime vafallo competit 7). Quam ob rem nec simpliciter, quod ex venditione arborum grandiorum obuēnit lucrum, ad fructus ordinarios feodi referendum esse existimo 8), neque, si id dare velim, quidquam me perditurum esse puto, quum nihilominus in diiudicandis limitibus iuris huius vtendi fruendi respiciendum maxime sit ad ipsas leges illos finientes, ideoque dubitari non possit, quin feminae nostrae fructuariae, licet vel maxime, aut vsusfructus generalis notio, aut eius secundum ius Romanum facta finitio eas ad hoc lucrum admitteret, at tamen de iure patrio, quod plane eas arbores grandiores, praeter quam in ipsius feodi vtilitatem, caedere prohibet, ab eodem omnino arcendae sint. Neque in eo quid est praefidii pro contraria sententia, quod tertio loco ex eo obiectum est, quod feminae fructuariae eadem liceant in feodum, quae ipsius patri licebant. Satis enim adparet, intelligendum id esse tantum de eo, quod pater vi iuris vtendi fruendi facere potest 9), minime vero ad id trahendum, quod ipsi vi proprietatis, cuius aliquam habet particulam, licebat,

licebat. Iam vero ex iis, quae diximus, patet, neque esse hoc ius caedendi materiam ad vsumfructum, sed potius ad proprietatem referendum, neque, etiamsi in fructu illud habere velis, id contra leges manifestas feminae fructuariae concedi posse. Denique, quod ultimo loco est ex verbis *Trans-actionis provincialis* eorumque conceptione desumptum argumentum, nec quidquam in nos valebit, nec iuuabit contra sentientium, si qui sunt, opinionem. Plane enim perspicuum est, et supra a nobis obseruatum, hoc loco nouissimae legis in prouincia nostra fundamentalis non concedi ius caedendi materiam iis, qui antea plane destituti eodem fuerunt, in quorum censu sunt feminae feodorum fructuariae, sed iis tantum, qui possunt quidem materiam, sed si insignior sit eius quantitas, eaque non in ipsius feodi vtilitatem vertenda, non nisi adcedente speciali Serenissimi Domini directi consensu caedere, hoc iuris dari ex singulari clementia, vt possint numerum arborum, hac ipsa lege definitum, absque specialis consensus requisitione caedere et vendere ¹⁰). Neque praetermittenda est ratio, ob quam Princeps in hoc loco verbis in rem potius, quam in personam, conceptis vltus est, haud obscure ex totius orationis compage adparens. Praecipit enim ille locus in genere de iure caedendi in praediis priuatorum, tam allodialibus, quam feodalibus. Quae distinctio quum ad ipsa praedia spectabat, oratio ita concepta est, vt primum hoc ius circa praedia allodialia, deinceps vero circa feodalia definiretur. Quare qui, quod hic de fundis feodalibus dispositum est, non facta speciali vassallorum men-

tionem, vellet ad omnes possessores feodorum transferre, peccaret aperte non tantum in eo, quod nec substratae materiae, nec rationis legis, nec ipsius mentis principis, ex constitutione, ad quam haec dispositio se refert, manifesto adparentis 11), rationem haberet, sed et in eo ipso, quod, quae secundum naturam verborum in rem conceptorum essent ad possessorem civilem restringenda, dilaret ad possessorem quoque naturalem 12), quod et in hac, et in aliis speciebus plane ineptum foret 13). Quibus ita, et pro stabilienda, et pro firmanda defendendaque sententia nostra, pro virium imbecillitate disputatis, id ipsum, quod in quaestione est, nostramque de eo disputandi rationem intelligentium iudicio submittimus, qui statuam iam atque iudicent, non tantum quid verum falsumque, quidue probandum aut reiiciendum sit, verum quoque quantum nos, qualicumque studio nostro atque industria ad illustrandum non ignobilem hunc iuris patrii feudalis locum effecerimus.

1) Non quidem opus videtur, ut multi simus hoc loco, vel in explicando vel in confirmando eo, quod diximus, de rerum natura arbitrio legislatoris non plane subiecta. In eo enim, ni fallimur, maxime consistit auxilium illud, quod studium iuris naturae iurisprudentiae cultoribus praestat, ut eius ope discant curatius noscere et plane perspicere atque intueri, quid cuiusvis rei ad ius spectantis propriam constituat naturam, (essentiam philosophi nostri dicunt,) quae adeo constans est, ut nullo cuiuscunque populi iure plane immutetur, licet varia et multiplici ratione in variis iuribus determinari ita possit, ut quae est vna eademque res, ea ita transformetur, ut plane diuersa esse videatur, si externam eius speciem secundum diuersorum iurium placita consideres. Est autem multum

tum cautionis in hoc genere adhibendum, ne dum mente formamus et fingimus has proprias rerum constantesque et durabiles notiones ex ipsa earum natura desumtas, duorum vitiorum incidamus in aliquod. Alterum enim, quod vitandum est, in eo consistit, ut ne plane pro arbitrio nostro fingamus hasce notiones, plane non inspectis iis, quae variis legibus de iisdem disposita sunt, alterum hoc est, ne vnus alteriusue iuris positui in finiēdo nimiam habeamus rationem, idque omne, quod populo cuidam de re quadam statuere placuit, adeo habeamus naturale, et ad ipsam rei naturam ita pertinere existimemus, ut abesse id plane et distelli a re illa non possit. Quorum vitiorum, quasi extremorum sibi oppositorum, alterum video maxime esse Philosophorum proprium, qui sine curatore legum notitia ad ius naturae adcedentes, solo ingenio suo freti pro lubitu fere formant quarumcunque rerum ad ius spectantium notiones, nulla habita cura vsus, quem in loquendo Icti receperunt, alterum Ictorum magis videtur proprium esse, in primis eorum, qui nimio iuris Romani amore capti, tantum non omnia a veteribus Latii Ictis in iure disputata adeo egregia habent, ut existiment ea ex ipsa rei natura profecta. Inter quos, qui incedit media via, hac quoque tutissima ibit. Hanc ipsam autem, si quaeris, quaenam sit? paucis tibi respondendum videtur, in eo consistere, ut caute curateque circumspicias, quaenam in diuersis populorum iuribus sint vario modo variaque ratione finita, et quaenam constanter quasi et vnanimiter in omnibus perinde seruata sint. In his enim, quae apud omnes populos aequali ratione seruantur, ponenda procul dubio est rerum, natura, a qua reliqua, quorum non vna est penes omnes populos ratio, caute fecernenda sunt.

2) Si dicendum quod res est, licet sciam multos in eo esse, ut omnem vsufructum iuris germanici habeant pro dominio vtili, pessime hac ratione iurisprudentiae nostrae consulitur, et confunduntur miscenturque inter se, quae plane seiungenda et separanda erant. Erro-

ris causam atque originem hanc esse puto, primum quod viderint latius patere usufructum in iure germanico non nunquam, quam in iure Romano, dein quod ipsum dominium vtile solis Germanorum institutis proprium, a iuris Romani ratione plane alienum inuenerint. Sed quum negandum plane non sit, domini vtilis notioni, non obstante vocis barbarie et inconcinnitate, aliam plane rem, et ipsa natura sua (essentialiter dicerent nostrati homines) ab usufructu diuersam inesse, eiusque diuersitatis rationem in eo consistere, quod usufructus solo iure vtilitatem, mox maiorem, mox minorem, ex re aliena percipiendi contineatur, dominium vtile vero praeter hoc ius adiunctam quandam habeat ipsius proprietatis particulam, sed dependentem eam a potiori illa proprietatis particula, quae dominium directum constituit et dependens non est, sane non video, quomodo iurisprudentiae nostrae consulatur, dum haec vno nomine usufructus comprehendamus. Cui rei proximus est ille error, quo omnem usufructum germanicum dicunt vtile esse dominium. Ita enim dotalitium, de quo maxime disputant SCHILTERVS et BEYERVS locis supra (a) commemoratis, concedo lubentissime, esse ex iuris germanici principiis finiendum, nec usufructus iuris Romani limitibus circumscribendum. Sed qui ideo id pro dominio vtili habet, (b) illum gnauiter errare cum *perillustri* GEORGIO LVDOVICO BOEHMERO (c), et *Generos. atque illustri* IOAN. HENR. CHRISTIANO DE SELCHOW (d) audacter contendo. Neque ex *Speculo Sueuico* (e)

a) Vid. n. 2. ad §. proxime praeced. lit. a, b, g, h, pag. 75. sq.

b) pro quo multos id habere satis constat, Praeter BEYERVM, et SCHILTERVM, quos nominauimus, addamus tantum HEINECC. in *Elem. iur. germ. L. 2. Tit. 2. §. 38. Excell. RICCIUM in Spicileg. iuris Germ. ad ENGAVIVM*

Lib. I. Tit. 17. §. 398. pag. 374. et qui ex instituto hanc rem pertractauit ERN. MART. CHLADENIVM in *disf. ius viduae doariae an sit merus usufructus? Viteb. 1751.*

c) Vid. Summi Viri *Principia iur. feud. §. 323. lit. b. §. 324. §. 333.*

d) Vid. praefantissima eius *elem. iur. Germ. §. 456.*

ius alienandi, quod volunt illi, probari potest, quum manifesto ibi, non de alienatione rei in dotalitium datae, sed ipsius iuris, quod viduae in hanc rem constitutum est, sermo sit. Sicuti autem ex sola inepta voce *dominare*, quae in MARCVLPHI formulis occurrit (*f*), subtilis haec de finibus domini utilis et ususfructus regundis controuersia sine temeritate dirimi nequit, ita in precariis seu praestariis non nego, speciem domini utilis occurrere, sed ob id ipsum eas ex numero exemplorum meri ususfructus eximendas esse censeo. Et sicuti plane non miramur, OBERTVM ius vasalli ususfructum dixisse, quippe quem constat, multa ex Romano iure in Longobardorum consuetudines transtulisse, vel certe de his ex more et ad modum quasi iuris Romani scripsisse, ita de genuina ususfructus et domini utilis differentia, praeter ea, quae diximus, nihil addimus, quum copiosius de hac re exposuit PRAESES alio loco (*g*). Sane si quis omnem ususfructum iuris germanici, dominium utile, aut contra omne dominium utile, ususfructum tantum iuris germanici dicere vellet, quod dudum est ab ipso HEINECCIO (*b*), qui dum viuebat, et Germaniam et Belgiam ornavit, reiectum, nonne is, nisi quadrata rotundis miscere placeret, distinguere et separare debebat varias ususfructus germanici species, variasque formas constituere, quarum aliae haberent aliquam proprietatis particulam adiunctam, aliae solo iure utendi fruendi consisterent? Et quid, quaeso, ita profeceris?

Sane

e) Vide eius locum supra ad §. VI. n. 2. lit. f. p. 76. nominatum.

f) Vide quae dedimus ad §. praec. VI. n. 2. lit. d. p. 75.

g) Vide *Consultiss. PEITZNERI dissert. inaug. de iure fructuum in primis post Augustum maturescentium in separatione feodi ab allodio* §. 18. pag. 76. sqq. cui hac in re ad sensum praebuit, sibi quae ibi scripta sunt, placere te-

status est illustr. GUILIELM. AVG. RYDLOFF, cuius ad sensum pulcrum sibi dicit PRAESES, in elegantissimo commentariolo indicendis lectionibus aestiuus praemisso de confirmatione Caesarea iuris primogeniturae in familiis illustr. Germ. in primis intuitu feudorum imperii, Buetz. 1771.

h) in *Elem. iur. Germ. Lib. II. Tit. 2. §. 42. ur. V. et §. 48.*

Sane, si quid video, nil amplius, quam quod nomina mutaueris, et de verbis, non de re, controuersiam moueris.

3) Ius, quod mores institutaque patria filiabus vltimi feodi possessoris in feodum, vel ad agnatos deuolutum, vel Domino directo apertum concedunt, mero usufructu consistere, adeo clare ex ipsis fontibus subsidiisque iuris patrii nos docuisse putamus, vbi supra de hac re disputauimus (a), vt, qui de hoc dubitare possit, credamus fore neminem. Quare non mouemur anxia illa dubitatione IOA. BRAND. ENGELBRECHTI (b), qua admodum fluctuante, extra controuersiae limites ad liquidum nondum deductum esse existimat, ad quam iuris speciem referendus sit usufructus feminarum fructuariarum Meelenburgicarum: Vtrum scilicet in classem seruitutum legalium iuris Romani reiciendus, an ad naturam eius adcedat usufructus, quo paullum laxiori primitus gauisi sint vasalli, ante quam plenarium vile feodi dominium vnacum iure transmittendi feoda ad descendentes et agnatos consequerentur, secundum SCHILTERVM (c), num denique vsumfructum pinguiorem iuris germanici, quo ipsum dominium vile comprehendi docuisset DE LVDEWIG (d), hic admittere liceat? Sed profliganda est, et dudum profligata haec scrupulosa atram bilem lienemque seditiosum sapiens ambiguitas. Quid enim Romanorum instituta ad patrios, in primis in feodo, mores? Quid illud antiquissimum et primum ius vasallorum cum usufructu hoc, certe non prius constituto, quam quum hi iam haberent integrum illud, quo nunc gaudent, dominium vile? Omnino ergo usufructus est iuris germanici. Sed apage omne dominium vile! Quin potius nec elegantior potest, nec veri-

or

a) Vid. supra ad §. IIII. n. I. pag. 41.

c) in Elem. iur. feud. c. 3. §. 3. 4.

b) in disput. inaug. de successione feodiar. nobil. in feuda Pomeran. cap. I.

d) de iure clientelari Germ. pag. 170. sqq.

or inueniri huius iuris feminarum fructuariorum comparatio, quam cum iure, quod viduis in dotalitium competit. Ita enim doctores nostri domestici, ita ipsae leges nostrae praecipunt. HVSANVS enim, vbi de hac re agit, expresse et apte in rem nostram his vtitur verbis: *und sonsten die Gueter nach Leibgedings Recht gebrauchen (e)*. MEVIVM pari ratione ius feminarum fructuariorum ex dotalitii iure metiri, supra obferuimus (*f*). Nec leue huic comparationi ex ipsis *Reuersalibus* nostris (*g*) pondus adiicitur. Eamque similitudinem recentiores patriae doctores vnanimi consensu agnoscunt. Estque ea perquam utilis, quum varia inde, quasi ex fonte deduci possint, quae huic iuri sunt propria, vel potius vtrique communia. Ita omnino immunitas a cautione, quae recte tribuitur viduae doariae ex moribus Germaniae (*b*), concedenda quoque est feminae fructuariae, vti recte statuunt D. AVVS (*i*) et *Excell. BALLEKE* (*k*), licet nesciam, annon hic, qui id ex iuris Romani placitis de usufructu legitimo deducit, altioris indaginis quaestioni (*l*) se immittat.

Id

e) in cap. XVII, periculi sui apud GERDES pag. 43.

f) ad §. IIII, n. I, pag. 43, vbi ipsa verba eius dedimus.

g) Ita enim in art. 28. *Reuers. de a. 1621*, legitur: *jedoch soll es mit denselben* (de viduis sermo est), *der melioration und deterioration halber, allermaassen, wie oben im Punckt von Erb-Iungfern disponirt, observirt und gehalten werden.*

h) Vid. GEO. FRID. DEINLEIN de vidua vasalli ab usufructuarie cautione in iuritu dotalitii immuni, *Alt. 1735*.

i) de filia nob. usufr. *Mecl. posit. 19*.

Nude promissoriam tamen in regula exigit in *diff. inaug. Consult. ROENNBERG de iurib. agnato durante iure usufr. virg. nob. Mechl. circa feud. comp. §. 13. in f. pag. 19*, cuius usum, fautor, me non videre, quum qui promissioni suae committitur, vbi ad quid iam obligatus erat, securitatem omnino non praestet. Ne dicam id contra iuris Romani rationem esse, quod satisfactionem requirit. Vid. NOODT, loco, quem mox notabimus.

k) vom Erb-Iungfern-Recht cap. 4 §. 14. pag. 64.

l) Vide PHIL. BALTH. GERDESI

M

Diff.

Id certe mirati sumus TORNQVIVM nostrum, qui ipse hancce ἀναλογίαν perpexit, parum sibi constantem, mox liberare feminam ab hac cautione (m), mox eam cautioni obnoxiam facere (n). Simili modo ex hoc fonte hausta sunt, quae docte disputat *Excell. BALEKE* (o) de iure feminarum fructuariarum, quod ad immutationes feodi latius patente, quam iure Romano fructuariis conceditur. Quid? quod ipsam quaestionem nostram de iure feminarum fructuariarum circa arbores grandiores caedendas simili, eoque fortissimo argumento a vidua vasalli defuncto, decidi posse statim infra dicemus (p). Et ex his intelligi debent, quae scriptit D. AVVS (q), regi hoc ius propriis suis limitibus, nec terminum vsusfructus arripiendum esse in detrimentum iuris virginum. Quibus ita disputatis vix crediderim, ex omnibus iis, quae ex HVSANO supra (r) adscripta sunt, quem posse quid pro dominio vtili feminis fructuariis tribuendo elicere. Nam quae primo, loco adducta sunt verba, quum non ex instituto pertineant ad ius fructuarium feminis concessum, omnino quasi fugitiuo loco scripta interpretationem capere debent ex iis, quae postea dixit, vbi hunc locum tractat. Reliqua plane nil probant, nec speciem quidem vllam prae se ferunt. *Retinere* enim feodum filia fructuaria dici omnino potest, licet iure vsusfructus tantum id retineat, quum retentionis vocabulum tantummodo possessionem respiciat. Loquutiones autem illas: *des Vaters Lehngut faellt auf dieselben, die Toechter folgen ihm in seinen Lehnguetern*, aucupari, inanis est scrupulositatis. Quamuis enim

Luben-

Diff. de legitimis vsusfructuariis et quemadm. caueant. Gryph. 1723. Inspecie L. 9. §. 1. D. Vsusfructuar, quemadm. caueat. et GERARD. NOODT Lib. 1. de Vsufr. c. 18. Tom. I. Oper. pag. 376.

m) in Tractat. de feud. Mecl. P. I. c. 2. S. 2. §. 34. pag. 227.

n) *ibid.* P. I. s. 3. S. 2. §. 28. pag. 489.

o) *l. c.* cap. 3. §. 13. pag. 46.

p) Vide quae scripsimus *infra* n. 6.

q) loco sub lit. i. nominato *posi*. 7. adde *posi*. 9.

r) ad §. praec. nr. 3. pag. 77.

lubenter concedam, melius eum fecisse, si pro *vocula*: *Lehn-
gueter*, scripsisset: *Genießbrauch der Lehngueter*, quum tamen satis ad-
pareat, nec *HVSANVM* voluisse filiabus fructuariis plenum ius successio-
nis in feodum tribuere, ipsasque *vafallas* eas facere, et alienum hoc plane
esse ab *vsufructu* nostro, ipsis legibus hoc modo finito, ineptiret sane, qui
ex huiusmodi *fillabarum* *aucupio* quid vellet pro se, contra solem *meri-
dianum* exsculpere, maxime quum dici omnino possit, iure *successionis*
et *hereditario* filiabus obuenire hunc *vsufructum*.

4) Qua quidem in re tutissime possum ad omnes omnino pa-
trios *ICTos* prouocare, qui quidem omnes, vbi de hoc iure differunt, dum
quid *vsufructuariae* *feminae* concedendum adferunt, quod de iure *Roma-
no* *vsufructuario* competit, vt id probent, prouocant ad *scita Romanorum*.
Qua quidem in re si vellem, vt probarem quod dixi, *exemplorum silua*,
euoluere scriptores de hoc iure *domesticos* *exterosue*, et longo *carmine*
recensere loca, quibus hac argumentandi ratione *vsu* sunt, inani sane *dili-
gentia* *lecturis* molestiam crearem. Sicuti vero hoc recte procedere ne-
mo non videt, quatenus *Romani* ex ipsa *vsufructus* *natura* philosophati
sunt, et *latius* *patente* *vsufructu* *germanico* non inepte ab eo, quod minus
est, ad id, quod maius est, deducatur argumentum, ita satis adparet tam in
eo *cautione* opus esse, vt ne, quae ex *singulari* sua *philosophandi* ratione
deriuarunt *Romani*, aut contra, quae denegarunt *vsufructuariis*, *simpli-
citer* ad *feminas* nostras adplicemus.

5) Satis puto, supra (a) me docuisse, ius *Romanum* omnino
fructuario ius non dare, *silua* non caedua, nisi in *vilitatem* *fundi* *fru-
ctuarii*, caedendi. Quibus si quid addendum est, adiciamus grauis-
simum ponderis argumentum. Praebet id nobis *VLP IANVS* *ICTus* (b), qui
ipsi marito, cui *dominium* tamen *ciuile* in *dotem*, ideoque *lautius* ius,
quam

a) ad §. IIII. n. 7. et 8. p. 47.

b) in L. 7. §. 12. D. *soluto matrim.*

quam usufructum, tribuunt Romani (c), caeduas quidem arbores vel cremiales in fundo dotali natas et ab ipso decidas, in fructu cedere adferit, minime vero non caeduas, quas si deciderit, quasi deteriorem fundum fecerit, maritum teneri dicit. Quibus ita ex ipsis legibus disputatis, recentiorum Ictorum auctoritatibus non opus erit, licet nec his desituamur. Idem enim nobiscum adferunt VLTRICVS HVBERVS (d) et TORNOVIVS noster (e), vt praeter NOODTIVM et FABRVM, quos supra nominauimus, plura recensere nomina supersedeamus. Neque dubito, ipsum D. BOEHMERVM in partes meas vocare, quod sane nemo mirabitur, qui leges euoluit, quas nominauit, vbi pro mira sua breuitate, isti libellorum generi aptissima, de silua in genere loquitur. Omnino enim voluit secundum loca iuris, quae adduxit, intelligi.

6) Ne longiores simus in hac quaestione discutienda, cui quidem non negamus multum in rem nostram ponderis a nobis tribui, sed quae veremur quoque, ne multis ob subtilitatem displicitura sit, ad ea remittimus Lecturos, quae supra disputauius de arboribus non caeduis fundorum partibus, non fructu (a), ad quae firmanda facit et iste VLPIANI locus, quo mox vsi sumus. Sed non possum, quin alio haec firmam testimonio domestico, quo nescio, an quid aptius possit in rem nostram, aut quod maioris momenti sit inueniri. Nam Equites nostri, quibus D. VLTRICVS, vt saepius diximus, varias ad rem patriam feudalem spectantes quaestiones proposuit, vbi de iure viduarum vasallorum quaesuit, et haec vndecimo loco posuit: *Wie es mit der Hoelzung, Fischerey, Brief und Siegel, Morgengabe, Besserung, und anderen Gerechtigkeiten, so der Frauen aus dem Gute gebuehren, solle zu halten seyn?* ita ad ea responderunt: *Was zum eilften, Hoelzungen, Fischereyen, Siegel*

c) L. 23. C. de iure dot. l. 9. C. de et quemadm. §. 10.
rei vind.

e) P. I. c. 2. S. 2. §. 35. pag. 229.

d) in Praelect. ad D. Tir. de Vjfr. a) §. III, pag. 41, et n. 2. pag. 47.

Siegel und Briefe antanget, bleiben die gemeinlich, als Pertinentien des Lehens bey dem Lehnsfolger. Die Morgengabe gehoeret den Wittwen. Besserung ist in der Policy-Ordnung decidiret (b). En ergo siluas ad pertinentias, quod aiunt, id est ad partes ipsius feodi relatas. Et a quibus quaeso? ab ipsis equitibus nostris, iisque selectis non nullis, quibus tantam rei feodalis patriae peritiam ipse D. Princeps inesse censuit, vt ab iis optime putaret, se posse de quaestionibus quibusdam dubiis certior fieri, ita quidem, vt eorum decisioni ipsum ius certum atque scriptum superstrueret. A viris, qui quidem ipso vsu erant iure moribusque patriae edocti, quum essent ipsi vasalli, sed remoti ab illa subtilitate doctorum, quae in verbis magis, quam in re ipsa consistit. Ergone poteramus horum auctoritate aduersus eos uti, qui forte, vt vereri nos diximus, nimiae huiusmodi subtilitatis nos accusent? Ea enim demum nimia et improbanda dici potest subtilitas, quae in verbis magis, quam in ipsa re quaerenda est. Contra vero, quae ipsi rei insunt discrimina, ea subtili iudicio anquirere et inuestigare, id sane tantum abest, vt improbari aut vituperari possit, vt potius in eo subtilitatis genere sit maxima eruditionis et ingenii acuminis laus ponenda. Sed recte quoque, vt paullo ante diximus, videmur ex hoc ipso loco, nouo argumento, deducto a similitudine iuris viduarum et filiarum fructuariarum ipsis legibus nostris stabilita, ad quaestionem nostram, quam tractamus, de denegando feminis fructuariis iure caedendi arbores grandes, vt nos posse.

7) Ita enim sentio: ius caedendi arbores non caeduas spectat ad ius de ipso fundo eiusque substantia disponendi, quum caesis huiusmodi arboribus fundo pars quaedam dematur, pretium fundi minuatur, ipsumque praedium deterioretur, teste VLPIANO (a), cui iam tertium

b) Vid. GERDES *Coll. 2. pag. 81.* et 85. a) loco, quem diximus *nr. 5. lit. b.*

testimonium denunciatio, ideoque ad proprietatem spectat, quae quum dependenter competat vasallo, inde est, ut non possit, nisi consentiente demum domino directo, a quo pendet ius suum, id exercere. Quae si fecus essent, et rectius hoc ius caedendi arbores ad utilitatis percipiendae facultatem referri deberet, vix intelligerem, quare opus esset in hoc iure exercendo speciali domini consensu, quum in eo omnes consentiant, quod vasallus libere possit quoscunque ex feodo provenientes fructus, tam civiles, quam naturales, tum ordinarios, tum extraordinarios percipere, plenoque iure capere, nullo omnino domino directo in usu et fructu feodi concurrenti facultate relicta, praeter eam, quam speciali pacto sibi forte reservavit (b).

8) Quamvis enim videri possit, ad fructus civiles feodorum esse referendum pretium, quod possessori ex venditione arborum grandiorum in fundo caesarum obuenit, rectius tamen puto hoc negandum eodem iure esse, quo quilibet certe negaret, pretium, quod possessor feodi ex venditione pertinentiae seu fundi alius cuiuscunque partis adcipit, esse in fructuum civilium fundi huius numerum censendum. Omnino enim si quid alicui obtingit emolumentum ex re sua, aut occasione rei suae, ut id ad fructus rei civiles referri possit, requiritur, ut ipsa rei substantia maneat salva. Alias enim vendito integro fundo, dicendum quoque esset, pretium inde redactum in fructu esse. Quod omnino fecus est, quum in locum ipsius rei, quae principalis est, substituitur, haecque plane amittatur, ideoque ad adcessionum genus, ad quod spectant fructus, referri nullo modo possit.

9) Plane eadem ratione in iure Romano ex eo, quod proprietarius facere solebat, diiudicatur ius fructuarii, in iis, quae spectant ad utilitatem

b) Ipsa verba *perillustri* BOEHMERI in *Princip. iur. feod.* §. 251. mea feci; quippe quibus elegantiora aut aptiora invenire non potui. Ipse vero

quae dixit Vir summus legum auctoritate firmavit, doctoresque plures nominavit.

litatem percipiendam, minime vero in iis, quae ad ius proprietatis pertinent (a). Ea mens est et D. HENRICI Principis et HVSANI in locis, quae supra excerpimus (b). Caeterum nec hoc plane praeteruidendum est in hac quaestione, equites illos, D. VLIRICO de eo, quod in patria circa vsumfructum legitimum feodorum filiabus vassallorum competentem iuris est, respondentes, ex iis, quae pater feminae fructuariae fecit, non proprie finire, quid haec facere possit, sed potius, quid facere debeat, et non facere possit. Omnia enim, quae in responsione eorum ad tertiam quaestionem ipsis propositam continentur, aperte indicant, id maxime eos voluisse indigitare, ne magis quidquam liceat feminae fructuariae, quam patri eius licuit, quamuis hoc tam caute exponere opus non fuisset.

10) Hac ipsa ergo constitutione, quod antea erat plane indeterminatum et incertum, iam certe ratione quereuum et fagorum caedendarum ad certam normam est reuocatum. Ita enim antea in constitutione de d. 24 Febr. 1750 erat cautum, vt arbores caeduas singulas quidem vel in ipsius feodi vtilitatem, vel ad vassalli necessitatem adhibendas vassallus possit caedere pro libero arbitrio, insigniorem vero quantitatem vendendi gratia caedere absque consensu specialis requisitione non liceret.

11) In illa constitutione enim, quae a. d. 24. Febr. 1750 concepta est, et ad quam haec dispositio se refert, ideoque ex eadem omnino interpretanda est, disertis verbis, et adeo clare, vt nec vlli calumniae locus detur, vassallorum mentio facta est, quum hunc in modum ibi scriptum legatur: *So wollen und verordnen Wir hiemit gnaedigst und ernstlich, daß — alle Allodial-Inhabere und Vassallen Unserer Lande, wenn sie außer dem benoethigtem Bau- und-Brennholz, eine Quantitaet harten Holzes umhauen oder zum Verkauf faellen wollen, Uns davon den Rechten und altem Herkommen nach vorherige Anzeige thun sollen,*

a) Quod satis potest exemplo L. 9. §. fin. D. de Vusufr. et quemadm. illustrari.

b) ad §. praeced. nr. 6. pag. 79^f

ten, und zwar etc. sequitur distinctio inter solam annunciationem in alodiiis sufficientem et requisitionem consensus Principis, qua Domini directi, in feodis necessariam.

12) Dum fructuariae feminae naturalem tribuimus possessionem, quilibet iurium non plane imperitus videt, vel non monentibus nobis, intelligere nos eam possessionem, quae naturalis ideo vocatur, quia is, qui rem detinet, non animo rem sibi habendi, eidem insistit, sed in possessione magis est, quam ut possideat (a), licet et alias fructuaris naturaliter hoc sensu possidere dici possit, quo is, qui corpore rem tenet, et in possessione est, naturaliter possidere dicitur, ut contraria ratione civilis possessio tribuatur illi, qui solo animo, non corpore possidet. Vtramque significationem naturalis possessionis in usufructuario eleganter et scite explicauit GERARD. NOODT (b).

13) Eadem enim ratione idem ius quoque debebat ad creditorem, fundum pignoris, et ἀντιχρηστῆος iure possidentem, transferri, quod nemo non videt, quam sit incongruum et plane ineptum.

Et haec quidem pro instituti ratione de quaestione a nobis proposita disputasse sufficiat.

a) L. 6. §. 2. D. de precario L. 5. §. 1. D. ad exhibendum.   b) Lib. I. de Vsufr. cap. 3. Tom. I. Operum. p. m. 343. in fine et sq.

Pag. XX. l. 5. ita legendum est: plane non, sed semper generaliore[m] vassalorum denominationem occurrere.

— XXXII. l. 2. pro: sobolis lege; soboles.

— XXXVI. l. 1. in fine omissus est numerus: 31.

— XXXX. l. 1. pro: arrogant lege; arrogant.

— XXXXVII. not. col. 1. l. 1. Legendum est: L. II.

— XXXXVIII. l. 18. pro: inseruiant lege; inseruiarent.

Plura, si quae irrepserunt, in primis in vltimis plagulis, facile Lecturi emendabunt.

vd18

ULB Halle 3
005 353 157

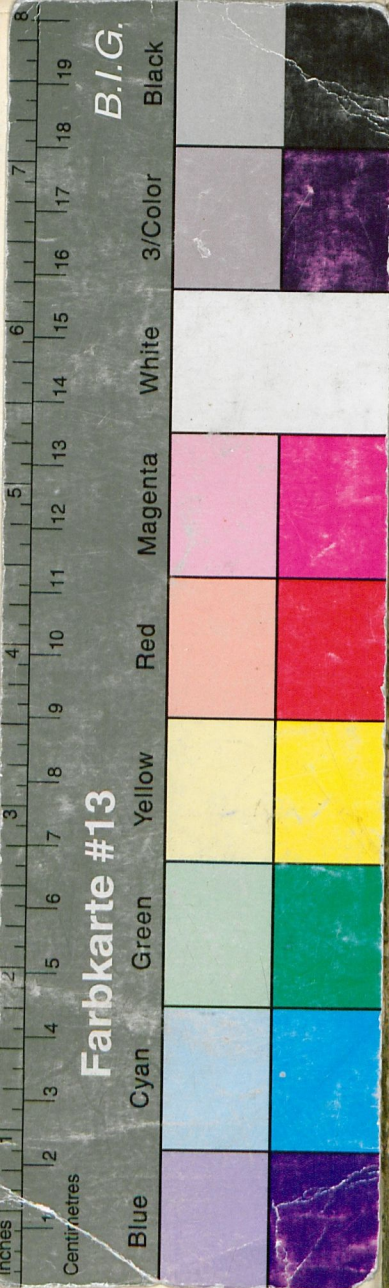

SL

Farbkarte #13

B.I.G.

F. S. num. 57.

DE
ARBORIBVS IN FEODO
SECVNDVM §. CCCVII. TRANSACTIONIS PROVINCIALIS
MECLENBVRGICAE
A FEMINIS FRVCTVARIIS NON CAEDENDIS

1772.1

P. 329

AVCTORITATE
ILLVSTRIS IN ACADEMIA FRIDERICIANA
IVRECONSULTORVM ORDINIS

PRAESIDE
ADOLPH. FRID. TRENDELENBURG

S. PALATII CAESAREI COMITE
ART. LIBERAL. MAGISTRO PHILOSOPH. ET IVR. VTR. DOCTORE
IVR. ANTECESS. ORDINIS ICTORVM BVETZOV. SENIORE
SOCIETATI DVICALI TEVTON. QVAE HELMSTADII EST
HONORIS CAVSSA ADSRIPTO

VT AD
SVMMOS IN IVRE HONORES
ADITVM SIBI PARET

DISPVTABIT
ERNEST. IOAN. FRID. MANTZEL
ROSTOCHIENSIS MEGAPOLITANVS
IN DICASTERIO DVICALI QVOD ROSTOCHII EST ADVOCATVS
ET PROCVRATOR ORDINARIVS,

BVETZOVII
A. D. XXVIII, MAII A. O. R. clb1bCCLXXII.